Social- og Indenrigsministeriet

Pr. mail: mple@sim.dk
lla@sim.dk
jurint@sim.dk

Den 11. august 2016
KF/LB
J.nr.: 8102-35

FOLDSCHACK FORCHHAMMER

Advokaterne
Foldschack & Forchhammer

Knud Foldschack
Christian Dahlager
Lulla Forchhammer
Line Barfod
Dorthe Kynde Nielsen
Shuki Foighel
Steven Vildgaard Hansen
Helena Reumert Gjerding
Maja Bak-Hansen
Maria Pagels
Sidsel Arler Juhl
Clara Johanne Simonsen
Alexandra Nyborg Klerk

Skindergade 23, 4. sal
Postboks 2257
Dk-1019 København K

+45 33 44 55 66 telefon

www.ecolaw.dk

Vedr.: Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service

Vi fremsender hermed et høringssvar fra advokaterne Foldschack & Forchhammer. Vi har arbejdet på området i mange år og har mange sociale tilbud som klienter.

Generelt mener vi der er mange gode elementer i de ændringer, der foreslås i lovforslaget. Men vi vil her fokusere på de steder, hvor vi mener der er behov for yderligere ændringer og/eller præciseringer.

A. FONDE

1. Ændringen i § 5 og § 15, betyder at også erhvervsdrivende fonde fremover skal have Socialtilsynet som tilsynsmyndighed og ikke Erhvervsstyrelsen.

   Der står intet i hverken selve lovforslaget eller bemærkningerne om forholdet til lov om Registrerede Socialøkonomiske Fonde, som Erhvervsstyrelsen fører tilsyn med.

   Der er politisk både på landsplan og kommunalt stor opbakning til at udvikle det socialøkonomiske område.

   I forhold til rigtig mange sociale tilbud er det oplagt at drive socialøkonomisk virksomhed og blive registreret efter Lov om Registrerede Socialøkonomiske Virksomheder, så de mennesker der er i det sociale tilbud kan komme med i et arbejdsfællesskab.

Men en sådan registrering medfører dobbelt tilsyn på en række punkter. For Registrerede Socialøkonomiske Virksomheder skal Erhvervsstyrelsen føre tilsyn med, at overskuddet anvendes til samfundsgavnlige formål, i overensstemmelse med virksomhedens vedtægter. Ligesom Erhvervsstyrelsen fører tilsyn med at lønniveauet er rimeligt, at investorer ikke får et højere udbytte end tilladt efter loven, mv. Alt sammen punkter der i et vist omfang også indgår i Socialtilsynets tilsyn.

Det kan give en del kompetenceproblemstillinger mellem de to tilsyn og uklar retstilstand for de tilbud, der har dobbelttilsyn.

Socialtilsynets spidskompetence bør være det sociale område. Ikke udvikling af erhvervsdrift. Derfor bør det overvejes om ikke Erhvervsstyrelsen alene skal have tilsynet med disse forhold for virksomheder, ikke mindst fonde, der i dag er underlagt begge tilsyn.

Vi foreslår derfor, at der bør indføres en undtagelse for Registrerede Socialøkonomiske Virksomheder, ligesom det er foreslået i lovforslaget, at Socialtilsynet ikke skal føre tilsyn med de økonomiske, organisatoriske og ledelsesmæssige forhold for efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling med 9 eller flere godkendte pladser, for at undgå dobbelt tilsyn.

2. Vi forstår ikke hvad det betyder, når der i bemærkningerne på s. 40 til lovforslagets nr. 19 står:

   "Selvejende institutioner, som ikke er i besiddelse af formue eller kapital, er ikke omfattet af socialtilsynets særlige tilsynsopgaver i forhold til tilbud oprettet som fonde, jfr. § 15."

   Hvad er det for selvejende institutioner og hvem fører så tilsyn ?
   Alle de selvejende institutioner på området vi er bekendt med har en kapital på mindst 10.000 kr. Vi går ud fra at de fortsat vil være underlagt Socialtilsynets fondstilsyn.

   Eller skal det forstås således at en selvejende institution/fond, der har negativ egenkapital, dermed automatisk ryger ud af Socialtilsynets tilsyn ?

   I så fald kunne man risikere, at nogle selvejende institution/fonde kunne finde på at spekulere i dette.

2

3. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger på s. 42 til nr. 22 (ændringen af § 15, stk. 5), at Socialtilsynet fremover skal give tilladelse til ekstraordinære dispositioner som køb og salg af fast ejendom, pantsætning, låneoptagelse eller låneomlægning.

   Desuden står der at Socialtilsynet alene tager stilling til om ekstraordinære dispositioner er i overensstemmelse med lovgivningen og fondens vedtægt, men ikke om dispositionen i sig selv er forsvarlig, lovlig eller ansvarspådragende for fonden.

   Det er en svær skillelinje og Socialtilsynets spidskompetence bør være det socialpædagogiske og ikke hverken erhvervsdrift, ejendomshandler eller finansiering. Hvis de sociale tilbud skal kunne agere økonomisk hensigtsmæssigt, så er det afgørende, at der hurtigt kan træffes beslutning hos Socialtilsynet og at der er den fornødne fleksibilitet i forhold til de sociale tilbuds behov.

   Det bør derfor gøres klart i vejledningen og være et område der følges nøje.

4. Der indføres i § 15, stk. 8 en oplysningspligt, men det er jf. bemærkningerne til nr. 24 på s. 42-43 ikke helt klart, hvad der skal oplyses og slet ikke hvornår der skal oplyses. Er der en kort frist ligesom efter erhvervsfondsloven, eller er det nok at oplysningen er med i førstkommende årsrapport ?

   Det bør uddybes i vejledningen og evt. i regler fastsat af ministeren.

B. Koncerner:

Det er et klart fremskridt at § 16, stk. 2, 1. pkt. ændres, så der ikke længere skal udarbejdes budget for den enkelte koncern, men fremover kun udarbejdes en koncernnote, hvoraf bl.a. pengestrømmene mellem koncernens enkelte dele skal fremgå.

Det har været en stor belastning for tilbuddene, at skulle udarbejde koncernregnskaber, så det bliver en lettelse at slippe for.

Det er dog vigtigt, at det kommer til at fremgå klart af vejledningen, hvad koncernnoten mere præcist skal indeholde. Så der kommer en fornuftig afvejning mellem på den ene side behovet for at Socialtilsynet kan se pengestrømmene og sikre at der ikke uretmæssigt overføres penge fra det sociale tilbud til andre dele af koncernen. Og på den anden side hensynet til at det ofte er særdeles hensigtsmæssigt, at der er tæt samarbejde mellem de forskellige enheder i koncernen, så fx et socialt tilbud kan betale for at en produktionsenhed i koncernen kan oplære de unge fra det sociale tilbud i fx landbrugsdrift, madlavning til cafe eller kantine, eller kørsel med varer fra produktionen.

3

C. §§ 107- og 108-tilbud

Lovforslaget tager fat på problemet med kommunale tilbud efter Servicelovens §§ 83-87, 97, 98 og 102, hvor kommunen udlejer bolig til borgeren efter lejeloven. Det er ifølge forslaget uklart om sådanne tilbud er lovlige. Lovforslaget lovliggør de eksisterende tilbud, men forbyder fremtidig oprettelse af sådanne konstruktioner.

Men lovforslaget tager ikke fat på problemet med tilbud efter §§ 107 og 108, som vi tidligere har skrevet om til såvel socialministeren som social- og Integrationsudvalget. Vi vedlægger kopi af vores henvendelse til udvalget af 23. maj 2016.

Kort fortalt er problemet, at Socialtilsynet giver §§ 107 og 108-tilbud, der er oprettet som almene boliger, påbud om at de skal ændres til § 85-tilbud, med den konsekvens at borgerne mister en række rettigheder, bl.a. retten til frit valg af tilbud, så man fx kan være i nærheden af pårørende.

Vi vil stærkt opfordre til, at man får indføjet i lovforslaget at de nuværende §§ 107 og 108-tilbud, der er oprettet som almene boliger, får lov til at fortsætte således at borgerne ikke mister rettigheder.

Og så må man fremadrettet sikre fra Socialtilsynet, at der ikke oprettes nye tilbud med den konstruktion.

På lige fod med at lovforslaget lovliggør de botilbudslignende tilbud og samtidig gør det klart, at der ikke må oprettes flere af den type tilbud med den konstruktion.

Når man har valgt at løse problemet for kommunale tilbud efter Servicelovens §§ 83-87, 97, 98 og 102, så bør man uden problemer også kunne løse et lignende problem for §§ 107- og 108-tilbud.

Med venlig hilsen

Knud Foldschack og Line Barfod

4

15. juli 2016
SIM j.nr. 2016 – 4499

Til Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22,
1060 København K

Høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service.

Social- og Indenrigsministeriet har sendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (opfølgning på socialtilsynsreformen) i høring.

Alkohol & Samfund har noteret sig, at ændringsforslaget sker på baggrund af Socialstyrelsens, Ankestyrelsens og SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærds del-evalueringer af tilsynsreformen i perioden 2014-2015. Altså i en periode, hvor godkendelsen og tilsynet med de offentligt anvendte alkoholbehandlingssteder ikke indgik i Socialtilsynets sagsområde. Ændringsforslaget berører dog alle områder som i dag er underlagt tilsynet, herunder alkoholbehandlingen – hvorfor Alkohol & Samfund har følgende bemærkninger til forslaget om at ændre lov om socialtilsyn og lov om social service:

Alkohol & Samfund finder, at der er god overensstemmelse mellem den stemmeaftale et bredt flertal i Folketinget har indgået vedr. Socialtilsynet - og de fremsatte ændringsforslag. Ændringsforslagene er fremsat i forlængelse af beslutningen om at evaluere tilsynsreformen i perioden 2014-2017 med en midtvejsevaluering efter de første to år. Alkohol & Samfund foreslår i forlængelse heraf, at alkoholområdet (og eventuelle andre områder) der ikke indgik i Socialtilsynets sagsområde og er evalueret som led i Midtvejsrapporten, underkastes en særlig grundig evaluering, gerne separat delevaluering, som led i slutevalueringen af Tilsynsreformen. Og at der som led i denne evaluering indgår overvejelser som opgavefordelingen og samspillet mellem Socialstyrelsen og Sundhedsstyrelsen, på samme måde som der er sket en vurdering af resortplaceringen af fondstilsyn samt tilsynsvirksomheden med visse efterskoler/undervisningstilbud.

På det gennerelle plan bemærker Alkohol & Samfund, at en beslutning om at underlægge botilbudslignede tilbud etableret i boliger, der er omfattet af lov om leje – for så vidt det er tanken, at tilsynet skal besøge og/eller have disse borger i tale – synes at mangle en bestemmelse om borgers samtykke til medvirken i Socialtilsynet (herunder besøg) er frivilligt og forudsættes indhentet forud for inkludering i tilsynet. Alkohol & Samfund går dog ud fra at denne mangel skyldes, at frivilligt samtykke og accept er et generelt grundvilkår ved inddragelse af alle borgere i Socialtilsynet, herunder også borgere i alkoholbehandling.

I forhold til ophævelsen af det absolutte anonymitetskrav, afsnit 2.5.3, der aktuelt gives ved henvendelse til socialtilsynet om bekymrende forhold – bemærker Alkohol & Samfund, at man bl.a. må anskue behovet for at ophæve anonymitetsvilkåret og dermed muligheden for at belyse en konkret personrelateret sag – i lyset at de andre muligheder, der findes, for borger/pårørende/medarbejdere kan få italesat og behandlet sin bekymring eller klage sin nød. Specielt på alkoholområdet er disse muligheder begrænsede, idet klage over alkoholbehandlingen alene kan behandles af patientklagenævnet, hvis der er tale om en klage over en læge, sygeplejeske eller anden autoriseret sundhedsperson. Set i dette lys kan ophævelsen af anonymitetsvilkåret måske forbedre mulighederne for en borger kan få en konkret bekymring for fx utilstrækkelig behandling behandlet eller rejst via Socialtilsynet, desuagtet Socialtilsynet ikke fungere eller skal fungere som klageinstans. Vi bemærker dog samtidig, at behandling af konkrete enkeltsager – måske sager præget af konflikt og uoverensstemmelse mellem borger/pårørende og tilbud/kommune er et vanskeligt område, som forudsætter såvel kompetence som ressourcer til at undersøge, afgøre og måske vejlede om forbedringer. Alkohol & Samfund foreslår derfor, at en ændring af loven med mulighed for ikke anonym samspil med Socialtilsynet som led i whistleblowerordningen også gives en særlig fokuseret evaluering som led i slutevalueringen af tilsynsreformen 2016-2017.

I betragtningerne om Auditfunktionen afsnit 2.11 bemærkes det i forhold til socialtilsynenes opgaver vedr. behandlingstilbud til alkoholmisbrugere, at Socialstyrelsen i auditarbejdet med at kvalitetssikre Socialtilsynet efter behov vil indhente supplerende viden fra relevante sundhedsmyndigheder. Alkohol & Samfund finder dette forhold positivt – og skal i samme moment foreslå (med henblik på at dette i sig selv kan bidrage til kvalitetsudviklingen på behandlingsstederne), at der skabes åbenhed om de områder inden for hvert fagområde, hvor auditfunktionen finder behov for at opgradere Socialtilsynenes kompetencer. Det kan fx ske på de fem/relevante socialtilsyns hjemmesider.

Alkohol & Samfund har herudover ingen bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (opfølgning på socialtilsynsreformen).

Denne skrivelse er fremsendt med mail til mple@sim.dk m.fl. jf. anmodning i høringsbrevet.

På vegne af Alkohol & Samfund

Erik Linde
Souschef

Alkohol & Samfund
Drejervej 15 5.sal
2400 Kbh NV

Social- og Indenrigsministeriet
Lovkoordinering og
Internationale forhold
mple@sim.dk
lla@sim.dk
jurint@sim.dk

Høring over udkast til lovforslag om ændring af socialtilsynsloven og serviceloven (opfølgning på socialtilsynsreformen)

17. august 2016
J.nr. 2016-0017-35176

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Ankestyrelsen har den 7. juli 2016 modtaget ovennævnte udkast til lovforslag i høring.

Vi har følgende bemærkninger:

Punkt 2.1. Botilbudslignende tilbud etableret i boliger, der er omfattet af lov om leje og bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 3 og § 4

Det fremgår af lovforslagets § 4, stk. 1, at kommunalbestyrelsen kun kan udleje en bolig, som nævnt i bestemmelsen, efter lejelovens regler, hvis tilbuddet er oprettet inden lovens ikrafttræden.

Det betyder ifølge lovforslaget, at kommunen ikke efter den 1. januar 2017 må oprette sådanne botilbudslignende tilbud, hvor boligdelen udlejes til borgerne efter lov om leje. Det er efter vores opfattelse uhensigtsmæssigt, at et sådant forbud alene står i ændringsloven. For at skabe så tydelige rammer som muligt, foreslår vi, at der i socialtilsynslovens § 4 henvises til bestemmelsen i ændringsloven.

Videre fremgår det af bemærkninger til punkt 2.1.3 i lovforslaget, at der er tale om en overgangsordning. Det bør efter vores opfattelse præciseres, om kommunerne også efter den 1. januar 2017 fortsat kan visitere borgere til sådanne botilbudslignende botilbud, når botilbuddet bliver ledigt, idet den enkelte beboer flytter. Det fremgår af bemærkningerne: " Det foreslås endvidere, at denne type botilbudslignende tilbud ikke kan oprettes af kommunerne efter den 1. januar 2017. Efter Social- og Indenrigsministeriets opfattelse er det mere hensigtsmæssigt, at kommunerne ved oprettelsen af tilbud efter den 1. januar 2017 benytter

sig af de botilbudsformer, der er fastsat i serviceloven og almenboligloven. Overgangsordningen etableres for at sikre, at botilbudslignende tilbud, som er i brug, ikke skal nedlægges."

Det fremgår endvidere af ovennævnte punkt i lovforslaget: "…at botilbudslignende tilbud, hvor den kommunale udlejning af boligdelen til borgeren er omfattet af lov om leje, kan godkendes af socialtilsynet og dermed indgå i den kommunale forsyning,.." Vi skal hertil bemærke, at vi er af den opfattelse, at disse botilbud skal registreres på tilbudsportalen.

Endelig bemærker vi, at socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 3 efter vores opfattelse alene er en kompetencebestemmelse, der fastsætter hvilke tilbud, der skal godkendes m.v. af socialtilsynet. Der er efter vores opfattelse ikke tale om en bestemmelse, der giver hjemmel til oprettelse af botilbud. Vi er af den opfattelse, at der ikke kan oprettes midlertidige boliger efter den almindelige lejelov. Vi er således af den opfattelse, at henvisningen på side 29, 2. sidste afsnit under bemærkninger til § 1, nr. 3 i lovforslaget "….. så de kan ligestilles med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108" ikke er en hjemmel til at oprette midlertidige botilbud. Vi finder fortsat, at der alene efter servicelovens § 107 og enkelte bestemmelser efter lov om almenbolig, fx § 63 er muligt at tidsbegrænse opholdet.

<u>Punkt 2.2. Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der anvendes til anbringelse af børn og unge og bemærkninger til forslagets § 2, nr. 5</u>

Det fremgår af lovforslaget, at efterskoler m.v. med 8 pladser eller mindre til anbringelse af børn eller unge efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7, skal godkendes konkret.

Vi bemærker, at det fremgår af den nugældende servicelovs § 66a, stk. 7 (som foreslås ændret til stk. 8), at " Kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 1, nr. 2, og stk. 2, 2. pkt., kan påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område." Vi forslår, at det tilføjes, at afslag på konkret godkendelse efter den foreslåede § 66a, stk. 7 også kan påklages.

På side 48 står der i 3. afsnit, at "….skal skolen for så vidt angår den 9. plads og pladserne derover være godkendt af socialtilsynet…". Dette er efter vores opfattelse uklart.

Vi har forstået lovforslaget således, at det kun er efterskoler m.v. med 8 pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7, der er undtaget fra socialtilsynets godkendelse og driftsorienterede tilsyn. Det betyder omvendt, at efterskoler m.v. med 9 pladser eller mere til anbringelse skal godkendes som generelt egnet af socialtilsynet, der også skal føre driftsorienteret tilsyn hermed. Lovteksten lægger efter vores opfattelse op til, at socialtilsynet i så fald skal godkende og føre tilsyn med alle pladserne, altså også med de første 8 pladser.

Det nævnte afsnit på side 48 synes at lægge op til, at hvis en efterskole m.v. har 9 pladser eller derover til anbringelse af børn og unge, kan der "nøjes" med en konkret godkendelse af nogle af pladserne, således at der først skal en generel godkendelse til for den 9. plads og derover. Dette synes at være i strid med indholdet af lovforslaget, som det er gengivet ovenfor.

Punkt 2.3. Tilsyn med tilbud oprettet som fonde og bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 19-24

Det fremgår af lovforslaget, at tilbud, der er omfattet af socialtilsynslovens § 4, stk. 1, som er oprettet som fonde, efter de foreslåede ændringer generelt vil være omfattet af fondslovens og erhvervsfondslovens undtagelsesbestemmelser, og dermed generelt være undtaget fra tilsyn fra Erhvervsstyrelsen eller Civilstyrelsen, uden at der skal træffes konkret afgørelse om det i hvert enkelt tilfælde. Vi foreslår, at dette præciseres i selve lovteksten.

Da fondstilsynet har givet anledning til en række spørgsmål i praksis foreslår vi også, at indholdet af det fondsretlige tilsyn beskrives lidt nærmere, herunder (også) de fondsretlige grundsætninger.

På side 40 fremgår det af 2. sidste afsnit, at "..de nævnte tilbud er undtaget fra fondsloven eller erhvervsfondsloven, betyder, at fondene ikke skal opfylde de krav, der i øvrigt følger af de to fondslove." Det fremgår videre, at socialtilsynet "…efter en konkret vurdering (kan) stille krav om, at tilbud oprettet som fond helt eller delvist opfylder krav, der også fremgår af de to fondslove, hvis dette har betydning for driften i tilbuddet. Det indebærer, at socialtilsynet f.eks. kan stille krav om, at tilbud oprettet som fond har en fondskapital af en vis størrelse, hvis dette har betydning for tilbuddets økonomiske bæredygtighed."

Vi bemærker hertil, at det efter vores opfattelse vil afhænge af en konkret vurdering, hvornår et tilbud er økonomisk bæredygtigt. Ved denne

vurdering kan socialtilsynet efter vores opfattelse ikke ”blot” henvise til kapitalkravet i fondslovgivningen.

Punkt 2.5 Whistleblowerordningen og bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 16

På side 16, står der i 2. afsnit under 2.5.3, at samtykket skal være informeret og kunne dokumenteres. For at lette dette foreslår vi, at samtykket skal være skriftligt. Derudover foreslår vi, at kravene til samtykket fastsættes i lovteksten.

Det fremgår af bemærkningerne på side 38, at anonymitetskravet i socialtilsynslovens § 11 viger for den videregivelsespligt, socialtilsynet er pålagt efter anden lovgivning. Der henvises herefter til underretningspligten i servicelovens § 153. Vi foreslår, at dette præciseres i lovteksten.

Vi foreslår også, at det tydeliggøres, hvordan anonymitetskravet spiller sammen med aktindsigtsreglerne i forvaltningsloven. Det fremgår af 3. sidste afsnit på side 38, at der ikke vil være pligt til at give aktindsigt efter offentlighedslovens § 35. I forhold til aktindsigt efter forvaltningsloven fremgår det af lovbemærkningerne til socialtilsynsloven, at der kun ”efter omstændighederne” kan gives afslag på aktindsigt. Det er efter vores opfattelse uklart, hvad der ligger heri. Vi henviser i den forbindelse også til, at der kan opstå problemer, hvis socialtilsynet underretter anbringende kommune om et whistleblow, og den anbringende kommune herefter giver aktindsigt.

Endelig bemærker vi, at det efter vores opfattelse er uklart, hvad der menes med sætningen: ”Samtykket omhandler kun oplysninger i forhold til tilbuddet/plejefamilien, og ikke eksempelvis en plejefamilies biologiske børn”. Vi henviser til side 38, 4. afsnit.

Punkt 2.6. Forenkling og målretning af tilsynet med tilbuddenes økonomi og bemærkningerne til forslagets § § 1, nr. 9 og 10

Det fremgår af lovforslaget, at tilsynet med tilbuddenes økonomi vil blive taget ud som tema i kvalitetsmodellen. Vi foreslår i den forbindelse, at bemyndigelsesbestemmelsen i socialtilsynslovens § 6, stk. 3, omformuleres, da den med den nugældende formulering lægger op til, at der skal opstilles kriterier og indikatorer for hvert af kvalitetstemaerne, og dermed synes at forudsætte, at alle temaerne er med i kvalitetsmodellen.

Punkt 2.9. Opsættende virkning og bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 27

Det fremgår af den foreslåede § 19, stk. 2, at socialtilsynet eller Ankestyrelsen kan træffe afgørelse om at iværksætte afgørelsen straks, hvis særlige forhold gør det påkrævet. Denne afgørelse kan ikke indbringes for Ankestyrelsen.

Vi bemærker, at det efter vores opfattelse kan virke uhensigtsmæssigt, hvis socialtilsynet kan træffe en afgørelse om, at afgørelsen om ophør af godkendelsen skal iværksættes straks, efter at sagen er indbragt for Ankestyrelsen. Det vil betyde, at socialtilsynet har mulighed for at ophæve den opsættende virkning, hvis der opstår særlige forhold, efter at sagen er indbragt for Ankestyrelsen. Det kan tænkes, at Ankestyrelsen har forholdt sig til de samme forhold, men er nået frem til, at den opsættende virkning ikke skal ophæves. Hvis socialtilsynet så træffer afgørelse om, at afgørelsen om ophør af godkendelsen skal iværksættes straks, har Ankestyrelsen ikke mulighed for at ændre dette, da denne afgørelse ikke kan påklages. Der synes således at være lagt op til en form for "dobbeltkompetence" til at træffe en straks-afgørelse, hvilket synes uhensigtsmæssig.

Det følger af 4. sidste afsnit på side 45, at "Det forudsættes, at Ankestyrelsen alene anvender sin beføjelse til efterfølgende at træffe afgørelse om at iværksætte socialtilsynets afgørelse om godkendelse straks, hvis Ankestyrelsen bliver gjort opmærksom på særlige forhold, efter at sagen er indbragt for Ankestyrelsen."

Vi går ud fra, at der skal stå "…om at iværksætte socialtilsynets afgørelse om **ophør af** godkendelse straks…". Derudover foreslår vi, at sætningen omformuleres, således at Ankestyrelsen gerne *må* træffe afgørelse om at iværksætte socialtilsynets afgørelse straks, selv om der ikke er anmodet herom, men kun *skal* forholde sig hertil, hvis der er anmodet herom.

Endelig bemærker vi, at der efter vores opfattelse kan være andre end de myndigheder og tilbud, der er adressater for socialtilsynets afgørelse, der kan være parter i sagen. Vi er derfor ikke umiddelbart enige i forudsætningen om, at det som hidtil kun er de myndigheder og tilbud, der er adressater for socialtilsynets afgørelse, der har den fornødne direkte, væsentlige og individuelle interesse. Vi henviser til side 45, 6. afsnit.

Vi bemærker i den forbindelse, at spørgsmålet om beboernes partsstatus giver anledning til tvivl i praksis. Det afgørende for, om en beboer kan

anses for at være part i en sag hos socialtilsynet, er efter vores opfattelse, om beboeren kan siges at have en væsentlig, direkte, individuel og retlig interesse i sagen. Særligt i sager om ophør af godkendelsen, hvor tilbuddet altså lukker, synes beboerne at have en væsentlig interesse i sagen, da afgørelsen automatisk vil få den betydning, at beboerne skal flytte. Det synes at tale for, at beboerne – i hvert fald, når et tilbud skal ophøre – skal anses for at være parter i sagen.

Vi bemærker i den forbindelse også, at Ankestyrelsen ud fra en konkret vurdering i flere administrative sager har truffet afgørelse om, at andre end tilbuddet (adressaten for afgørelsen) var part i sagen.

Vi henviser dog til, at det fremgår af pkt. 371 i vejledning om socialtilsyn, at borgerne i tilbuddet ikke er parter i sagen, og dermed ikke klageberettiget.

Vi foreslår derfor, at det præciseres i loven, om beboere i tilbuddet kan anses for at være parter i sagen, og i givet fald hvornår.

Vi foreslår også, at det tydeliggøres, om socialtilsynslovens § 19, indeholder en begrænsning af klageadgangen. Vi bemærker, at en ren ordlydsfortolkning af bestemmelsen kan tyde på, at det kun er de tilbud eller myndigheder, der er adressater for socialtilsynets afgørelse, der kan klage over afgørelsen. Hvis det lægges til grund, vil andre parter være afskåret fra at klage over socialtilsynets afgørelse.

Punkt 2.10. Præcisering af socialtilsynets reaktionsmuligheder over for visiterende eller anbringende kommuner og bemærkninger til forslagets § 1, nr. 15

I 2. afsnit på side 36 står der, at ”Hvis socialtilsynet modtager en anonym henvendelse om bekymrende forhold efter socialtilsynslovens § 11, stk. 1, som socialtilsynet ikke har pligt til at videregive….”. Vi forudsætter, at der hermed menes, at der ikke er en underretningspligt. For klarhedens skyld foreslår vi, at der henvises til den nærmere beskrivelse af forholdet mellem socialtilsynslovens § 11 og underretningspligten efter serviceloven på forslagets side 38 under bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 16.

På side 37, står der i 6. afsnit, at det kun er, hvis forholdet eksempelvis også har betydning for den kvalitet, der kan leveres i tilbuddet, at bekymrende forhold vedrørende kommunens opgaver i forhold til en borger, kan have betydning for vurderingen af tilbuddet. Vi foreslår, at det uddybes, evt. med eksempler, hvilken betydning det kan få for tilbuddets

godkendelse, hvis de anbringende kommuner ikke retter op på forholdene. Her tænkes eksempelvis på den situation, hvor et tilbud har beboere, der falder uden for målgruppen, men hvor kommunen ikke vil flytte borgeren. I så fald holder tilbuddet sig ikke inden for den målgruppe, som det er godkendt til.

Derudover står det på side 37 i 4. sidste afsnit, at "…..Ankestyrelsen slet ikke er kompetent, f.eks. ved kommunens manglende overholdelse af pligten efter servicelovens § 140 til udarbejdelse af handleplaner….". Vi bemærker hertil, at det er vores opfattelse, at vi i nogle situationer har kompetence til at behandle klager over manglende opfølgning på handleplaner, se eksempelvis principafgørelse C-44-04.

Bemærkninger til forslagets § 1, nr. 1.

Det fremgår af 1. afsnit under dette punkt, at der foreslås en sproglig præcisering af socialtilsynslovens § 3, stk. 1.

I forlængelse heraf foreslår vi, at det præciseres i § 3, stk. 2, om, og i givet fald i hvilket omfang, socialtilsynet må udføre opgaver for den kommune, hvor socialtilsynet er beliggende. Vi henviser til vores mail af den 30. marts 2016 til ministeriet, hvor problemstillingen – der har give anledning til tvivl i praksis – er nærmere beskrevet.

Bemærkninger til forslagets § 4, nr. 3

Det fremgår af sidste afsnit under dette punkt, at "Det forudsættes, at Ankestyrelsen i de tilfælde, hvor det er relevant at overveje opsættende virkning, og hvor der ikke foreligger særlige hensyn, som taler herimod, i almindelighed giver opsættende virkning. Vi bemærker hertil, at vi forudsætter, at der også her – lige som i afsnittet ovenfor – sigtes til de situationer, hvor der bliver anmodet om opsættende virkning.

Øvrige bemærkninger

Frist for vilkår
Vi bemærker, at det efter vores opfattelse kan virke uhensigtsmæssigt, at socialtilsyn "kan" knytte frister til vilkår for godkendelsen, men "skal" knytte frister til påbud. Vi henviser til socialtilsynslovens § 5, stk. 5, og § 8, stk. 2.

Skrivefejl
På side 30, skal ordene ”ophør af” slettes i slutningen af 2. sætning i 3. sidste afsnit.

I sidste afsnit på side 30 synes der at mangle et ord i den sidste sætning. Måske der skulle stå ”….hvis det kan konstateres, at den **mindre** indgribende handling ikke er tilstrækkelig.”

På side 33 står der i 2. afsnit under bemærkningerne til nr. 11, lovforslagets § 1, nr. 5 i stedet for § 1, nr. 11.

På side 35 er der i 2. afsnit et ”tilkendegive” for meget i sidste sætning i afsnittet.

Økonomi
Ankestyrelsen henviser til styrelsens høringssvar over oversigt til justeringer af socialtilsynet af den 17. maj 2016. Her gjorde vi opmærksom på, at vi ikke har fået øget bevilling i forbindelse med den nye lovgivning om socialtilsynene i 2014.

Ankestyrelsen kan oplyse, at vi har modtaget følgende sager i hhv. 2014: 35 sager, 2015: 93 sager og i 2016: 53 sager (til og med 28. juni). Antallet af indkomne sager stiger sidst på året, og det forventes derfor, at antallet af sager i 2016 vil være over 100. Det svarer til et tidsforbrug på omkring 3 årsværk årlig.

I forhold til det aktuelle lovforslag vurderer Ankestyrelsen, at det ikke medfører yderligere udgifter for styrelsen.

Venlig hilsen

Ankestyrelsen

Birgitte Brøbech
ADVOKATFIRMA

Social- og Indenrigsministeriet

Pr. mail:
mple@sim.dk
lla@sim.dk
jurint@sim.dk

Den 15. august 2016
J. nr. 1602-06

Vedr.: Høringssvar i relation til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning af socialtilsynsreformen)

Jeg fremsender hermed mit høringssvar i relation til ovennævnte lovforslag.

Høringssvaret er udarbejdet på baggrund af mine konkrete erfaringer med den nugældende socialtilsynslov og mit arbejde i øvrigt med sociale tilbud. Jeg har således mange klienter, som er omfattet af loven.

Mine bemærkninger koncentrerer sig om forslagets udkast til ændringer af lovens § 15 vedrørende tilsyn med tilbud oprettet som fonde.

Efter indførelsen af Lov om socialtilsyn har jeg haft en række konkrete sager, som har givet anledning til drøftelser med nogle af socialtilsynene om, hvad socialtilsynenes fondsretlige tilsyn med de undtagede fonde skal omfatte. Dette er således ikke præcist beskrevet hverken i fondslovgivningen, den fondsretlige litteratur, i forarbejderne til Lov om socialtilsyn eller i Civilstyrelsens afgørelser. I den forbindelse bad jeg Civilstyrelsen om at præcisere, hvilket tilsyn socialtilsynet skal føre med fonde for, at Civilstyrelsen finder, at tilsynet er tilstrækkeligt til, at fondene kan blive og forblive undtaget fra fondsloven i medfør af lovens § 1, stk. 5.

Jeg vedhæfter som **bilag 1** min mail af 18. august 2015 til chefkonsulent i Civilstyrelsens fondskontor Heidi Ravnholt, som **bilag 2** Civilstyrelsens skrivelse af 3. februar 2016 og som **bilag 3** min mail af 19. februar 2016 til Heidi Ravnholt og hendes svarmail af 26. februar 2016. Det bemærkes, at jeg har anonymiseret korrespondancen i relation til mine klienters navne.

Birgitte Brøbech | Jægergårdsgade 14 3.sal | T +45 60 18 77 27 | bb@bbadvokat.dk
Advokat ph.d. mediator | 8000 Aarhus C | www.bbadvokat.dk

Som det fremgår af bilag 1 og 2, fastslår Civilstyrelsen, at en fond, som er underlagt et tilsyn fra tilsynsmyndigheden med det nedenfor beskrevne indhold, som absolut udgangspunkt vil kunne undtages fra fondsloven i medfør af lovens § 1, stk. 5:

1. Der kan kun rådes over stiftelseskapitalen med godkendelse fra tilsynsmyndigheden.

2. Bestyrelsen må kun med tilsynsmyndighedens samtykke foretage eller medvirke til ekstraordinære dispositioner, der kan medføre risiko for, at vedtægten ikke kan overholdes, eller at fonden ikke fortsat vil kunne eksistere.

3. Bestyrelsen er ansvarlig for, at det af bestyrelsen godkendte budget sendes til tilsynsmyndigheden til godkendelse, og at den reviderede og af bestyrelsen godkendte og underskrevne årsrapport sendes til tilsynsmyndigheden til orientering.

4. Væsentlige vedtægtsændringer og beslutning om opløsning af fonden skal godkendes af tilsynsmyndigheden og Civilstyrelsen.

5. I tilfælde af fondens opløsning skal dens eventuelle nettoformue anvendes i overensstemmelse med formålsbestemmelsen efter bestyrelsens bestemmelse og efter godkendelse af tilsynsmyndigheden.

Af bilag 3 fremgår desuden, at køb, salg og pantsætning af fast ejendom ikke nødvendigvis er ekstraordinære dispositioner, som altid kræver tilsynets godkendelse. Om det er tilfældet afhænger således af en konkret vurdering, både af fondens forhold og af den pågældende disposition.

Det er derfor ikke retvisende og kan give anledning til misforståelser, når det i lovforslaget side 12, 1. afsnit anføres, at ”*til grund for Civilstyrelsens konkrete afgørelse af, om en fond er undtaget fra fondsloven, ligger bl.a. en vurdering af, om en tilsynsførende myndighed […] giver samtykke til ekstraordinære dispositioner, herunder salg og pantsætning af fast ejendom, godkender vedtægtsændringer […]*”

Med citatet kan man således få indtryk af, at det er en betingelse for, at en fond kan blive undtaget fra fondsloven, at tilsynet i alle tilfælde skal godkende salg og pantsætning af fast ejendom, hvilket imidlertid ikke er tilfældet, jf. ovenfor, og at tilsynet skal godkende alle vedtægtsændringer, hvilket heller ikke er korrekt, idet

det er tilstrækkeligt, at tilsynsmyndigheden godkender væsentlige vedtægtsændringer, for at fonden kan være undtaget fra fondsloven.

Socialtilsynets fondsretlige tilsyn med de undtagede fonde bør ikke være mere omfattende end det, der er tilstrækkeligt til, at fondene kan blive og forblive undtaget fra fondsloven. Der kan evt. argumenteres for, at ændringer i de vedtægtsbestemmelser, som regulerer de forhold, som er afgørende for, at fonden kan være undtaget fra fondsloven, jf. de ovennævnte punkter 1-5, også kræver tilsynets godkendelse, idet sådanne ændringer også forekommer væsentlige. Men at tilsynet skal godkende alle vedtægtsændringer, forekommer hverken rimeligt eller hensigtsmæssigt, eftersom det både indebærer en unødvendig arbejdskrævende procedure for alle involverede parter og udgør en unødvendig indskrænkning af fondenes autonomi.

Det bør derfor præciseres i lovforslaget, at socialtilsynets fondsretlige tilsyn med de undtagede fonde – medmindre helt særlige forhold gør sig gældende - ikke må gå videre end til det, der er nødvendigt for, at fondene kan blive og forblive undtaget fra fondsloven, således at tilsynet dermed skal begrænses til det ovenfor beskrevne.

Det bemærkes i den forbindelse, at bl.a. kapitalselskaber ikke skal have godkendt vedtægtsændringer eller ekstraordinære dispositioner. Hvis det via socialtilsynsloven pålægges fondene flere begrænsninger og forpligtelser end dem, som er nødvendige som følge af de fondsretlige regler, mens samme forpligtelser og begrænsninger ikke er pålagt andre juridiske konstruktioner, vil det forøge incitamentet til at fravælge fondskonstruktionen, hvilket forekommer uhensigtsmæssigt. Desuden er det svært at se nogen rimelig begrundelse for denne forskelsbehandling, og i forarbejderne fremføres der da heller ingen argumenter herfor bortset fra (den ukorrekte) antydning af, at Civilstyrelsen og de fondsretlige regler stiller krav om det.

I lovforslaget side 40 er anført, at *"selvejende institutioner, som ikke er i besiddelse af formue eller kapital, er ikke omfattet af socialtilsynets særlige tilsynsopgaver i forhold til tilbud oprettet som fonde, jf. § 15".*

Heri synes at ligge en tilkendegivelse om, at tilbud omfattet af Lov om socialtilsyn kan drives i en særlig selvstændig juridisk konstruktion i form af en såkaldt selvejende institution, som ikke skal have en kapital. Eller sagt med andre ord, at sådanne selvejende institutioner ikke er omfattet af fondslovens fondsbegreb, eftersom det er en del af definitionen på *"fonde, legater, stiftelser og andre*

selvejende institutioner (fonde)", at de er i besiddelse af en formue, jf. fondslovens § 1, stk. 1 og 2.
Jeg er bekendt med, at Rasmus Feldhusen og Martin Poulsen i Juristen nr. 5, 2012, side 215 argumenterer for, at selvejende institutioner ikke behøver at have en kapital. Jeg har også erfaret, at KL læner sig meget op ad denne artikel. Lennart Lynge Andersen anførte imidlertid allerede i U1985B.132, at det ikke giver nogen mening at tale om en selvejende institution, der ingen formue har (en intet-ejende selvejende institution).

Det anførte i lovforslagsudkastet står desuden i modsætning til bemærkningerne til § 15 i Lov om socialtilsyn (FT 2012/13, Lovforslag 205), hvor det er anført, at "*selvejende institutioner er fonde i selskabsretlig forstand. Det gælder også selvejende institutioner, der udfører opgaver for en kommune efter reglerne i lov om social service".*

Lennart Lynge Andersen skriver i den kommenterede fondslov, 7. udgave, side 28, at en ikke erhvervsdrivende organisation, der ingen formue har, falder udenfor fondsloven. Han anfører videre, at hvis den er stiftet af en privatperson, vil der ikke være tale om en (selvstændig) juridisk person, hvorimod et samvirke mellem flere kan tænkes at blive kategoriseret som en forening.

Hertil kan føjes, at en erhvervsdrivende organisation, som ingen formue har, og som er stiftet af en enkelt privatperson, næppe heller vil være en selvstændig juridisk person, mens et samvirke mellem flere kan tænkes at blive kategoriseret som et interessentskab, hvortil der som bekendt er knyttet personlig hæftelse.

Begrundelsen for, at der skal føres et fondsretligt tilsyn med fonde og andre selvejende institutioner - enten fra Civilstyrelsen, Erhvervsstyrelsen eller, i relation til undtagede fonde, fra en anden offentlig myndigheds side – er, at der i modsætning til andre juridiske personer ikke er en ejer- eller medlemskreds, der på en generalforsamling eller lignende fører tilsyn med bestyrelsen. Det er vanskeligt at forstå, hvorfor der skal være en særlig gruppe af selvejende institutioner, hvor der ikke skal føres et sådan tilsyn.

Det anførte om selvejende institutioner er også problematisk i forhold til forslaget om, at det i lov om socialtilsyn, § 15, stk. 1, skal anføres, at socialtilsynet efter § 5, stk. 1 kun kan godkende tilbud, der er oprettet som fonde, hvis tilbuddet er lovligt etableret som fond. Umiddelbart forekommer en selvejende institution uden formue i denne forbindelse således at være en mangelfuld fond, der ikke kan godkendes, før der er tilvejebragt en formue af passende størrelse.

Hvis ikke det i lovforslaget som minimum bliver helt klart præciseret, hvad lovgiver i denne sammenhæng mener med en selvejende institution uden formue, og hvad der mere præcist karakteriserer en sådan type juridisk person – herunder om der er personlig hæftelse eller ej for bestyrelsen og andre, der handler på den selvejende institutions vegne, og om der reelt er tale om personligt ejede virksomheder, interessentskaber eller en anden juridisk konstruktion - kan det blive vanskeligt at håndhæve § 15, stk. 1.

Desuden forekommer det ikke hensigtsmæssigt at åbne op for og tilmed til en vis grad ligefrem gøre det attraktivt at bruge en uklar juridisk konstruktion, som, der i den juridiske litteratur og blandt praktikere er uenighed om, er en gyldig selvstændig juridisk person uden personlig hæftelse.

Med venlig hilsen

Birgitte Brøbech

BILAG 1

Birgitte Brøbech

Fra:	Birgitte Brøbech <bb@bbadvokat.dk>
Sendt:	18. August 2015 14:02
Til:	'$Civilstyrelsen (957cst)'
Emne:	Att. Heidi Ravnholt. Ændrede vedtægter for Fonden og Fonden Civilstyrelsens sagsnr.
Signeret af:	bb@bbadvokat.dk

Kære Heidi Ravnholt

Jeg har fra Civilstyrelsen modtaget to afgørelser truffet af dig af 6. marts 2015 vedrørende Fonden og Fonden

I begge afgørelser bemærkes det, at det ikke er afgørende, hvad der er anført i vedtægten vedrørende omfanget af tilsynsmyndighedens tilsyn med fondene. Det afgørende er derimod indholdet af det tilsyn, der føres af tilsynsmyndigheden. Desuden oplyses det, at Civilstyrelsen har anmodet det pågældende socialtilsyn om at meddele styrelsen, såfremt omfanget af tilsynet med fondene bliver ændret i forhold til det tilsyn, som førtes med fondene, da fondene blev undtaget fra fondsloven.

Denne fremgangsmåde efterlader imidlertid fondsbestyrelserne i en meget vanskelig position. Hvis det i relation til omfanget og arten af tilsynet er uden betydning, hvad der står i vedtægten, således at det, der står, kan være direkte forkert eller misvisende, uden at man kan få afklaret, om det er tilfældet eller ej, har bestyrelserne jo ikke noget at holde sig til, når de skal vurdere, i hvilket omfang de i konkrete situationer er forpligtede til at inddrage socialtilsynet. De har dermed heller ingen mulighed for at vide, om de handler korrekt eller ej, hvilket forøger risikoen for, at bestyrelsesmedlemmerne kan pådrage sig et erstatningsansvar. Det er problematisk, fordi retssikkerhed jo bl.a. er, at det er muligt for borgerene at finde ud af, hvilke krav der stilles til dem qva lovgivning, administrativ praksis, osv.

Lennart Lynge Andersen skriver i "Almindelige fonde og faglige foreninger", 7. udgave, side 90 følgende:

"Såvel for fonde omfattet af § 1, stk. 5, som for de, der er omfattet af § 1, stk. 4, er det som nævnt et centralt spørgsmål, om der er etableret det fornødne tilsyn. De nærmere bestemmelser om tilsynet hører naturligt hjemme i fondens vedtægter (såvel på grund af spørgsmålets vigtighed som af ordensmæssige grunde), men administrativ praksis efterlader tvivl, om dette krav bliver fulgt. Der er en række sager, hvor tilsynet er funderet i en "samarbejdsaftale", eventuelt suppleret af en standardvejledning på det pågældende område".

Jeg er enig med Lennart Lynge Andersen i hans betragtninger. Faktisk er situationen endnu mere problematisk end den, han beskriver. Vedtægterne kan således ikke kun være tavse om tilsynet, de kan indeholde direkte forkerte angivelser herom.

Jeg ønsker imidlertid, at det, jeg skriver i vedtægter for fonde, der er undtaget fra fondsloven i medfør af lovens § 1, stk. 5, i relation til omfanget og arten at socialtilsynets tilsyn med fondene, er korrekt således at forstå, at det er i overensstemmelse med de krav, der stilles til tilsynet med disse fonde, for at de kan være undtaget fra loven, og i overensstemmelse med det tilsyn, som rent faktisk skal finde sted.

Baggrunden for mit ønske er desuden, at situationen efter indførelsen af den nye lov om socialtilsyn efter min opfattelse nu er den, at socialtilsynet ikke har hjemmel til at føre tilsyn med de undtagede fonde blandt andet i relation til vedtægtsændringer og ekstraordinære dispositioner ud over det, som er nødvendigt, for at fondene kan undtages/kan forblive undtaget fra fondsloven. Det er derfor vigtigt, at det bliver helt klart, konkret hvilket tilsyn der skal til.

Jeg skal derfor venligst bede om at få oplyst, *dels* om et faktisk udøvet tilsyn af et omfang som beskrevet nedenfor, generelt er tilstrækkeligt til, at en fond, der er underlagt tilsyn fra et socialtilsyn, kan blive/kan forblive

undtaget fra fondsloven i medfør af lovens § 1, stk. 5, og *dels* om det er tilstrækkeligt til, at de ovennævnte konkrete to fonde kan forblive undtaget fra fondsloven i medfør af lovens § 1, stk. 5.

1. Der kan kun rådes over stiftelseskapitalen med godkendelse fra tilsynsmyndigheden og fra Civilstyrelsen.

2. Bestyrelsen må kun med tilsynsmyndighedens samtykke foretage eller medvirke til ekstraordinære dispositioner, der kan medføre risiko for, at vedtægten ikke kan overholdes, eller at fonden ikke fortsat vil kunne eksistere.

3. Bestyrelsen er ansvarlig for, at det af bestyrelsen godkendte budget sendes til tilsynsmyndigheden til godkendelse, og at den reviderede og af bestyrelsen godkendte og underskrevne årsrapport sendes til tilsynsmyndigheden til orientering.

4. Væsentlige vedtægtsændringer og beslutning om opløsning af fonden skal godkendes af tilsynsmyndigheden og af Civilstyrelsen.

5. I tilfælde af fondens opløsning skal dens eventuelle nettoformue anvendes i overensstemmelse med formålsbestemmelsen efter bestyrelsens bestemmelse og efter godkendelse af tilsynsmyndigheden.

Jeg skal endvidere bede om at få oplyst, om det beskrevne tilsyn på nogle punkter kan udelades eller begrænses, uden at det indebærer, at fondene ikke kan undtages/kan forblive undtaget fra fondsloven.

I øvrigt bemærkes, at lov om socialtilsyn først trådte i kraft pr. 1. januar 2014, således at socialtilsynene først pr. denne dato har ført tilsyn med de undtagede fonde og herunder de ovennævnte to fonde. På den baggrund kan det vel være vanskeligt for socialtilsynene at svare præcist på, om det tilsyn, som de i dag fører med fondene, er det samme som det tilsyn, som andre tilsynsmyndigheder førte med fondene, da fondene blev undtaget fra fondsloven. Dette gælder især, hvis man ikke kan regne med, at det tilsyn, som har været beskrevet i vedtægten, rent faktisk var det tilsyn, som blev ført med fondene, men at det reelle omfang og art af tilsynet kun har været fastsat i en mundtlig aftale mellem Civilstyrelsen og den enkelte kommune.

Hvis du har brug for yderligere oplysninger, hjælper jeg naturligvis meget gerne med det.

Med venlig hilsen

Birgitte Brøbech
Advokat, ph.d., mediator

Birgitte Brøbech Advokatfirma
Jægergårdsgade 14, 3. sal
DK-8000 Aarhus C

Telefon: +45 60 18 77 27
E-mail: bb@bbadvokat.dk

Denne e-mail fra Birgitte Brøbech Advokatfirma kan indeholde fortroligt materiale. E-mailen og eventuelle vedhæftede dokumenter er kun beregnet for ovennævnte adressat(er). Såfremt De ikke er den rette modtager, bedes De venligst kontakte afsenderen ved at besvare denne e-mail samt tilintetgøre den originale e-mail, samtlige kopier af denne og eventuelle vedhæftede dokumenter.

This e-mail from the law firm of Birgitte Brøbech may contain privileged and confidential information. The e-mail and any attachments are for the sole use of the addressee(s) stated above. If you are not the intended recipient, please contact the sender by reply e-mail and destroy the original e-mail, all copies of the e-mail and any attachments.

BILAG 2

JUSTITSMINISTERIET
CIVILSTYRELSEN

Advokat Birgitte Brøbech
Jægergårdsgade 14, 3 sal
8000 Århus C

Sendt pr. e-mail til bb@bbadvokat.dk

Dato: 3. februar 2016
Sagsbeh.: Charlotte Pingel
Sagsnr.:

Fonden og Fonden

Civilstyrelsen skal i forlængelse af tidligere korrespondance vedrørende ovennævnte fonde vende tilbage til Deres henvendelse af 18. august 2015.

De har anmodet om Civilstyrelsens stillingtagen til, hvilket tilsyn, der skal føres med fonde, for at fondene kan undtages eller forblive undtaget fra fondsloven efter lovens § 1, stk. 5.

Følgende fremgår af fondslovens § 1, stk. 5:

> "Fondsmyndigheden kan bestemme, at en fond, som på anden måde end efter denne lov er undergivet et vist statsligt, regionalt eller kommunalt tilsyn, helt eller delvis skal være undtaget fra loven. En fond kan dog ikke undtages fra loven, hvis den myndighed, der varetager et tilsyn som anført i 1. pkt., er stifter af fonden."

Civilstyrelsen kan således i medfør af denne bestemmelse træffe afgørelse om, at en fond kan undtages fra fondsloven, hvis den pågældende fond er undergivet et vist statsligt, regionalt eller kommunalt tilsyn.

I forbindelse med behandlingen af forslag til lov nr. 350 af 6. juni 1991 om ændring af lov om fonde og visse foreninger, lov om erhvervsdrivende fonde og lov om beskatning af fonde, visse foreninger og institutter m.v. samt skattekontrolloven (Afbureaukratisering af fondslovgivningen) besvarede justitsministeren den 13. marts 1991 spørgsmål nr. 2 og 3 fra Folketingets Retsudvalg om, hvorledes udtrykket "et vist statsligt eller kommunalt tilsyn" i fondslovens § 1, stk. 5, skal forstås.

Adelgade 11-13
1304 København K
Telefon: 33 92 33 34
Fax: 39 20 45 05
www.civilstyrelsen.dk
civilstyrelsen@civilstyrelsen.dk
sikkerpost@civilstyrelsen.dk

Det fremgår af justitsministerens besvarelse, at det hidtil har været praksis, at tilsynet efter stk. 5 skal være mindst lige så vidtgående som det, der følger af fondsloven, såfremt fonden skal kunne undtages fra fondsloven.

Endvidere fremgår det af besvarelsen:

> "Det er, som følge af de enkelte fondes forskellighed og forskelle i intensiteten af de offentlige tilsyn, ikke muligt, at angive præcist, hvilke mindstekrav der må stilles for at fritagelse kan ske, udover at tilsynet skal være fuldt betryggende udfra fondsretlige synspunkter. Der bør herved navnlig lægges vægt på, om tilsynsmyndigheden foretager en regnskabsgennemgang med henblik på om de fondsretlige regler er overholdt, og om der er fastsat regler om godkendelse af ekstraordinære dispositioner."

Civilstyrelsen lægger ved vurderingen af, hvorvidt en fond kan undtages eller forblive undtaget fra fondsloven i medfør af lovens § 1, stk. 5, vægt på, hvorvidt den pågældende fond er underlagt et fondsretligt betryggende tilsyn af en anden myndighed, herunder navnlig om tilsynsmyndigheden foretager en gennemgang af fondens regnskaber og skal godkende fondens ekstraordinære dispositioner, herunder køb, salg og pantsætning af fast ejendom.

Endvidere kan der konkret indgå andre momenter i vurderingen, f.eks. tilsynsmyndighedens godkendelse af vedtægtsændringer og andre tilsynsfunktioner.

Som bekendt er tilsynet med de sociale tilbud, herunder tilbud etableret som fonde, overgået til socialtilsynene pr. 1. januar 2014. Civilstyrelsen bemærker hertil, at styrelsen i praksis foretager samme vurdering som hidtil af det førte tilsyn ved afgørelsen af, om en fond kan undtages fra fondsloven.

Såfremt fonden er undergivet tilsyn af et socialtilsyn, betinger Civilstyrelsen tilladelsen af, at socialtilsynet fører tilsyn med institutionen som angivet i bekendtgørelse nr. 1558 af 19. december 2013 om Tilbudsportalen samt lovbekendtgørelse nr. 1054 af 8. september 2015 og bekendtgørelse nr. 551 af 28. april 2015 om socialtilsyn.

Såfremt en fond bliver undtaget fra fondsloven, finder de almindelige fondsretlige grundsætninger fortsat anvendelse for fonden. Dette indebærer bl.a., at væsentlige ændringer af vedtægten samt opløsning af fonden kræver Civilstyrelsens tilladelse.

En fond, som er undergivet et tilsyn som det af Dem beskrevne i e-mail af 18. august 2015, vil som absolut udgangspunkt kunne undtages fra fondsloven i medfør af fondslovens § 1, stk. 5.

Hvorvidt det beskrevne tilsyn på visse punkter kan udelades eller begrænses, uden at en fond herefter ikke kan undtages eller forblive undtaget fra fondsloven, vil bero på en konkret vurdering for den enkelte fond.

Det bemærkes dog, at Civilstyrelsen som permutationsmyndighed ikke skal godkende forbrug af undtagne fondes kapital.

Civilstyrelsen skal endvidere bemærke, at det er tilsynsmyndigheden, der fører tilsyn med, at kapitalen uddeles i overensstemmelse med formålet ved opløsning af en fond undtaget fra fondsloven.

Det fremgår af Civilstyrelsens sager vedrørende Fonden og Fonden , at Civilstyrelsen (dengang Civilretsdirektoratet) ved brev af 1. februar 2002 undtog fondene fra fondsloven på betingelse af, at Århus Amt førte et tilsyn med fondene som angivet i disses dagældende vedtægter samt i amtets godkendelse af 20. december 2001 af fondene.

Civilstyrelsen har ved afgørelser af 6. marts 2015 og 2. juli 2015 lagt til grund, at Fonden og Fonden fortsat er underlagt et fondsretligt betryggende tilsyn.

Såfremt det på baggrund af det oven for anførte må lægges til grund, at fondene ikke længere er underlagt et fondsretligt betryggende tilsyn, bedes De give Civilstyrelsen meddelelse herom.

Civilstyrelsen foretager sig herefter ikke yderligere i anledning af Deres henvendelse.

Genpart af nærværende brev er sendt til Socialtilsyn Midt til orientering.

Den lov, der henvises til ovenfor, er lov om fonde og visse foreninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 938 af 20. september 2012 med senere ændringer.

Med venlig hilsen

På vegne af Heidi Ravnholt

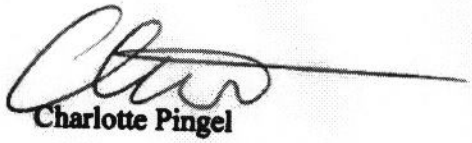

Charlotte Pingel

BILAG 3

Birgitte Brøbech

Fra: Heidi Ravnholt (957htr) <Heidi.Ravnholt@civilstyrelsen.dk>
Sendt: 26. February 2016 09:58
Til: Birgitte Brøbech
Emne: SV: Tilsyn med ekstraordinære dispositioner i fonde, der er undtaget fra fondsloven

Kære Birgitte Brøbech

Det neden for anførte giver ikke anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Heidi Ravnholt
Chefkonsulent
Fondskontoret

JUSTITSMINISTERIET
CIVILSTYRELSEN

Adelgade 13
1304 København K
Tlf.: +45 33 92 33 34
Fax: +45 39 20 45 05
civilstyrelsen@civilstyrelsen.dk
www.civilstyrelsen.dk

Fra: Birgitte Brøbech [mailto:bb@bbadvokat.dk]
Sendt: 19. februar 2016 14:31
Til: Heidi Ravnholt (957htr)
Emne: Tilsyn med ekstraordinære dispositioner i fonde, der er undtaget fra fondsloven

Kære Heidi Ravnsholt

Tak for telefonsamtale af 11. ds.

For god ordens skyld skal jeg hermed give et kort referat af hovedkonklusionen på samtalen, således som jeg har forstået den.

Baggrunden for min henvendelse til dig var din skrivelse af 3. ds. i sagerne hvori der blandt andet er anført følgende:

"Civilstyrelsen lægger ved vurderingen af, hvorvidt en fond kan undtages eller forblive undtaget fra fondsloven i medfør af lovens § 1, stk. 5, vægt på, hvorvidt den pågældende fond er underlagt et fondsretligt betryggende tilsyn af en anden myndighed, herunder navnlig om tilsynsmyndigheden foretager en gennemgang af fondens regnskaber og skal godkende fondens ekstraordinære dispositioner, herunder køb, salg og pantsætning af fast ejendom".

Formuleringen kan forstås således, at køb, salg og pantsætning af fast ejendom i ethvert tilfælde er en ekstraordinær disposition, som kræver tilsynsmyndighedens godkendelse.

Du tilkendegav, at således skal sætningen ikke forstås, idet det afhænger af en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde af blandt andet den konkrete disposition og af den konkrete fonds forhold, om dispositionen må anses for at være ekstraordinær i den forstand, at den kræver tilsynets godkendelse. Ligesom det i medfør af fondslovens § 21 beror på en konkret vurdering, om en disposition er ekstraordinær i denne bestemmelses forstand, således at den

kræver Civilstyrelsens godkendelse. Samtidig tilkendegav du, at køb, salg og pantsætning ofte vil udgøre en ekstraordinær disposition.

Vi talte desuden om, at det følger af den almindelige fondslov, § 9, stk. 4 med tilhørende bekendtgørelse, at fonde, der er omfattet af den almindelige fondslov, altid skal have Civilstyrelsens godkendelse til salg og pantsætning af fast ejendom tilhørende fonden, men at fonde, der er undtaget fra fondsloven, ikke er omfattet af § 9, stk. 4.

Med venlig hilsen

Birgitte Brøbech
Advokat, ph.d., mediator

Birgitte Brøbech Advokatfirma
Jægergårdsgade 14, 3. sal
DK-8000 Aarhus C

Telefon: +45 60 18 77 27
E-mail: bb@bbadvokat.dk

Denne e-mail fra Birgitte Brøbech Advokatfirma kan indeholde fortroligt materiale. E-mailen og eventuelle vedhæftede dokumenter er kun beregnet for ovennævnte adressat(er). Såfremt De ikke er den rette modtager, bedes De venligst kontakte afsenderen ved at besvare denne e-mail samt tilintetgøre den originale e-mail, samtlige kopier af denne og eventuelle vedhæftede dokumenter.

This e-mail from the law firm of Birgitte Brøbech may contain privileged and confidential information. The e-mail and any attachments are for the sole use of the addressee(s) stated above. If you are not the intended recipient, please contact the sender by reply e-mail and destroy the original e-mail, all copies of the e-mail and any attachments.

BLÅ KORS DANMARK

Suensonsvej 1
DK-8600 Silkeborg
Telefon +45 86 81 15 00
CVR 60 78 66 15
bkd@blaakors.dk
blaakors.dk
Nordea 1938-9380100527

Høringssvar angående forslag til revision af Lov om socialtilsyn

Overordnet set har Blå Kors hilst Lov om socialtilsyn velkommen. Vi finder det er godt at få samlet tilsynet på færre enheder, og at loven via et kvalitetsløft i tilsynet kan medvirke til at få luget ud i de "brodne kar" i branchen.

Vi må dog også erkende, at regodkendelsesprocessen har medført et omfattende arbejde for lederne af de enkelte botilbud. Det er ikke usædvanligt, at der har været indsamlet og sendt omkring 1000 sider til tilsynet fra et velfungerende botilbud.

Det var vores indtryk, at den nye lov ikke skulle være en omfattende bureaukratisering af tilsynsfunktionen, men det er den i praksis blevet. Det har kostet mange timer navnlig i de enkelte institutioner, men også på organisationskontoret og på advokatregningen. Vi vil anbefale, at partierne nøje holder sig for øje, hvordan man kan sikre at den medgåede tid ikke bliver helt ude af proportioner med formålet at sikre en god kvalitet for de borgere, der benytter tilbuddet.

Ét tilsyn eller fem forskellige tilsyn?

Midtvejsevalueringen fra primo 2016 viste betydelige forskelle mellem de fem tilsyn. Dette stemmer overens med Blå Kors´ oplevelser efter dialog med andre organisationer omfattet af Lov om socialtilsyn. Vi oplever MEGET store forskelle i tilgang og fremkommelighed.

Vi er af den opfattelse, at der ikke er et fælles tilsyn, men fem meget forskellige tilsyn. Med afsæt i socialtilsynenes egne årsrapporter for 2014 og 2015, er der stærke indikationer på endog meget betydelige forskelle i sanktionspolitikken. Således er andelen til skærpet tilsyn pr. 100 enheder 1,2 i socialtilsyn Midt og 4,0 i nabotilsynet Socialtilsyn Nord (landsgennemsnittet var 2,0 enheder pr. 100 enheder). Det er indtrykket, at udstedelse af vilkår og påbud også er meget ujævn fordelt mellem de 5 tilsyn.

Blå Kors skal derfor stærkt anbefale, at Socialstyrelsen tildeles vidtgående beføjelser for at sikre et (mere) ensartet Socialtilsyn. Herunder at der fra centralt hold fastsættes nøjere retningslinjer for "det gode tilsyn", herunder detaljeringsniveauet – og dermed hvad der ikke skal bruges tid på.

Muligheden for at opnå en ensartet linje kunne i princippet opnås via klage til Ankestyrelsen. Men sagsbehandlingstiden i Ankestyrelsen er i praksis 10 måneder, hvorfor der nemt går et år fra første

afgørelse til den endelige afgørelse fra Ankestyrelsen. Det ville derfor være ønskeligt med en markant kortere sagsbehandlingstid – vi ønsker gerne en maximal sagsbehandlingstid på under 6 måneder.

For en række organisationer som Blå Kors, der er blevet erklæret for en "koncernlignende organisation", er det uholdbart, at tilsynspraksis varierer så meget fra region til region, når hele tilsynet af organisationens enheder er styret af, hvor hovedkontoret tilfældigvis har adresse.

Manglende dialog og vejledning

Det er oplevelsen, at sagsbehandlingen i socialtilsynene lader en del tilbage at ønske. Dette blev også dokumenteret i midtvejsevalueringen fra januar 2016.

Det er indtrykket, at nogle tilsyn synes meget nervøse for at sammenblande en rådgivnings- og vejledningsfunktion med myndighedsfunktion, men dette er jo varetaget på fornem vis på en række andre myndighedsområder.

Det er imidlertid således, at der vil kunne spares mange timer både i enhederne og i Socialtilsynet, hvis der arbejdes på at finde løsninger fremfor kun at udøve myndighedsfunktionen. I nogle Blå Kors institutioner har der været behov for vedtægtsændringer, og samtidig har der i organisationen været ønske om yderligere ændringer i vedtægterne. For en række institutioner har man derfor fået udformet et revideret sæt vedtægter, vedtaget det i institutionsbestyrelsen og efterfølgende fået det godkendt af hovedbestyrelsen i Blå Kors Danmark - for sluttelig at få et afslag i Socialtilsynet. Det ville være meget tidsbesparende, hvis enhederne på forhånd kunne have dialog om, hvorvidt et givet sæt vedtægter formentlig ville kunne godkendes eller ikke-godkendes.

Omkring forenkling og målretning af tilsynet med tilbuddenes økonomi

Blå Kors er meget enige i sigtet med præciseringen, at der er et for detaljeret tilsyn for nuværende – og kan kun tilføje, at det bør nærmere præciseres, hvilket detaljeringsniveau, der normalt bør anses for passende. Eksempelvis skal socialtilsynet efter § 15 stk. 2 godkende budgettet, hvis det "giver mulighed for ansvarlig forvaltning af offentlige midler" – hvad menes der mere konkret hermed?

Blå Kors har oplevet, at tilsynet går ganske meget i detaljer omkring budgetposter på institutioner, men på flere steder kræver en betydelig udgiftsdrivende opgraduering af personalet om natten fra tilkaldevagt til vågen nattevagt. Dette uagtet, at der netop ved indvisitering eksplicit tages hensyn dertil.

Særligt omkring mindre omdisponeringer i indeværende års budget, f.eks. behov for indkøb af ny bil, kan det undre, at dette ofte forudsætter en særskilt sagsbehandling hos socialtilsynet. Det burde da være tilstrækkeligt, at den samlede budgetramme fortsat er solid.

Præcisering omkring tilsynet med fonde

Godt med præcisering omkring fondslovgivningen, men brug for udviklingsmuligheder for de nuværende selvejende institutioner, så de løbende kan tilpasse sig så de svarer til metodeudviklingen i det sociale område og kommunernes efterspørgsel.

For en række af Blå Kors´ selvejende institutioner var der oprindeligt et ønske om meget "runde" formålsbestemmelser i vedtægterne i stil med "hjælp til mennesker, som er skadet af alkoholmisbrug". De selvejende institutioner er i 90'erne og 00'erne af tidligere sociale tilsynsmyndigheder (amterne) blevet "tvunget" til at indsætte specifikke lovparagraffer for ydelserne. Eksempelvis har en selvejende institution i løbet af 00'erne fået tilsynsmyndighedens tilladelse til at kunne udbyde alkoholbehandling efter Sundhedslovens § 141 i tilknytning til boophold efter Servicelovens § 107. Blot har man ikke fået ændret formålsparagraffen i den anledning. Nu ved regodkendelse af Sundhedslovens § 141 i år, så får institutionen afslag med henvisning til at denne paragraf ikke fremgår af formålsbestemmelsen i vedtægterne.

"Civilstyrelsen har anlagt den praksis, at ændringer i formålsbestemmelsen er betinget af, at bestyrelsen ikke længere kan uddele til formålet ud fra nuværende formulering, eller at formålet er blevet klart uhensigtsmæssigt.
I den ansøgte vedtægtsændring af formålet er der ikke begrundet, at dette er tilfældet." (citat fra ovennævnte afslag)

Nu risikerer disse institutioner ikke at kunne følge med den socialpolitiske udvikling, fordi det ikke er dokumenterbart, at de gamle formål er klart uhensigtsmæssige. Men der er næppe heller tvivl om, at det "fastfryser" selvejende institutioners ydelser i forhold til andre aktører på "markedet" så som kommunale institutioner. Så gradvist bliver det uhensigtsmæssigt.

Vi har aktuelle eksempler på at vore selvejende institutioner ikke blev valgt til et ophold, da en stor kommune har besluttet kun at bevilge ophold efter Servicelovens § 107, når der samtidig er mulighed for behandling efter § 141 i Sundhedsloven.

Det er yderligere bemærkelsesværdigt, at ændringerne i formålsbestemmelsen ikke kan ske netop når stifter – organisationen Blå Kors Danmark – fortsat er eksisterende og netop stiller sig bag de ønskede ændringer.

Det er simpelthen forkert at anlægge samme restriktive tilgang til ændring i formålsparagrafferne for private selvejende institutioner, der løbende skal følge med en socialpolitisk udvikling, som i forhold til traditionelle uddelende fonde. Der efterlyses derfor en større fleksibilitet i tilpasning af formålet.

Særlige botilbud med særlig profil – rus- og røgfrit

Det har været særligt kendetegnende, at der ved regodkendelserne er sket markante angreb på centrale dele af Blå Korsorganisationens DNA. Dette er sket med henvisning til selvbestemmelsesretten og menneskerettighedskonventionerne.

Organisationer som Blå Kors opfatter sig selv som et værdifuldt supplement til det offentlige i form af at tilbyde en række ydelser efter social- og sundhedslovgivningen. Blå Kors har et særligt værdigrundlag, som tilsiger at enhederne er rusmiddelfrie. Dette er ikke mindst en støtte til de øvrige brugere/beboere, der tumler med at opnå/fastholde en rusmiddelfri tilværelse.

Dette er en klar præmis i forhold til visitering/indskrivning, således at man kun skal søge om ophold på Blå Kors-enheder, hvis man ønsker eller er indforstået med denne tilgang.

Følgende eksempel er fra begrundelse for et påbud til en boenhed, som tilmed var en del af begrundelsen for et skærpet tilsyn i en periode – uagtet at samme boenhed scorer meget højt omkring både borgernes trivsel og personalets kompetencer.

"Det er nævnt i husordenen, at det er et rusfrit tilbud. Det strider imod borgernes selvbestemmelsesret, at de ikke må indtage rusmidler, henset til at der i indledningen står, at hvis man ikke overholder husordenen kan det have betydning i forhold til, om opholdet ophører.

Det er nævnt i husordenen, at det kun er tilladt at ryge udendørs. Det strider imod borgernes selvbestemmelsesret, at der ikke er angivet, at de har ret til selv at bestemme, om der skal ryges på deres værelser. Beboerne er af den opfattelse, at man ikke må ryge på værelserne, fordi det ikke er nævnt i husordenen. Retten til selv at vælge om man vil ryge på værelset fremgår af Lov om røgfrit miljø § 11"

Det anses for essentielt, at der kan være botilbud, som har en særlig profil og adskiller sig fra de øvrige offentlige tilbud. Hvis vi i organisationer skal være 100 % som kommunale tilbud, så giver det jo ikke mening med private tilbud – og vi bliver ikke et værdifuldt supplement til viften af tilbud.

Dette kunne sikres ved at lade Socialstyrelsen have beføjelser til at udsende vejledninger eller sætte standarder for tilsynene.

<u>Påbud – ikke ved bagatellignende sager</u>

Blå Kors kan anbefale en præcisering om, at der ikke kan træffes afgørelse om påbud, som vedrører bagatellignende forhold. Men det forekommer måske mindre klart, hvad der i praksis skal forstås ved at "tilsynene kun kan udstede påbud, når forholdene i det enkelte tilbud giver anledning hertil". Blå Kors kan være bekymret for, at Socialtilsyn med stor tilbøjelighed til at udstede påbud, vil kunne konstruere en argumentation, der kan knytte an til "forholdene i det enkelte tilbud"

Hvis ændringen skal have betydning i praksis, så foreslår Blå Kors at der sker en yderligere præcisering.

Opsættende virkning ved fratagelse af godkendelse og om skærpet tilsyn

Blå Kors kan også anbefale de aftalte ændringer om opsættende virkning ved fratagelse af godkendelse. Man burde i realiteten også overveje om det burde gælde for visse typer af påbud, der kun har mindre betydning for beboerne.

Endelig synes ændringen om skærpet tilsyn, således at der kan træffes afgørelse om skærpet tilsyn for mindre end tre måneder ad gangen at være en god og logisk idé.

Blå Kors Danmark står gerne til rådighed for uddybning af ovenstående, idet vi ser hen til at få et bedre og mere ensartet tilsyn i Danmark.

Med venlig hilsen
Blå Kors Danmark

Christian Bjerre
Generalsekretær
Blå Kors Danmark

BØRN & FAMILIER
FORUM FOR UDVIKLING I SOCIALT ARBEJDE

4. august 2016

Høringssvar til "Udkast til forslag om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service"

Sagsnr. 2016-4499

Børn & Familier skal hermed bekræfte modtagelsen af anmodning om at afgive høringssvar i ovennævnte høring.

Børn & Familier er som bekendt hovedorganisation for fire lokalt forankrede organisationer indenfor børne- og ungeområdet, nemlig CESA (Fyn), Fabu-Fonden (København), Familieplejen på Bornholm og Familieplejen Storstrøm.

I Børn & Familier har vi med stor interesse gennemlæst høringsmaterialet, og har umiddelbart ingen forslag til ændring af de af ministeriet foreslåede ændringer.

Det skal dog bemærkes, at vi med stor tilfredshed har registreret forslag til præcisering af socialtilsynets reaktionsmuligheder overfor visiterende eller anbringende kommune (2.10.3), idet det er vores erfaring fra det daglige arbejde, at der ret ofte her kan være uklarheder om forståelsen. Børn & Familier kan derfor anbefale, at den foreslåede præcisering fastholdes.

Børn & Familier stiller sig naturligvis til rådighed for uddybning af ovenstående kommentarer.

Med venlig hilsen

Finn Voss
Sekretariatsleder

c.c. Bestyrelsesformand Mogens Højenvang

Bratskovvej 36, 1., 2720 Vanløse
Tlf. 2075 4087, sek@boernogfamilier.dk
www.boernogfamilier.dk

Børnerådet

Social- og Indenrigsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København

Den 17.08.2016
J.nr. 3.7.27/amc

Opfølgning på socialtilsynsreformen

Børnerådet bifalder, at der sker opfølgning på denne vigtige reform, som har haft stor betydning på anbringelsesområdet. De fem socialtilsyn har været med til at løfte kvaliteten på området og sikre børns og unges trivsel og udvikling der, hvor de er anbragt.

Børnerådet har følgende kommentarer og forslag til yderligere forbedringer og tilretninger:

Overordnet
Socialtilsynet bør under tilsynsbesøg være opmærksom på anbringelsesstedets praktiske regler og ordninger, herunder de som er lavet af hensyn til børnene og de unge med deres samtykke. Der er tilfælde, hvor anbringelsesstedet laver en aftale med et barn ud fra konkrete hensyn til barnet selv eller til de øvrige børn. Såfremt denne ordning er velbegrundet og fungerer til børnenes/de unges tilfredshed og ikke er en krænkelse af deres rettigheder, bør Socialtilsynet ikke gribe ind og risikere børnenes og de unges trivsel.

Børnerådet vil endnu en gang minde om vigtigheden af uanmeldte tilsyn. I vores anbringelsesundersøgelse i 2012 udtrykte flere børn, hvor vigtigt det var med uanmeldte tilsyn. Børnerådet er af den opfattelse, at uanmeldte tilsyn bedre skildrer hverdagen og kan give øget mulighed for at opdage uregelmæssigheder.

Når Socialtilsynet skal vurdere visse kriterier, såsom kriterium 2 i kvalitetsmodellen, særligt indikator 2d, omhandlende barnets fritidsinteresser uden for tilbuddet, kan scoren blive misvisende i tilfælde, hvor barnet er anbragt på en sikret institution uden mulighed for at deltage i fritidsinteresser udenfor institutionen. Denne indikator kan med fordel undtages i de tilfælde, hvor det er relevant og eventuelt erstattes af en anden.

Socialtilsynet er en afgørende aktør, hvad angår indberetning af magtanvendelse. Det helt særlige overblik over og erfaring med gennemgang af indberetninger forpligter til, at der skal ske en løbende dialog med det enkelte anbringelsessted om magtanvendelser, herunder vigtigheden af stedets forebyggelse af magtanvendelser, hvordan barnets udtalelse sikres betydning, og sikring af at der sker refleksion i medarbejdergruppen. Endvidere bør

børnene/de unge, der har været udsat for en magtanvendelse, gives mulighed for at drøfte den med Socialtilsynet. Børnerådet fastholder i den forbindelse det synspunkt, at magtanvendelser bør vurderes systematisk af Socialtilsynet.

De enkelte bestemmelser
Børnerådet kan tilslutte sig præciseringen af omfang og indhold i det økonomiske tilsyn.

Muligheden for at en person, der har benyttet Whistleblower-ordningen, kan samtykke til hel eller delvis ophævelse af anonymiteten, anser Børnerådet for positiv. Særligt fordi det af hensyn til Socialtilsynets undersøgelse kan være en fordel. Børnerådet finder det afgørende, at Socialtilsynet i forbindelse med en henvendelse i Whistleblower-ordningen vurderer klagens troværdighed, før der iværksættes større initiativer, herunder initiativer der er meget indgribende overfor de anbragte børn og unge. Derved sikres proportionalitet i initiativerne.

Opsættende virkning, når et anbringelsessted klager over Socialtilsynets afgørelse om at fratage stedet godkendelsen, må anses for passende i et retssikkerhedsmæssigt perspektiv og ud fra et hensyn til de anbragte børn og unge. Børnerådet er enig i, at Socialtilsynet skal vurdere, hvis der er konkret grund til, at afgørelsen ikke skal tillægges opsættende virkning. Dette kan for eksempel være tilfældet, hvis hensynet til de anbragte børn og unge taler for det, såsom hvis deres trivsel eller udvikling er i fare på anbringelsesstedet.

Præciseringen af Socialtilsynets ansvar og reaktionsmuligheder må ventes at skabe klarhed. Dog havde Børnerådet gerne set, at der i bemærkningerne til den enkelte bestemmelse i nr. 15 havde været angivet, at i forbindelse med Socialtilsynets underretningspligt efter serviceloven har Socialtilsynet også andre handlemuligheder. Det bør præciseres, at hvis den anbringende kommune efter Socialtilsynets underretning ikke iværksætter foranstaltninger eller barnet/den unge stadig ikke får tilstrækkelig hjælp, kan Socialtilsynet også rette henvendelse til Ankestyrelsen med en underretning. Derved sikrer man, at der gribes ind, når der er tale om forhold efter servicelovens § 153, stk. 1, pkt. 1-4.

Med venlig hilsen

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Annette Juul Lund
Sekretariatschef

Vesterbrogade 35A, 4. • 1620 København V • Tlf. 3378 33 00 • brd@brd.dk • www.brd.dk • EAN: 5798000985827 • CVR: 25966376

Social- og
Indenrigsministeriet

Børns Vilkår
Trekronergade 126 F, 2. sal
2500 Valby

16. august 2016

Høringssvar vedr. høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen)

Børns Vilkår takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. ovennævnte lovændring.

Børns Vilkår ser generelt positivt på reformen og konkluderer med tilfredshed, at de centrale formål med denne og Socialtilsynets etablering er realiseret i væsentligt omfang. Socialtilsynene har på kort tid udviklet et kvalificeret og kompetent tilsyn.

Placering og implementering

Børns Vilkår havde fortsat gerne set, at man havde samlet det driftsorienterede tilsyn i en central statslig godkendelses- og tilsynsenhed, med nogle regionale enheder, der i det daglige havde kunnet varetage det konkrete tilsyn med de forskellige anbringelsessteder.

Børns Vilkår mener, at man på denne måde bedre havde kunnet sikre uafhængighed i forhold til kommunerne, end ved den nuværende ordning, der er forankret i det kommunale system.

Børns Vilkår har fra evalueringen noteret sig, at implementeringsindsatsen ikke på alle område er færdig og at denne skal fortsættes for at reformens formål om et ensartet tilsyn på tværs af landet opnås. Denne konklusion stemmer overens med Børns Vilkårs egne erfaringer; at samme sag kan vurderes forskelligt afhængig af hvilket Socialtilsyn der vurderer denne. Vi er således tilfredse med det fortsatte fokus.

Børns Vilkår gør opmærksom på, at Socialstyrelsen qua sin rådgivende- og revisionsmæssig funktion i forhold til Socialtilsynene skal sikre den efterspurgte ensartethed.

Anmeldte for uanmeldte tilsyn

Børns Vilkår noterer sig med glæde, at evalueringen vurderer, at der er behov for at følge udviklingen i brugen af anmeldte og uanmeldte tilsyn, grundet den store variation. Børns Vilkår er fortsat af den opfattelse, at der skal være krav til fordelingen af anmeldte hhv. uanmeldte tilsyn, og vi mener fortsat der skal være mindst et uanmeldt årligt og et anmeldt årligt.

Børneinddragelse

Børns Vilkår mener at der fremadrettet bør være et øget fokus på at høre børn ifm. tilsynsbesøg. Mange børn bliver ikke hørt – den tilsynsførende taler enten slet ikke med børnene, eller taler ikke med dem i enrum.

Børns Vilkår mener fortsat, at tilsynet bør forpligtes til systematisk at inddrage børn og unge, når tilsynet skal vurdere kvaliteten af det pædagogiske arbejde på botilbud, opholdssteder og institutioner for børn og unge, herunder at en vis andel af de anbragte børn og unge bør tilbydes individuelle samtaler, hvorigennem det er muligt for tilsynet at afdække de enkelte børn og unges syn på den pædagogiske kvalitet på det enkelte sted.

Dette er også vigtigt i forhold til at få formidlet muligheden for at anvende whistleblowerordningen, som i nogle tilfælde kan være barnets eneste mulighed for at fortælle, hvordan fx pædagogikken på et opholdssted opleves i praksis.

Whistleblowerordningen

Børns Vilkår er glade for at ordningen fungerer. Børns Vilkårs professionelle bisidderkorps henviser jævnligt børn til at bruge denne mulighed for at give deres mening til kende. Vi skal dog gøre opmærksom på, at vores erfaring fra BørneTelefonen er, at anonymitet er en forudsætning for at barnet tør henvende sig, og at det fortsat er vigtigt at være opmærksom på dette aspekt fremadrettet.

Områder, hvor der er behov for fremtidigt fokus

Børns Vilkår har med stor tilfredshed noteret sig, at det er ministeriets holdning, at private og offentlige tilbud, der indholdsmæssigt kan sidestilles med servicelovens botilbud, i lighed med servicelovens botilbud er omfattet af socialtilsynet. Vi skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på unge, der bor i 'eget værelse'. De har en typisk en støtteforanstaltning jf. Serviceloven, men ikke en egentlig 'boforanstaltning'. Børns Vilkår har i flere tilfælde oplevet, at en plejefamilier reelt varetog en plejefamilieopgave for en unge, der boede på lejet 'eget værelse' – uden at få tilsyn. Eller unge der bor hos en såkaldt 'værtsfamilie' med samme resultat.

Med venlig hilsen

Ingrid Hartelius Dall
Jurist

DANSK Friskoleforening

Danmarks Privatskoleforening

København d. 10. august 2016

Til
Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Fremsendt som e-post til mple@sim.dk og lla@sim.dk med kopi til jurint@sim.dk med angivelse af **sagsnr. 2016-4499**

Høringssvar vedrørende:
Udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service

Dansk Friskoleforening og Danmarks Privatskoleforening skal med nærværende brev kvittere for modtagelse af høring og kort meddele et fælles hørringssvar.

Dansk Friskoleforening og Danmarks Privatskoleforening organiserer en række frie grundskoler med kostafdeling, og har derfor med interesse gennemgået forslagets afsnit 2.2 om efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.

I den forbindelse skal vi nævne, at vi er tilfredse med de foreslåede ændringer.

Vores skoler er underlagt økonomisk tilsyn (mm.) fra Undervisningsministeriet, hvorfor en fritagelse på dette område fra socialtilsynet vil være en stor administrativ lettelse, samt understrege, at frie grundskoler er uddannelsesinstitutioner under Undervisningsministeriets ressort.

Det er ligeledes glædeligt, at efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling indskrives eksplicit i serviceloven som en særskilt anbringelsestype. Dette vil ligeledes medvirke til en synliggørelse af disse tilbud og særlige karakteristika.

Dansk Friskoleforening og Danmarks Privatskoleforening skal afslutningsvis benytte lejligheden til at kvittere og takke for det gode samarbejde der har været med Social- og Indenrigsministeriet i forløbet.

Med venlig hilsen

Karsten Suhr
formand for
Danmarks Privatskoleforening

Peter Bendix
formand for
Dansk Friskoleforening

DANSK ERHVERV
BØRSEN
DK-1217 KØBENHAVN K
WWW.DANSKERHVERV.DK

T. +45 3374 6000
F. +45 3374 6080
–
INFO@DANSKERHVERV.DK

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til masz@sim.dk og jurint@sim.dk

17. august 2016

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen)

Dansk Erhverv har modtaget høringen den 7. juli og har på grund af sommerferien ikke haft mulighed for grundigt at inddrage sine medlemsorganisationer og -virksomheder.

Dansk Erhverv arbejder overordnet for en effektiv offentlig sektor, hvor private og selvejende aktører kan tilbyde alternativer til den offentlige opgaveløsning. På det specialiserede socialområde repræsenterer Dansk Erhverv bl.a. medlemmer, der efter servicelovens regler driver tilbud for udsatte børn og unge, udsatte voksne samt tilbud til mennesker med handicap, og som er underlagt lov om socialtilsyn.

Dansk Erhverv har siden tilsynsreformen i 2014 bakket op om Socialtilsynet. Dansk Erhverv mener, at det nye socialtilsyn bidrager til at styrke kvaliteten og gennemsigtigheden på socialområdet. Det samlede lovudkast indeholder således en lang række forslag, bl.a. på baggrund af midtvejsevalueringen af lov om socialtilsyn og løbende dialog med private og offentlige leverandører.

Dansk Erhverv kan støtte flere elementer i lovudkastet, herunder de elementer, der handler om at præcisere og styrke Socialstyrelsens rolle samt Socialtilsynets dialog med tilbuddene. Der er dog også steder, hvor Dansk Erhverv er kritisk eller imod forslag i lovudkastet, herunder Socialtilsynets mulighed for tilkøbsydelser og dermed indtægtsdækket virksomhed. Ligeledes frygter Dansk Erhverv, at dele af forslaget vedrørende det økonomiske tilsyn vil medføre mindre gennemsigtighed i handlen med tilbud og institutionspladser. Sker dette, risikerer borgeren ikke at få det bedste tilbud til prisen.

Dansk Erhverv kan kun støtte det samlede lovforslag, såfremt disse kritikpunkter imødekommes.

Generelle bemærkninger
Dansk Erhverv har følgende generelle bemærkninger til lovudkastets enkelte dele.

/RLL
rll@danskerhverv.dk

Vedrørende Socialtilsynets tilkøbsydelser
Dansk Erhverv mener ikke, at et offentlig tilsyn skal udbyde tilkøbsydelser i form af konsulentydelser eller undervisning. Der er ikke tale om en offentlig opgave, men i stedet om en konkurrenceforvridende adfærd fra en offentlig myndighed. Dansk Erhverv advarer her også samtidig mod risikoen for inhabilitet og interessekonflikt, hvis samme enhed driver tilsyn og sælger tilkøbsydelser. Dette synspunkt uddybes under de specifikke bemærkninger i høringssvaret.

Vedrørende ændring af det økonomiske tilsyn
Med forslaget lægges der op til en "forenkling og målretning" af tilbuddenes økonomi, herunder foreslås budgetskemaerne forenklet. Budgetskemaerne er i dag det reelt eneste redskab, tilsynet har til at vurderer gennemsigtighed i et tilbuds pris og økonomi.

Dansk Erhverv hilser generelt forenklinger i offentlige regelsæt velkommen, men ikke hvis ændringerne forringer tilsynets mulighed for at efterprøve de kommunale priser.

Dansk Erhverv er derfor imod forslaget, da der ikke er sikkerhed herfor. Det er afgørende for en effektiv socialpolitik, at der er gennemsigtighed i også kommunale tilbuds økonomi. Derved risikerer forslaget at modvirke de erklærede politiske ambitioner ved tilsynsreformens indførsel i 2014 om netop øget gennemsigtighed. Ambitioner, der i øvrigt også gentages i lovudkastet.

I stedet bør man styrke tilsynets mulighed for at føre et effektivt økonomisk tilsyn. Det kan eksempelvis være gennem at stille krav til kommunale tilbuds årsregnskaber på institutionsniveau. Dette uddybes under de specifikke bemærkninger i høringssvaret.

Vedrørende Socialstyrelsens rolle i forhold til Socialtilsynet
Dansk Erhverv bakker om de forskellige præciseringer i lovforslaget, hvormed Socialstyrelsens rolle tydeliggøres over for det sociale tilsyn. Det gælder bl.a. styrkelsen af styrelsens auditfunktion og kompetencer.

Vedrørende udvidelse af § 85 med botilbudslignende tilbud
Med forslaget bliver "botilbudslignende" tilbud efter § 85 i lov om social service også omfattet af Socialtilsynets kompetence i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke har visiteret til ophold i boligen. Det er som udgangspunkt rigtigt at lade disse dele omfatte af Socialtilsynet. Der er dog tale om komplekse ændringer, som formentligt vil berøre et meget stort antal offentlige- såvel som ikke-offentlige tilbud, hvorfor Dansk Erhverv ønsker, at tidspunktet for dette forslags ikrafttræden udsættes, indtil der på tværs af de fem tilsyn er udarbejdet ens praksis.

Vedrørende ændring af Whistleblower-ordningen
Med forslaget ændres Whistleblower-ordningen, så man som anmelder ikke behøver at være anonym, men forsat har retten til at være det. Dansk Erhverv støtter denne del, som bidrager til en mere velfungerende ordning.

Vedrørende tilsynets mulighed for at orientere den enkelte handlekommune
Dansk Erhverv er enig i den del af forslaget, hvormed Socialtilsynet får bedre mulighed for at orientere handlekommunen om forhold, der relaterer sig til de enkelte borgere i tilbuddet.

Vedrørende ændring af udgangspunktet for opsættende virkning
Dansk Erhverv er enig i, at man med forslaget ændrer udgangspunktet for opsættende virkning i sager om godkendelse af tilbud (med mindre der er tale om alvorlige forhold, som beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget).

Indførslen af en bagatelgrænse for udstedelse af påbud
Dansk Erhverv finder det ligeledes positivt, at man ser på en bagatelgrænse for at udstede et påbud, altså en større proportionalitet.

Vedrørende Socialtilsynets tilsyn med fonde
Dansk Erhverv kan som udgangspunkt støtte forslaget, som bidrager til at tydeliggøre en ellers meget uklar relation mellem Socialtilsynet og Civilstyrelsens ressort. Forslaget efterlader dog forsat uklarheder, som kan have stor betydning i form af lange sagsbehandlingstider og problemer for selvejende tilbud. Dansk Erhverv uddyber dette under de specifikke bemærkninger i høringssvaret.

Vedrørende efterskoler, frie fagskoler mv.
Dansk Erhverv anerkender behovet for at ændre praksis vedr. det dobbelttilsyn, som frie kostskoler, herunder efterskoler og frie fagskoler, har været underlagt.

Dansk Erhverv ønsker uddybet, hvorfor frie kostskoler efter servicelovens § 52 ikke på samme vis som bosteder- og opholdssteder bør være underlagt det mere socialpædagogiske tilsyn, herunder hvordan der arbejdes med den socialpædagogiske udvikling og kvalitet.

Specifikke bemærkninger
Dansk Erhvervs specifikke bemærkninger fremgår herunder i samme rækkefølge, som de beskrives i lovudkastet.

Bemærkninger til punkt 1 - lovudkastets § 3, nr.1 (Socialtilsynenes konsulentydelser)
Det blev med den gældende lovgivning indført, at de fem socialtilsyn kan udbyde "konsulentbistand og undervisning relateret til Socialtilsynets tilsynsfaglige, socialfaglige eller sundhedsfaglige viden til en kommune, en region eller et tilbud.

Det fremgår af bemærkningerne, at der alene er tale om en sproglig præcisering, hvormed man forslår lovgivningen ændret fra, at Socialtilsynet "kan udbyde" til "kan tilbyde" konsulentydelser.

Dansk Erhverv er ikke enig i, at der alene er tale om sproglige ændringer, men mener det er en understregning af, at det er Socialtilsynet, der kan drive indtægtsdækket virksomhed. Ikke eksempelvis en privat virksomhed gennem et udbud.

Dansk Erhverv mener ikke, at et tilsyn skal drive tilkøbsydelser, som private vidensmiljøer og virksomheder ville kunne drive. Der er ikke tale om en offentlig opgave, men i stedet om en konkurrenceforvridende adfærd fra en offentlig myndighed.

Dansk Erhverv advarer også mod de situationer, hvor et tilsyn kan tilbyde undervisning i, hvordan man netop kommer igennem tilsynet. Her opstår en unødig latent interessekonflikt, som Dansk Erhverv advarer imod.

Dansk Erhverv ønsker i stedet bestemmelsen ophævet og tilsynenes mulighed for at drive indtægtsdækket virksomhed tilbagerullet.

Bemærkning til punkt 2 – lovudkastets § 4, stk. 1, nr. 2 og 3 (vedrørende tilsyn med tilbud oprettet som fonde)
Med forslaget anerkendes det, at "det har været en udfordring, at få en præcis afgrænsning forholdet mellem på den ene side Socialtilsynets fondstilsyn efter socialtilsynsloven og på den anden side Civilstyrelsens fondstilsyn efter fondsloven". Der står således i forslagets bemærkninger, at dette "har betydet dobbelt sagsbehandling hos både Socialtilsynet og Civilstyrelsen samt uklarhed om, hvilken myndighed, der har hvilke kompetencer i forhold til tilbud oprettet som fonde" (afsnit 2.3.2 i lovudkastet).

Dansk Erhverv mener, at det som udgangspunkt er positivt, at det præciseres, at der "kun er én myndighed, der fører tilsyn med fondene omfattet af Socialtilsynet. Indholdet af Socialtilsynets opgave som fondstilsyn præciseres desuden i loven og i socialtilsynsbekendtgørelsen med henblik på at give Socialtilsynet redskaber til at føre et effektivt fondstilsyn".

Dansk Erhverv ønsker dog beskrevet, hvad væsentlige ændringer er. Dette, da det i lovudkastet præciseres, at Civilstyrelsen forsat skal " godkende væsentlige ændringer af vedtægtsbestemmelser. Det kan for eksempel være vedtægtsændringer om formål eller uddelinger samt sammenlægning og opløsning af fonde", men at dette "sker efter Socialtilsynets forudgående tilladelse".

Dansk Erhverv ønsker også tydeliggjort, hvor grænsen går mellem erhvervsdrivende fonde og almindelige fonde. Det er uklart, hvad der er omfattet af hvad, eksempelvis i forhold til køb og salg af ejendomme. Her ser Dansk Erhverv gerne en tydeligere afgrænsning - enten i lovforslaget eller dets bemærkninger.

Bemærkninger til punkt 1- § 1, nr. 9 (vedrørende forenkling af det økonomiske tilsyn).
Det er afgørende for en effektiv socialpolitik, at der er gennemsigtighed i, hvordan kommunerne beregner deres priser. Medtager kommunerne ikke alle de relevante direkte og indirekte omkostninger, risikerer borgeren at blive taberen, hvis et tilbud fravælges af visitator på et forkert grundlag. Borgeren får i de situationer ikke det bedste tilbud til prisen.

Dansk Erhverv er stærkt kritisk overfor, at der med lovudkastet lægges op til en forenkling af budgetskemaet, uden at det præciseres hvordan. Budgetskemaet er Socialtilsynets eneste reelle mulighed for at efterse og kontrollere gennemsigtigheden i kommunale tilbud. Derfor forudser Dansk Erhverv, at en "forenkling" vil medføre mindre og gennemsigtighed. Derved kommer forslaget til at modvirke de erklærede ambitioner for tilsynsreformen.

Dansk Erhverv kan ikke genkende, når forslaget i bemærkningerne (afsnit 2.6.2) motiveres ved at " flere af Socialtilsynets interessenter har nævnt, at det økonomiske tilsyn er for omfangsrigt og belastende for tilbuddene og flytter fokus væk fra tilsynet med den faglige kvalitet".

Dansk Erhverv foreslår, at man ikke fremsætter den del forslaget, der handler om budgetskemaerne. Men at man i stedet arbejder for at styrke, ikke svække, det økonomiske tilsyn. Det kan eksempelvis være gennem at stille krav til kommunale tilbuds årsregnskaber på institutionsniveau.

Dansk Erhverv har i andre sammenhænge foreslået et egentligt reformarbejde, en takst- eller gennemsigtighedsreform, der skal styrke gennemsigtigheden på socialområdet.

Vi står naturligvis til rådighed for en uddybning af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Rasmus Larsen Lindblom
Velfærdspolitisk fagchef

Til Social- og Indenrigsministeriet
Att.: Mads Plovgaard Lehm og Lone Larsen
e-mail: mple@sim.dk og lla@sim.dk
Cc: jurint@sim.dk

Danske Handicaporganisationer

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Taastrup, den 12. juli 2016
Sag 16-2016-00500 – Dok. 262674/mmh_dh

Danske Handicaporganisationers (DH) høringssvar til lov om ændring af lov om socialtilsyn

DH takker for muligheden for at komme med bemærkninger til lovforslag om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service.

Overordnet set er DH godt tilfredse med Socialtilsynene og mener at de har løftet kvaliteten af det driftsorienterede tilsyn. DH har følgende bemærkninger til lovforslaget.

Botilbudslignende tilbud etableret i boliger, der er omfattet af lov om leje

Med lovforslaget udvides socialtilsynets kompetence til at omfatte alle botilbud og botilbudslignende tilbud, herunder også tilbud som leveres i en bolig, der udlejes til borgeren af enten en privat eller kommunal lejer. Det præciseres endvidere, at nye tilbud efter lovens ikrafttrædelse, oprettes efter botilbudstyper fastsat i serviceloven og almenboligloven.

DH er tilfredse med, at alle tilbud omfattes af lov om Socialtilsyn. Derved sikres, at der føres tilsyn med kvaliteten af alle former for tilbud. DH er også tilfreds med, at det præciseres, at tilbud fremadrettet alene kan oprettes efter serviceloven og almenboligloven.

DH finder det uklart jf. de almindelige bemærkninger punkt 2.1.3, hvorvidt nuværende tilbud i boliger der er omfattet af lov om leje, automatisk godkendes, hvis det er oprettet inden lovens ikrafttrædelse eller Socialtilsynet skal foretage den sædvanlige godkendelsesprocedure.

DH anbefaler, at tilbuddene underkastes en almindelig godkendelsesprocedure og ikke godkendes automatisk.

Socialtilsynet orienterer den visiterende kommune om bekymrende forhold

Med lovforslaget præciseres det, at Socialtilsynet kan orientere den visiterende eller anbringende kommune om uhensigtsmæssige forhold ift. den enkelte borger i et tilbud under Socialstyrelsens kompetence.

DH er positive over for, at Socialtilsynets reaktionsmuligheder over for visiterende eller anbringende kommuner præciseres. DH's medlemsorganisationer oplever en række problemer i forhold til det personrettede tilsyn og udarbejdelse af handleplaner for borgere i botilbud eller botilbudslignende forhold. Det er DH's erfaring, at der for en række borgere ikke gennemføres det lovpligtige personrettede tilsyn, ligesom der ofte ikke udarbejdes handleplaner for borgerne eller at handleplanerne ikke er af en tilstrækkelig kvalitet.

DH mener derfor, at:

- Socialtilsynet skal kunne pålægge en visiterende/anbringende kommune at fremsende en (evt. fornyet/ opdateret) handleplan til et botilbud. Socialtilsynet skal endvidere kunne pålægge en visiterende/anbringende kommune at foretage personrettet tilsyn med en visiteret/anbragt borger på et botilbud. I forbindelse med det sidste skal DH gøre opmærksom på, at retsgrundlaget for personrettede tilsyn efter servicelovens § 148 er meget løst. Det burde være præciseret, at personlige tilsyn skal ske med passende tidsintervaller og skal ske ved et personligt møde med den relevante borger, hvilket ikke er tilfældet i alle kommuner i dag.
- Der bør følges op på problemets omfang. Socialtilsynene skal derfor registrere hver gang de pålægger en visiterende eller anbringende kommune at foretage et manglende personrettet tilsyn og/eller manglende handleplan elle. Denne registrering bør ske over en årrække på 2-3 år fra lovforslaget træder i kraft og herefter skal der laves en evaluering af problemets omfang med henblik på en vurdering af, om der er behov for yderligere tiltag.

DH mener endvidere, at Statsforvaltningen – når den får en henvendelse fra Socialtilsynet, om at en kommune ikke overholder de forpligtelser kommunen har efter eksempelvis serviceloven – skal gennemgå sagen grundigt og vurdere om der skal rejses en tilsynssag jf. lovforslag om målretning af Statsforvaltningens tilsyn.

Forholdet mellem Socialtilsynets tilsyn og Arbejdstilsynets tilsyn

DH vil gøre opmærksom på, at der har vist sig modsatrettede vurderinger af det samme botilbud fra hhv. Socialtilsynet og Arbejdstilsynet. DH har eksempler på, at Arbejdstilsynets rapport har været stærkt kritiske om forhold på et botilbud, som kort forinden har fået en helt anden vurdering fra Socialtilsynet. De to tilsyn har ganske vist forskelligt fokus, jf.

deres hjemmelsgrundlag, men der er også overlappende problematikker. Et botilbud med stærkt kritiske arbejdsforhold kan næppe have ideelle forhold for de borgere der bor der.

DH vil opfordre til, at det overvejes om der skal ske en bedre koordinering mellem tilsynsaktiviteten hos Arbejdstilsynet og Socialtilsynet.

For uddybning af ovenstående, kontakt venligst chefkonsulent Maria Holsaae email: mmh@handicap.dk eller tlf.nr.: 24 45 15 57.

Med venlig hilsen

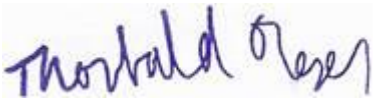

Thorkild Olesen,
formand

17-08-2016
Sag nr. 16/1641
Dokumentnr. 37834/16
Jannie Bruun Andersen
Tel. 40223086
E-mail: jba@regioner.dk

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen)

Danske Regioner er af brev 7. juli 2016 blevet bedt om at bidrag til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen). Høringsfristen er sat til den 17. august 2016. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at høringsfristen vurderes som urimelig kort, når lovforslaget fremsendes hen over en sommerferie og materialet er særdeles omfangsrigt. Det anføres i den kontekst, at at det har været vanskeligt at nå igennem høringsmaterialet og at få indhentet uddybende bidrag fra regionerne inden fristens udløb.

Generelt om lovforslaget

Generelt modtages lovforslaget positivt og vurderes at ville fremme samarbejdet mellem socialtilsynet og de sociale, kommunale og regionale tilbud. Det bemærkes, at der er et ønske om de regionale og kommunale driftsherrer i endnu højere grad inddrages i dialogen omkring samarbejdet fremadrettet.

Konkrete bemærkninger

2.1 Botilbudslignende tilbud etableret i boliger, der er omfattet af lov om leje

Det vurderes at være en god ide at lade borgernes funktionsnedsættelse/sociale problemer og ikke boligformen være afgørende for, om boligen er omfattet af socialtilsynets tilsynsforpligtigelse. Det fremgår også af forslaget, at en forudsætning for at nyoprettede kommunale boliger fremadret-

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

T 35 29 81 00
F 35 29 83 00
E regioner@regioner.dk

tet godkendes af socialtilsynet, vil være, at det etableres efter reglerne i service og almenboliglov.

2.2. efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der anvendes til anbringelse af børn og unge
Det hilses velkomment at efterskoler ikke længere er opfattet af socialtilsynets tilsyn med økonomiske, organisatoriske og ledelsesmæssige forhold.

2.4 Socialtilsynets dialogforpligtelse
Regionerne finder det positivt at det præciseres godkendelse sker på baggrund af dialog med ansøger samt at tilsyn er dialogbaseret.

2.5. Whistleblowerordningen
Det er en god ide at ophæve det absolutte anonymitetskrav og det er væsentligt når det understreges, at dem der henvender sig, ikke må opfordres til at opgive deres anonymitet.

Det bemærkes dog at det kan præciseres i lovforslaget hvad der forstås ved helt eller delvist samtykke. Set fra et tilbudsperspektiv vil det være betydningsfuldt at kunne få oplysninger om konkrete kritikpunkter, mens oplysninger om navn på den person der har henvendt sig er mindre relevant.

2.6. Forenkling og målretning af tilbuddenes økonomi
Regionerne vurderer det hensigtsmæssigt at økonomi tages ud som selvstændigt tema i kvalitetsmodellen, da flere af kriterierne ikke er relevante for kommunale og regionale tilbud. Det er positivt at temaet økonomi ikke længere indgår i tilsynsrapporternes ”spindelvæv” og har betydning for scoringen. Det vurderes samlet at det vil give et mere retvisende billede.

Der er opmærksomhed på, at det fortsat er et krav, at der skal leveres økonomiske oplysninger for tilbuddet og at økonomi stadig skal vurderes. I den kontekst bemærkes det at det kan være problematisk, at der ifølge lovforslaget skal vurderes fra de enkelte tilsyn, om et tilbud er økonomisk bæredygtigt. Det vurderes, at der er risiko for vilkårlighed, hvis det er op til den enkelte tilsynsansvarlig at vurdere, om økonomien giver mulighed for kvalitet, hvis der ikke er klare kriterier herfor.

Der er enighed om at der er behov for en forenkling af budgetskemaet. Det er relevant med en gennemgang af omfanget af skemaet samt hvilke parametre der skal gennemgås. Det anbefales at medarbejdere fra kommuner og regioner inddrages i dette arbejde.

Det findes positivt at indsendelse af budgetskema fremadrykkes til 1. november. Det bemærkes dog, at det udelukkende er de overordnede budgetrammer, der er godkendt pr. 1. november. Det foreslås i den kontekst, at overveje muligheden for at rykke fristen yderligere en måned til 1. december, hvor overordnede poster er fordelt på relevante underposter. Dette vil sikre at tilsynet kan få indsigt i, hvordan de budgetterede ressourcer reelt forventes at blive anvendt.

Det bemærkes endvidere et ønske om, at der er gennemsigtighed i ekstraopkrævning af satelitter, samt at oplysninger om takster og andet på tilbudsportalen er tilgængelige for kommuner, selvom de konkrete takster endnu ikke er godkendt af socialtilsynet.

2.7 Bagatelgrænse for påbud
Det findes positivt, at det præciseres, at der ikke kan træffes afgørelse om udstedelse af påbud, som vedrører bagatellignende forhold. Det bemærkes dog at formuleringen i lovforslaget er ikke så præcis, at det nødvendigvis får den ønskede effekt.

2.8 Afgørelse om skærpet tilsyn
Regionerne finder det positivt, at der gives mulighed for at træffe afgørelse om skærpet tilsyn af kortere varighed end 3 måneder, da det i visse tilfælde er muligt at rette op på uhensigtsmæssige forhold hurtigere.

2.9 Opsættende virkning
Det fremgår af bemærkningerne, at der fremover skal gives mulighed for, at et socialtilsyns afgørelse om ophør af godkendelse har opsættende virkning. Det bemærkes at det bør overvejes, om der skal være mulighed for, at alle socialtilsynenes afgørelser har opsættende virkning, idet alle afgørelser kan have store indvirkninger - ikke blot for det enkelte tilbud, men også for den enkelte borger.

Et eksempel: Den 1. juli 2016 ændredes lov om socialtilsyn således, at der til § 5 indsattes stk. 6:

"Socialtilsynet kan efter anmodning fra tilbuddet eller plejefamilien træffe afgørelse om, at den meddelte godkendelse og de meddelte vilkår for godkendelsen, jf. stk. 1, kan fraviges på nærmere bestemte betingelser eller inden for en nærmere bestemt periode. Socialtilsynet kan i forbindelse med afgørelsen fastsætte vilkår, jf. stk. 5, som betingelse for afgørelsen om, at godkendelsen kan fraviges. Socialtilsynet kan knytte frister til et vilkår fast-

sat efter 2. pkt. Afgørelsen om fravigelse, jf. 1. pkt., bortfalder, når betingelserne ikke længere er opfyldt eller den fastsatte periode er udløbet."

Det fremgår af bemærkningerne i forbindelse med dette lovforslagets fremsættelse, at disse afvigelser skal være konkrete og tidsbegrænsede, så virker det besynderligt at evt. anke over en sådan afgørelse ikke kan tillægges opsættende virkning. Dette kan f.eks. indebære, at en borger skal flyttes, fordi et socialtilsyn ikke vil dispensere midlertidigt for afvigelse af en aldersgrænse og en klage herover ikke kan tillægges opsættende virkning.

2.10 Præcisering af socialtilsynets reaktionsmuligheder overfor visiterende og anbringende kommuner

Regionerne finder det positivt, at det ønskes præciseret, at der ikke kan træffes afgørelse om udstedelse af påbud om forhold, som tilbuddet ikke har mulighed for at rette op på. Eksempelvis hvor ansvaret ligger hos borgerens handlekommune.

Det vil fremme samarbejdet mellem tilbud og handlekommune, at Socialtilsynet kan orientere handlekommunen om uhensigtsmæssige forhold i kommunens opgavevaretagelse i forhold til borgeren.

Således findes det positivt, at det med en ny § 10, stk. 3 gives mulighed for, at et socialtilsyn kan orientere en kommune hvis socialtilsynet bliver opmærksom på bekymrende forhold vedrørende kommunens opgaver i forhold til den enkelte borger.

Det foreslås dog, at der i lighed med bestemmelserne i nuværende § 10, stk. 1 og § 10, stk. 2 blev en egentlig *forpligtelse* til at orientere kommunerne, hvis socialtilsynene bliver opmærksomme på bekymrende forhold vedrørende kommunernes opgaver i forhold til den enkelte borger. Det gælder f.eks. i forhold, hvor der er mangelfuld eller ingen handleplan, eller hvor borgere ikke tilhører tilbuddets målgruppe, manglende personrettet tilsyn m.v.

2.11 Socialstyrelsens auditfunktions rolle og kompetencer

Regionerne finder det positivt, at Socialstyrelsen aktivt skal søge at fremme en ensartethed mellem de 5 Socialtilsyn. Regionerne vurderer at audit af udvalgte konkrete tilsynsbesøg vil fremme dette.

Det bemærkes i den kontekst at der i flere tilfælde opleves væsentlige forskelle mellem de forskellige socialtilsyn – og det foreslås at der indføres en

mulighed for at de kommunale eller regionale driftsherrer kan indbringe sådanne forskelle for en instans, der kan tage stilling til, om socialtilsynene skal agere ensartet i forhold til konkrete tilfælde.

Øvrige bemærkninger

Scoringssystemet og irrelevante målinger
Der er i nærværende forslag til ændring af lov om socialtilsyn ikke lagt op til en revision af tilsynets metode til kvalitetsvurdering. Det vil imidlertid være relevant at overveje at tilpasse metoden med henblik på at undgå irrelevante målinger og misvisende scoringer på baggrund af irrelevante vurderinger. Ambitionen med lov om socialtilsyn har været at skabe en generisk model for hele socialområdet i Danmark. Konsekvensen er, at indikatorerne ikke altid rammer plet, idet der kan være forskellige kvalitetskriterier på tværs af områder.

Der kan gennemføres en simpel tilpasning af tilsynets metode til kvalitetsvurdering ved at åbne mulighed for, at selve scoringen udelades, når tilsynskonsulenten vurderer, at en indikator er irrelevant i forhold til et tilbuds målsætning.

Ønske om fleksible løsninger.
Det bemærkes at vi som regioner har en særlig forpligtelse til at løse de mest komplicerede opgaver for kommunerne. Dette medfører ofte behov for at "skræddersy" løsninger i forhold til den konkrete borgeres behov. Et eksempel kunne være en borger, der har opholdt sig på lukket psykiatrisk enhed i mange år, der har en kombination af sindslidelse, kriminalitet, misbrug og personlighedsforstyrrelse. For at vedkommende kan rummes i et af vores tilbud, er der behov for et særligt tilrettelagt indhold i hans hverdag - og dermed en særlig takst.

Regionerne finder, at der er behov for at kunne handle mere fleksibelt, end det lov om socialtilsyn lægger op til. Det ville være ønskeligt at få friheden til at oprette sådanne midlertidige tilbud med en efterfølgende/eller samtidig dialog og godkendelse af Socialtilsynet.

Udarbejdelse af årsrapporter
Jf. Socialtilsynslovens § 12, stk. 4 skal driftsherrerne udarbejde en årsrapport med en række nøgletal. Disse nøgletal udarbejdes på baggrund af det ikke-revisionspåtegnede regnskab for at overholde tidskravene hertil. Vi oplever at rigtigheden af nøgletallene udfordres, da der ikke foreligger et revi-

sionspåtegnet regnskab førend medio det år, hvor tilsynene udføres. Socialtilsynet har i tilknytning hertil skrevet, at der af driftsherren kan udarbejde dokumenter til at understøtte rigtigheden af de beregnede nøgletal. Der er ikke oplyst nogen formkrav på disse dokumenter og dernæst vækker dette krav bekymring for yderligere kompleksitet i udarbejdelsen af materiale til tilsynet og deraf afledte merudgifter. Vi anbefaler, at loven præciserer, at nøgletallene først indberettes efter at et revisionspåtegnet regnskab foreligger, eller at det præciseres, at nøgletallene kan udarbejdes på baggrund af ikke-revisionspåtegnede regnskabstal.

Revisionspåtegning
Jf. Regionslovens § 28 omfatter den revision, som regionsrådet antager, alle regnskabsområder der henhører under regionsrådet. Der er ikke opstillet krav om revision for offentlige tilbud i socialtilsynsloven. I tilknytning hertil er der under Social- og Indenrigsministeriets overvejelser anført, at socialtilsynet skal kunne henholde sig til eventuelle revisionspåtegninger, med mindre der er konkret grund til andet.. Vi finder ikke, at høringsdokumentet klart tilkendegiver, hvilke overvejelser der er i forhold til dette forhold.

Vi anbefaler - hvis indikatoren fastholdes - at det præciseres, at overholdelse af Regionslovens § 28 er fyldestgørende. Det skal noteres, at udarbejdelsen af separate revisionserklæringer formodes at ville betyde yderligere udgifter på området til revisionsydelser.

Tilsyn med medicinhåndtering på det specialiserede socialområde
I forbindelse med kommentering af dette lovforslag, finder Region Sjælland det vigtigt at gøre opmærksom på den problematik, der ligger i at der pt. ikke er nogen instans udover driftsherren, der fører tilsyn med medicinhåndteringen på det specialiserede sociale område.

Almenboliglovgivningen
Der er en problematik i forhold til godkendelse af tilbud opført efter almenboliglovgivningen, som ikke ses at der tages højde for i lovforslaget. Den optalte problematik beskrives i tilsynets årsrapporter fra både 2014 og 2015. Problematikken består i, at en række tilbud er etableret efter almenboliglovgivningen, men borgernes visitationsgrundlag harmonerer ikke hermed, idet de er visiteret til en SEL §§ 107 eller 108-tilbud. Der er i de fleste tilfælde alene tale om en juridisk problemstilling, der ikke reelt har betydning for kvaliteten i tilbuddet, men som har betydning for, hvilket grundlag tilbuddet kan godkendes på.

Med venlig hilsen

Thomas I. Jensen

Social- og Indenrigsministeriet
mple@sim.dk
ila@sim.dk
C.c. jurint@sim.dk

VI HJÆLPER HINANDEN

DANSKE SENIORER
Griffenfeldsgade 58
2200 København N
Tlf.: 3537 2422
Fax: 3535 2880
CVR: 10 78 87 14

Arbejdernes Landsbank
Kontonr.: 5301 0273256

info@danske-seniorer.dk
www.danske-seniorer.dk

Kontoret i Sdr. Omme:
Stadion Allé 11
7260 Sdr. Omme
Tlf.: 7534 1217
anj@danske-seniorer.dk

København N, den 16. august 2016

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen)

Social- og Indenrigsministeriet har i skrivelse af 7. juli 2016 anmodet om eventuelle kommentarer til ovenstående lovudkast.

Socialtilsynet er ikke rettet mod institutioner for ældre, men nogle af tilbuddene inden for f. eks. voksen handicapområde og voksen psykiatri området vil omfatte personer, der også er pensionister.

Danske Seniorer vil her kun kommentere to forslag, der vedrører enkeltpersoner og ikke Socialtilsynets godkendelsesopgave og driftstilsyn.

Whistleblowerordningen ændres, så det bliver muligt at ophæve anonymitet, hvis personen ikke længere ønsker at være anonym. Herved kan whistlebloweren mere direkte gå ind og hjælpe den eller de personer, der har problemer. Danske Seniorer finder dette positivt.

Det præciseres, at Socialtilsynet kan orientere den ansvarlige kommune, hvis tilsynet bliver opmærksom på uhensigtsmæssige forhold vedr. en borger i et tilbud. Danske Seniorer finder, at dette er et fremskridt; men det bør overvejes at gøre det obligatorisk for Socialtilsynet.

Med venlig hilsen
Danske Seniorer

Jørgen Fischer
Landsformand

John Lagoni
Direktør

DATATILSYNET

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til: mple@sim.dk og lla@sim.dk med
kopi til jurint@sim.dk og jm@jm.dk

4. august 2016

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2016-112-0568
Sagsbehandler
Mette Hansen
Direkte 3319 3223

Vedrørende høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (opfølgning på socialtilsynsreformen)

Ved e-mail af 7. juli 2016 har Social- og Indenrigsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovenstående lovforslag.

Datatilsynet skal i den anledning udtale følgende:

1. Af lovforslagets § 1, nr. 15, følger det, at der i § 10 i lov om socialtilsyn foreslås indsat et nyt stk. 3 med følgende ordlyd:

> *"»Stk. 3. Socialtilsynet kan orientere den kommune, som har ansvar i henhold til lov om social service for den enkelte borgers ophold i tilbuddet, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, hvis socialtilsynet bliver opmærksomt på bekymrende forhold vedrørende kommunens opgaver i forhold til den enkelte borger.« "*

Af de særlige bemærkninger til lovforslaget følger endvidere bl.a., at

> *"Både socialtilsynenes videregivelse af oplysninger i forbindelse med en underretning og handlekommunens efterfølgende behandling af disse oplysninger skal i hvert enkelt tilfælde ud over bestemmelserne i persondatalovens §§ 6 – 8 i øvrigt leve op til persondatalovens grundlæggende krav til databehandlingen, jf. persondatalovens § 5.*
>
> *Formål med videregivelsen er at sikre, at handlekommunen medtager de oplysninger, der må anses for nødvendige til brug for handlekommunens indsats over for borgeren.*
>
> *Adgangen til at videregive såvel oplysninger om bl.a. helbredsmæssige forhold, jf. persondatalovens § 7, stk. 1, som oplysninger om strafbare forhold og væsentlige sociale problemer, jf. persondatalovens § 8, stk. 1, er efter persondatalovens § 8, stk. 3, begrænset for forvaltningsmyndigheder, der udfører opgaver på det sociale område, i forhold til de muligheder, der som udgangspunkt gælder for at videregive sådanne oplysninger efter persondatalovens § 7, stk. 2, og § 8, stk. 2.*
>
> *Det kan give anledning til tvivl om, hvorvidt videregivelse som foreslået kan ske inden for rammerne af persondatalovens § 8, stk. 3.*
>
> *Persondatalovens § 8, stk. 3, er en dansk særregel, og fravigelse heraf vurderes derfor at kunne ske inden for rammerne af databeskyttelsesdirektivet (direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995).*
>
> *I det omfang videregivelsen ikke kan ske inden for rammerne af § 8, stk. 3, skal de øvrige bestemmelser i persondataloven være opfyldt."*

Det følger af persondatalovens § 2, stk. 1, at regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning, som giver den registrerede en bedre retsstilling, går forud for reglerne i persondataloven. Ifølge forarbejderne til persondataloven følger det omvendt af bestemmelsen, at persondataloven finder anvendelse, hvis regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning giver den registrerede en dårligere retsstilling. Dette gælder dog ikke, hvis den dårligere retsstilling har været tilsigtet og i øvrigt ikke strider mod databeskyttelsesdirektivet.

Det står ikke Datatilsynet klart, om der med den nye § 10, stk. 3, i lov om socialtilsyn, er tilsigtet en fravigelse af persondatalovens § 8, stk. 3. Tilsynet skal derfor opfordre Social- og Integrationsministeriet til at præcisere dette.

I tilfælde af at Social- og Integrationsministeriet måtte vurdere, at lovforslagets § 10, stk. 3, udgør en fravigelse af persondataloven, bedes ministeriet beskrive dette i forarbejderne samt nærmere redegøre for bestemmelsens overensstemmelse med databeskyttelsesdirektivet.

2. Det følger desuden af lovforslagets § 1, nr. 28, at § 24, stk. 1, 1. pkt. i lov om socialtilsyn ændres således, Socialstyrelsens tilsynsbeføjelser præciseres.

Af de særlige bemærkninger til bestemmelsen følger det således bl.a., at:

> *"Med lovforslagets § 1, nr. 28, foreslås det, at det præciseres i socialtilsynslovens § 24, stk. 1, at Socialstyrelsen som led i sin auditfunktion, ud over at følge praksis i socialtilsynene og herunder foretage stikprøver og understøtte udførelsen af godkendelses- og tilsynsopgaven, deltager i tilsynsbesøg og gennemfører faglige undersøgelser."*

Herudover følger det samme sted, at:

> *"Det forudsættes fortsat i forbindelse med både tilsynsbesøg og auditforløb, at socialtilsynet enten indhenter samtykke fra involverede borgere til, at Socialstyrelsen bliver bekendt med personfølsomme oplysninger, eller at skriftligt materiale anonymiseres."*

Datatilsynet har noteret sig ovenstående om, at videregivelse af oplysninger til Socialstyrelsen skal ske med samtykke, medmindre oplysningerne anonymiseres.

3. Øvrige bemærkninger

3.1. Det bemærkes, at visse videregivelser af personoplysninger i medfør af lovforslaget vil kunne være omfattet af anden regulering end persondataloven.

Ovennævnte bemærkninger er således alene møntet på de videregivelsessituationer, hvor persondataloven finder anvendelse.

3.2. Samtidig skal Datatilsynet gøre opmærksom på, at udtrykket "personfølsomme oplysninger", som benyttes flere steder i bemærkningerne til lovforslaget, ikke anvendes i persondatalovgivningen.

Det er Datatilsynets erfaring, at udtrykket i praksis kan give anledning til misforståelser, da det ikke er entydigt defineret. Datatilsynet anbefaler derfor generelt, at der i stedet bruges en præcis betegnelse som eksempelvis "følsomme personoplysninger", hvilken entydigt omfatter de kategorier af oplysninger af følsom karakter, som er omfattet af persondatalovens §§ 7 og 8.

4.3. Endelig skal Datatilsynet for god ordens skyld bemærke, at det følger af persondatalovens § 57, at der ved udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsforskrifter, der har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

Datatilsynet forudsætter, at tilsynet bliver hørt over de bekendtgørelser, der skal udstedes i medfør af loven, i det omfang disse har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Jesper Husmer Vang
Chefkonsulent

DEN DANSKE DOMMERFORENING

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato. 17 AUG. 2016

Sendt pr mail til mple@sim.dk og lla@sim.dk

Social- og Indenrigsministeriet har ved mail af 7. juli 2016 (sagsnr. 2014-44-99) anmodet Dommerforeningen om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen).

I den anledning skal jeg meddele, at forslaget ikke giver Dommerforeningen anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Mikael Sjöberg formand, Østre Landsret, Bredgade 59, 1260 København K,
tlf. 99 68 65 01/ mob.21 66 18 49 mikaelsjoberg@oestrelandsret.dk

efterskoleforeningen

Social- og Indenrigsministeriet
Lovkoordinering og internationale forhold
Att. Fuldmægtig Mads Plovgaard Lehm
Att. Chefkonsulent Lone Larsen

(15. august 2016)

Vedr. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service

Efterskoleforeningen takker for modtagelse af ovennævnte udkast til forslag til lov i høring.

Efterskolerne er berørt af forslagets indhold, særligt ift. § 1, stk. 9 og § 2, stk. 3-6.

Lovforslagets indhold

Forslaget undtager entydigt frie kostskoler, dvs. efterskoler, frie fagskoler og private kostskoler, der er godkendt som opholdssted i medfør af servicelovens § 66, for driftsorienteret tilsyn vedrørende organisation, ledelse og økonomi.

Forslaget medfører, at frie kostskoler, der har 8 pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge, fremover alene skal have den enkelte plads godkendt som konkret egnet i forhold til det enkelte barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Forslaget medfører også, at frie kostskoler igen får en selvstændig definition som opholdssted i servicelovens § 66, hvilket Efterskoleforeningen er meget tilfreds med.

Lovforslagets konsekvenser

Undtagelse fra driftsorienteret tilsyn vedr. økonomi, organisation og ledelse

Undtagelsen af frie kostskoler, der har flere end 8 pladser, fra driftsorienteret tilsyn vedrørende organisation, ledelse og økonomi er entydigt en betydelig administrativ lettelse for skolerne. Forslaget vil fjerne enhver uklarhed om gældende regelsæt for økonomisk tilsyn med budget- og regnskabsaflæggelsen for frie kostskoler. Dermed etableres dermed en klar og entydig arbejdsdeling mellem Undervisningsministeriets og Socialtilsynets tilsynsopgaver.

Konkret godkendelse ved anbringende kommune op til 8 pladser

Efterskoleforeningen hilser det velkomment, at kravet om godkendelse ved Socialtilsynet frem over alene gælder for skoler med flere end 8 pladser til anbragte elever. Derved forbedres forudsætningerne for, at alle efterskoler kan tage imod unge med behov for anbringelse på en fri kostskole. Disse unge får dermed samme frie skolevalg som andre unge.

Anbringelse på en efterskole er primært et skoletilbud, hvor undervisning er det primære virkemiddel. Efterskoleforeningen ser det således som meget positivt, at frie kostskoler med forslaget igen får en selvstændig betegnelse som opholdssted i § 66 i lov om social service.

efterskoleforeningen

Frie kostskoler med tilbud godkendt i medfør af lov om ungdomsuddannelser for unge med særlige behov (STU)

Nogle efterskoler og frie fagskoler udbyder kurser i medfør af lovbekendtgørelse 783 af 15/06/2015 om STU. De særligt tilrettelagte forløb håndteres regnskabsmæssigt som indtægtsdækket virksomhed uden for efterskoleloven og finansieres fuldt ud af den unges bopælskommune. I praksis indgår eleverne i efterskolens almindelige undervisnings- og samværstilbud, og der vil således ikke være hverken geografisk eller pædagogisk forskel på efterskolens tilbud til STU-elever og de øvrige elever.

Efterskoleforeningen forstår forslaget sådan, at frie kostskolers selvstændige benævnelse som opholdssteder i servicelovens nye § 66 stk. 7 og 8 også omfatter skolernes STU-tilbud. Vi ser dog gerne, at det på rette sted i lovgivning eller vejledning gøres helt klart, at kravet om konkret godkendelse af den enkelte plads op til 8 pladser, samt undtagelsen fra driftsorienteret tilsyn med økonomi, organisation og ledelse ved Socialtilsynet, også omfatter pladser til anbragte elever på STU på frie kostskoler.

Afslutningsvist vil vi sige tak for det gode samarbejde om opfølgning på socialtilsynsreformen for de frie kostskoler.

Med venlig hilsen

Anette Ingemansen

Vicedirektør
Direkte 33 17 95 81
Mobil 30 57 99 19
ai@efterskoleforeningen.dk

FADD
Foreningen af **DØGN- OG DAGTILBUD**
for udsatte børn og unge

Social- og Integrationsministeriet

Sendt pr. e-mail til:
mple@sim.dk
lla@sim.dk
cc: jurint@sim.dk

15. august 2016

Vedr: Høring over udkast til forslag om lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen)

FADD har fra SI-ministeriet den 7/7 2016 modtaget høringsudkast til forslag om lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service

Bemærkninger:
FADD påskønner generelt intentionen bag de foreslåede ændringer, som for størstedelens vedkommende tager udgangspunkt i ønsket om forenkling og overskuelighed.
Der er dog efter vores opfattelse brug for visse præciseringer.
Hvilket fremgår af vores kommentarer til de enkelte temaer.

Med tilfredshed har vi bemærket, at forslaget fastslår det væsentlige fokus, der er på dialogen som sammen med kontrol, gennemsigtighed og fælles erfaringsdannelse er og bør være de væsentlige ledetråde i samarbejdet mellem tilbud og socialtilsyn.

Vi vil benytte lejligheden til at undre os over, hvorfor der fortsat ikke er taget initiativ til at socialtilsynet skal være den instans, der skal vurdere om en magtanvendelse efter lov om voksenansvar er tilladt eller ikke tilladt.
Dette har vi og andre aktører på området (Børnerådet, Børns Vilkår, Dansk Socialrådgiverforening, Socialpædagogerne, LOS) påpeget i en i en skrivelse fra 12. april 2013 til Folketingets Socialudvalg med kopi til Socialministeren problematiseret *'risikoen for uklar kompetencefordeling, hvad angår selve behandlingen af magtanvendelsesindberetningen, herunder hvilken myndighed, der besidder kompetencen til at vurdere, hvorvidt en magtanvendelse er udført efter reglerne i Magtanvendelsesbekendtgørelsen.'*

Vi er (fortsat) af den opfattelse, at kompetencen til at vurdere en magtanvendelses berettigelse i vejledningen må være placeret hos det driftsorienterede tilsyn, der med sin omfattende faglige ekspertise må være den rette myndighed til at foretage vurdering af, hvorvidt anvendelsen i praksis er overensstemmende med reglerne i magtanvendelsesbekendtgørelsen.

Derudover er det vores opfattelse, at socialtilsynets kvalitet (fortsat) er for afhængigt af den enkelte tilsynskonsulent og dennes personlige præferencer og holdninger.

Vi har fra vores medlemsinstitutioner og tilbud hørt om eksempler på, at tilsynsprocessen har ændret karakter i såvel indfaldsvinkel som i vurderingsgrundlag i forbindelse med skift af – i særlig grad til nye - tilsynskonsulenter, og at kvaliteten af og kontinuiteten i tilsynet har været præget heraf. Dette har været mest tydeligt, når der er sket et skifte midt i en tilsynsproces.
Måske kvaliteten kan hæves via mere kvalitative oplæringsprogrammer på tværs af værtskommuner?

Endeligt vil vi foreslå – også set i lyset af den betydelige mediemæssige opmærksomhed. der er på uledsagede børn og unge med flygtningebaggrund, at det af lovgivningen skal fremgå at modtagecentrene omfattes af et socialfagligt tilsyn varetaget af de 5 socialtilsyn.

De enkelte temaer i lovforslaget:

2.1 Botilbudslignende tilbud

God ide. Ingen bemærkninger

2.2 Efterskoler frie fagskoler og frie grundskoler.

Det er hensigtsmæssigt at dobbelttilsyn undgås. Der er dog brug for præciseringer i forhold til den 9. plads:
Herunder hvem der informerer hvem om hvad, og hvordan man håndterer skift mellem 8 og 9 elever. Tilsynet for socialdelen vil i bedste fald være tilfældig for skoler med op til 8 pladser. Lovgivningen bør sikre at intet tilbud får mulighed for at spekulere i pladsantal for at undslå sig tilsyn.

2.3 Tilsyn med tilbud oprettet som fonde

FADD bifalder forslagets fokus på fondes forpligtelser og tilsynenes muligheder for effektive tilsyn.

2.4 Socialtilsynets dialogforpligtelse

FADD bifalder forslaget.

2.5 Whistleblower-ordningen

FADD bifalder ændringerne og vil fremhæve den kendsgerning, at den enkelte selv afgør graden af anonymitet. Dog bør vilkår for hvornår en borgers ophævelse af anonymitet er gældende: underskrift, konsekvenser af tilbagetrækning af ophævelse af anonymitet og administration af ordningen, aktindsigt m.m.

2.6 Forenkling og målretning af økonomi

God ide at fjerne ØKONOMI som indikator i kvalitetsmodellen
Det må dog være sådan , at der fortsat er en vægtning af afdækningen af de økonomiske vilkår, der ligger til grund for et tilbud. Det må aldrig ske, at sociale tilbud for udsatte alene etableres for økonomisk vindings skyld, og at der for enkeltpersoner er urimelig høj indtjening.
Vedr. frist for indsendelse af årsbudget bør lovgivningen afspejle, at der er forskelle vilkår for offentlige og private udbydere. Der kunne derfor være forskellige indsendelsesfrister for hhv offentlige og private udbydere.
Vedr. forenkling af budgetskemaer: FADD bifalder dette.
Vedr. sammenhæng mellem budget og regnskab: God ide at tilsynene får mulighed for at sanktionere store forskelle mellem budget og regnskab.

2.7 Bagatelgrænse for påbud

Ingen kommentarer, da der alene er tale om en præcisering af allerede gældende ret
Der er tillige brug for at det præciseres yderlige hvilke påbud tilsynet kan giv

2.8 Afgørelse om skærpet tilsyn
FADD bifalder de forslåede ændringer/præciseringer, og ønsker samtidig at påpege vigtigheden af at de foreslåede individuelle frister afspejles efter proportionalitetsprincippet.

2.9 Opsættende virkning
FADD bifalder forslaget om opsættende virkning ifm klager over afgørelser ophør af virksomhed, men at vilkår der kan forhindre opsættende virkning bør præciseres.
Det er vigtig at et tilbud kan fortsætte sin virksomhed indtil Ankestyrelsen har truffet beslutning og at de i denne periode kan modtage nye borgere.
Men det er også vigtigt at socialtilsynet fortsat kan lukke et tilbud såfremt socialtilsynet vurderer at der er 'bekymrende' sikkerheds – sundhedsmæssige problemer på tilbuddet.

2.10 Præcisering af tilsynets reaktionsmuligheder overfor visiterende/anbringende kommuner
FADD bifalder forslaget, der giver socialtilsynene mulighed for at orientere visiterende/anbringende kommune om forhold som disse har ansvar for.

2.11 Socialstyrelsens auditfunktions rolle og kompetencer
FADD har ingen kommentarer

Andet:
Indtægtsdækket virksomhed for Socialtilsynene
FADD mener at vilkår for HVAD, til HVEM og HVORNÅR et socialtilsyn skal kunne tilbyde tilkøbsydelser bør præciseres. I den sammenhæng bør lovgivningen tage højde for at der ikke med forslaget starter en rutsjebane af kapitalakkumulation i tilsynene som dermed vil kunne medføre en udhuling af socialtilsynenes legitimitet, uafhængighed og kerneopgavefokus.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser
§1 nr. 6 Sundhed og trivsel
Af forslaget fremgår det sundhed og trivsel skal indgå som selvstændigt punkt i kvalitetsmodellen. Det giver god mening i socialpædagogisk praksis at have fokus på såvel sundhed som trivsel. Imidlertid forudser vi at det bliver vanskeligt for tilsynet at vurdere og pointsætte hvordan tilbuddene 'understøtter borgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel'
Derudover – nu da sundhed og trivsel indgår som nye vurderingsforslag – undrer vi os over at UDVIKLING ikke er medtaget.
Samlet set vil de 3 begreber i højere grad give et dækkende billede af i hvilket omfang tilbuddene lever op såvel det institutionelle som de borgerrettede mål for arbejdet.

FADD ser frem til at følge udviklingen på området og stiller i øvrigt gerne vores praksisrelaterede viden og erfaringer til rådighed for ministeriet.

Med venlig hilsen

Søren Skjødt
Formand for FADD
www.fadd.dk
info@fadd.dk
20230016

Foreningen af kommunale
social- sundheds- og
arbejdsmarkedschefer i Danmark

Att: Social- og Indenrigsministeriet

Vordingborg d. 17. august 2016

Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen)

Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark har følgende bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service. Den kursiverede tekst er klippet ind direkte fra lovforslaget og foreningens bemærkninger hertil fremgår under hvert punkt.

1. *Botilbudslignende tilbud, hvor der er indgået en lejekontrakt efter lov om leje, bliver gennem en ændring af socialtilsynsloven omfattet af socialtilsynet, hvis socialtilsynslovens øvrige betingelser er opfyldt. På den måde sikres, at disse botilbudslignende tilbud, der indholdsmæssigt kan sidestilles med tilbud, der allerede i dag er omfattet af socialtilsynet, også bliver omfattet af socialtilsynet.*

   Foreningen finder, at det giver god mening at "visitationsbetingelsen" udgår, og at det ikke er lejekontrakten, der er afgørende for, hvornår noget er botilbudslignende, hvis de øvrige betingelser om støttens omfang, karakter og nærhed er opfyldt.

   Til gengæld finder foreningen det uhensigtsmæssigt, at denne type botilbudslignende tilbud ikke kan oprettes af kommunerne efter den 1. januar 2017. For nogle målgrupper har det et klart rehabiliterende sigte, at de får en almindelig lejekontrakt i deres "botilbud" i stedet for at blive visiteret til for eksempel et § 107 botilbud. Den er vigtigt for både de unge og den pædagogiske indsats, at tilbuddet ligner normalområdet så meget som muligt. Det bemærkes desuden, at hvis kommunernes muligheder for at drive botilbud begrænses bør dette ske udtrykkeligt i loven og ikke kun i forarbejderne.

2. *Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der har op til og med 8 pladser til anbringelse af børn og unge efter serviceloven, undtages gennem en ændring af socialtilsynsloven og serviceloven fra socialtilsynets godkendelse og driftsorienterede tilsyn. Herudover undtages efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der har flere end 8 pladser til anbringelse af børn og unge efter serviceloven, fra det økonomiske og organisatoriske socialtilsyn. På den måde sikres, at socialtilsynet ikke overlapper tilsynet på undervisningsområdet.*

Vordingborg Kommune
Ledelsessekretariatet
Postboks 200
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg
Att.: FSD

Tlf. 55 36 27 30

fsd@socialchefforeningen.dk
www.socialchefforeningen.dk

Foreningen undrer sig over, at efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der har op til og med 8 pladser til anbringelse af børn og unge efter serviceloven undtages fra Socialtilsynets kompetence, hvormed der kun føres et personrettet tilsyn med disse anbragte børn og unge af anbringende kommune.

3. *Socialtilsynslovens bestemmelse om tilsyn med fonde ændres, således at tilbud omfattet af socialtilsynet, der er oprettet som fonde, generelt undtages fra lov om erhvervsdrivende fonde og lov om fonde og visse foreninger. Dermed sikres det, at det kun er én myndighed, der fører tilsyn med fondene omfattet af socialtilsynet. Indholdet af socialtilsynets opgave som fondstilsyn præciseres desuden i loven og i socialtilsynsbekendtgørelsen med henblik på at give socialtilsynet redskaber til at føre et effektivt fondstilsyn.*
   Foreningen er enig i forslaget og har ikke yderligere bemærkninger hertil.

4. *Der gennemføres en forenkling og målretning af tilsynet med tilbuddenes økonomi med følgende indhold:*
   - *Lovens økonomiske krav til tilbuddene skal som hidtil være en betingelse for tilbuddets godkendelse.*
   - *Tilsynet med tilbuddenes økonomi reguleres alene i socialtilsynsloven og bekendtgørelsen og tages ud som tema i kvalitetsmodellen. Sammenhængen mellem kvalitetsmodel og økonomisk tilsyn tydeliggøres i socialtilsynsloven, hvor det vil fremgå, at tilbuddets økonomi som hidtil skal vurderes som et led i tilbuddets samlede kvalitet.*
   - *Der stilles fortsat krav om årlig godkendelse af tilbuddenes budgetter, men budgetskemaerne skal forenkles.*
   - *Socialtilsynet skal kunne henholde sig til eventuelle revisionspåtegninger, med mindre der er konkret grund til andet.*
   - *Forslaget gennemføres ved en ændring af socialtilsynsloven og ved ændringer af socialtilsynsbekendtgørelsen.*

   Foreningen er enig i forslaget og har ikke yderligere bemærkninger hertil.

5. *Fristen for indsendelse af tilbuddenes budgetter ændres gennem en ændring af socialtilsynsbekendtgørelsen fra den 1. oktober til den 1. november. Herved sikres, at budgetfristen ligger efter fristen for vedtagelse af kommunernes og regionernes samlede budget.*

   Foreningen er enig i forslaget og har ikke yderligere bemærkninger hertil.

6. *Anonymitetskravet i whistleblowerordningen revideres, således at den person, der henvender sig, gennem en ændring af socialtilsynsloven får mulighed for helt eller delvis at ophæve anonymiteten, hvis personen ikke ønsker at være anonym.*

   Foreningen er enig i forslaget og har ikke yderligere bemærkninger hertil.

Vordingborg Kommune
Ledelsessekretariatet
Postboks 200
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg
Att.: FSD

Tlf. 55 36 27 30

fsd@socialchefforeningen.dk
www.socialchefforeningen.dk

7. *Det fastsættes i socialtilsynsloven, at klager over socialtilsynets afgørelser om at fratage et tilbud godkendelsen har opsættende virkning, med mindre socialtilsynet eller Ankestyrelsen vurderer, at særlige forhold, f.eks. fare for beboernes velfærd eller helbred, gør det påkrævet, at afgørelsen iværksættes straks.*

   Foreningen er enig i forslaget og har ikke yderligere bemærkninger hertil.

8. *Socialtilsynslovens bestemmelse om perioden for skærpet tilsyn ændres, således at det gøres muligt at fastsætte en individuel frist for en afgørelse om skærpet tilsyn, der er kortere end tre måneder. Herudover hæves gennem en ændring af socialtilsynsbekendtgørelsen tilsynstaksten for skærpet tilsyn til 10 % af årstaksten pr. måned, således at taksten i højere grad afspejler tilsynenes reelle omkostninger forbundet med det skærpede tilsyn.*

   Foreningen er enig i forslaget og har ikke yderligere bemærkninger hertil.
9. *Det præciseres i socialtilsynsloven, at socialtilsynet kan orientere den visiterende/ anbringende kommune, hvis tilsynet bliver opmærksomt på forhold, der er af betydning for indsatsen for den enkelte borger. Det skal være med til at sikre fokus på de anbringende eller visiterende kommuners forpligtelse til at føre personrettet tilsyn med børn, unge og voksne i døgntilbuddene.*

   Foreningen er enig i forslaget og har ikke yderligere bemærkninger hertil.
10. *Det præciseres i socialtilsynsloven, at Socialstyrelsen som led i sin opgave som auditfunktion, ud over stikprøver og vejledning, kan deltage i tilsynsbesøg og gennemføre auditforløb hos de enkelte socialtilsyn.*

    Foreningen er enig i forslaget og har ikke yderligere bemærkninger hertil.

11. *Det præciseres i socialtilsynsloven, at tilsynene kun kan udstede påbud, når forholdene i det enkelte tilbud giver anledning hertil. Herved sikres, at der kun udstedes påbud, når det er nødvendigt i forhold til tilbuddets kvalitet.*

    Det foreslås samtidig at indsætte "i dialog med ansøger" i tilsynslovens § 5 stk. 1 i forbindelse med Socialtilsynets afgørelser.

    Foreningen finder det positivt, at det tydeliggøres direkte i lovteksten, at afgørelserne skal træffes efter dialog med det pågældende tilbud, og at der skal foretages en mere helhedsorienteret vurdering, inden der udstedes påbud.

    Foreningen har eksempler på, at der fra Socialtilsynets side har været meget fokus på diagnoser fremfor funktionsniveauer. Botilbudene er derfor blevet mødt med påbud om skille sig af med borgeren eller ændre målgruppen for at have borgeren boede, selv om borgerne set fra både myndighed og botilbud har passet fint ind i tilbuddets målgruppe. Disse krav om målgruppeændringer og de deraf følgende krav til hele personalets kompetenceløft opleves ikke at

Vordingborg Kommune
Ledelsessekretariatet
Postboks 200
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg
Att.: FSD

Tlf. 55 36 27 30

fsd@socialchefforeningen.dk
www.socialchefforeningen.dk

give mening i forhold til de pågældende borgeres diagnoser. Foreningen glæder sig derfor over budskabet om en større grad af dialog og helhedsvurdering, samt forhåbentlig dermed også en større forståelse for målgrupper og dermed et mindre diagnosefokus. Dette vil forhåbentlig give kommunerne bedre muligheder for skabe fleksible botilbud, der kan rumme alle borgere med behov herfor.

Foreningen kunne ønske at Socialtilsynet i forlængelse heraf også i højere grad inddrog borgerens perspektiv i forbindelse med tilsynets arbejde.

Med venlig hilsen

Helle Linnet
Landsformand

Vordingborg Kommune
Ledelsessekretariatet
Postboks 200
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg
Att.: FSD

Tlf. 55 36 27 30

fsd@socialchefforeningen.dk
www.socialchefforeningen.dk

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Danmark
mple@sim.dk
lla@som.dk
jurint@sim.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 32698979
MOBIL 32698979
EMKI@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 16/02154-3

16. AUGUST 2016

HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM SOCIALTILSYN OG LOV OM SOCIAL SERVICE (OPFØLGNING PÅ SOCIALTILSYNSREFORMEN)

Social- og Indenrigsministeriet har ved e-mail af 7. juli 2016 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (opfølgning på socialtilsynsreformen).

Institut for Menneskerettigheder har ikke bemærkninger til udkastet.

Der henvises til sagsnr.: 2016 – 4499.

Med venlig hilsen

Emil Kiørboe
FULDMÆGTIG

KL

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens kanal 22
1060 København K

Sendt på mail til mple@sim.dk og lla@sim.dk med kopi til jurint@sim.dk.

Dato: 18. august 2016

Sags ID: SAG-2016-03785
Dok. ID: 2225656

E-mail: HGH@kl.dk
Direkte: 3370 3249

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 8

Vedrørende svar på høring over udkast til ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen)

Social- og Indenrigsministeriet har den 7. juli 2016 bedt KL om eventuelle bemærkninger til ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service. Høringssvaret skal være ministeriet i hænde senest onsdag den 17. august 2016.

Det har desværre ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden fristen. KL fremsender derfor et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle yderligere bemærkninger, når sagen har været politisk behandlet.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUT princippet.

KL har følgende bemærkninger til udkast til forslag til lov om socialtilsyn og lov om social service:

Generelt
KL er overordnet positiv over for, at reglerne om socialtilsyn justeres på baggrund af resultaterne af midtvejsevalueringen. KL har i forbindelse med evalueringen peget på en række uhensigtsmæssige regler, som er medtaget i lovforslaget. KL finder det blandt andet positivt, at reglerne om tilbuddenes økonomiske kvalitet forenkles, og at botilbudslignende tilbud efter lejeloven også bliver omfattet af lov om socialtilsyn og at whistleblower-ordningen justeres.

1. Lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen)

Botilbudslignende tilbud etableret i boliger, der er omfattet af lov om leje
Det foreslås, at både kommunale og private botilbudslignende tilbud, hvor borgeren bor i egen bolig efter lov om leje og hvor borgeren modtager hjælp og støtte lov om social service fra 1. januar 2017, skal godkendes og føres tilsyn med efter reglerne i lov om socialtilsyn.

Det foreslås i den forbindelse, at de kommunalt ejede botilbudslignende tilbud, hvor den bolig, der er knyttet til tilbuddet, udlejes af kommunen efter lov om leje, kun vil være omfattet af lov om socialtilsyn, hvis tilbuddet

Dato: 18. august 2016

Sags ID: SAG-2016-03785
Dok. ID: 2225656

E-mail: HGH@kl.dk
Direkte: 3370 3249

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk

er oprettet inden den 1. januar 2017, hvor loven træder i kraft. Hvis denne type tilbud derimod er oprettet efter lovens ikrafttrædelse 1. januar 2017, falder de udenfor reglerne om lov om socialtilsyn. Private tilbud vil modsat de kommunale botilbudslignende tilbud være omfattet af lov om socialtilsyn, uanset at de er oprettet før eller efter den 1. januar 2017, hvor loven træder i kraft.

Indledningsvis forholder KL sig positiv overfor, at botilbudslignende tilbud bliver omfattet af lov om socialtilsyn, idet disse tilbud ligner de tilbud, der i dag er omfattet af tilsynslovgivningen. De er både bygget og indrettet som sådanne tilbud, og de bebos af borgere med samme behov, som er gældende for de borgere, der bor i de sociale botilbud og/eller almene ældre-/handicapboliger, som i dag er omfattet af Socialtilsynets godkendelses- og tilsynsopgaver.

KL vil dog gøre opmærksom på det problematiske i, at de private tilbud fremadrettet vil være omfattet af socialtilsynet, mens kommunale botilbudslignende tilbud, der oprettes af kommunen efter lovens ikrafttræden den 1. januar 2017 ikke omfattes af socialtilsynet. De to boligtyper er for KL at se fuldstændig ens, bortset fra ejerforholdene. Hvis man gør forskel på kommunale og private boliger, er det efter KL's overbevisning klart i strid med den overordnede intention i lov om socialtilsyn om, at ligestille offentlige og private tilbud.

KL vil på det kraftigste anbefale, at alle botilbudslignende tilbud uanset om de er offentlige eller private fremadrettet skal være omfattet af lov om socialtilsyn. Dette gælder således, uanset om tilbuddet er en servicelovsbolig, en almen ældre- og handicapbolig eller en anden type bolig, der lejes ud til borgeren efter lejeloven.

Endelig vil KL gøre opmærksom på, at der i dag ikke er noget i lovgivningen, der forhindrer kommunerne i at etablere botilbudslignende tilbud, hvor den bolig, der er knyttet til tilbuddet, udlejes af kommunalbestyrelsen til beboerne i overensstemmelse med lov om leje. Derfor mener KL ikke at teksten i bemærkninger til lovforslaget under punkt 2.1.2 er i overensstemmelse med lovgivningen.

KL anbefaler derfor, at følgende tekst udgår: *"at der kan rejses spørgsmål ved, om kommunerne har hjemmel til at oprette og drive denne type botilbudslignende tilbud [boliger udlejet efter lov om leje, hvortil der ikke er kommunal visitation]".*

Ansvarlig for at ansøge om godkendelse
Det foreslås, at ansøgning om godkendelse af botilbudslignende tilbud, som bliver omfattet af socialtilsynet fra lovens ikrafttræden, skal ske på socialtilsynets eget initiativ eller efter ansøgning fra det enkelte botilbudslignende tilbud.

KL vil anbefale, at godkendelsen som udgangspunkt bør ske efter ansøgning fra det enkelte botilbudslignende tilbud. Hvis socialtilsynet har kendskab til denne type tilbud, kan socialtilsynet opfordre tilbuddet til at søge om godkendelse. Det er således alene tilbuddet, der bør være ansvarlig for at leve op til lovgivningen.

Dato: 18. august 2016

Sags ID: SAG-2016-03785
Dok. ID: 2225656

E-mail: HGH@kl.dk
Direkte: 3370 3249

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk

Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der anvendes til anbringelse af børn og unge

Det foreslås, at efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der har 8 pladser eller derunder til anbringelse af børn og unge efter serviceloven, undtages fra socialtilsynets godkendelse og generelle driftsorienterede tilsyn. Forslaget vil betyde, at den enkelte plads på skoler med 8 pladser eller derunder til børn og unge, der anbringes efter serviceloven, godkendes af den anbringende kommune, og at det er den anbringende kommune, der fører det personrettede tilsyn med det anbragte barn.

Det foreslås derudover, at efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling med 9 eller flere godkendte pladser fortsat godkendes og føres tilsyn med af socialtilsynet. Dog således, at socialtilsynet ikke skal godkende og føre tilsyn med de økonomiske, organisatoriske og ledelsesmæssige forhold. Disse forhold er nemlig allerede omfattet af det tilsyn, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fører med skolerne.

KL er enig i, at det er uhensigtsmæssigt, at socialtilsynet skal godkende og føre tilsyn med efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, hvor et mindre antal pladser optages af anbragte børn og unge efter serviceloven.

KL mener også, at det er hensigtsmæssigt, at efterskoler, frie fagskoler osv. med et større antal pladser til anbragte børn og unge, omfattes af reglerne om socialtilsyn.

KL vil dog anbefale, at det kommer til at fremgå tydeligt for de anbringende kommuner om efterskolen, den fri fagskole osv., om socialtilsynet skal godkende og føre tilsyn med dem. Denne viden er helt afgørende for, om den anbringende kommune selv skal sige ja til pladsen og selv føre tilsynet.

KL er således enig i, at efterskoler, frie fagskoler mv. med færre antal pladser bliver friholdt fra at skulle omfattes af socialtilsynet. Men KL har ingen viden om, hvor det rigtige antal pladser er i forhold til færre pladser. KL forholder sig derfor ikke til, hvor det rigtige antal pladser er i forhold til, om skolen skal være omfattet af lov om socialtilsyn eller ej.

KL er også enig i, at socialtilsynet ikke skal godkende og føre tilsyn med økonomiske, organisatoriske og ledelsesmæssige forhold på efterskoler og frie fagskoler mv. med et større antal pladser til anbragte børn og unge, da disse forhold allerede er omfattet af det tilsyn Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fører med skolerne.

Tilsyn med tilbud oprettet som fonde

Som KL læser udkastet til lovforslagets § 1, nr. 21, kommer den nye § 15, stk. 4, i lov om socialtilsyn til at lyde således:

Dato: 18. august 2016

Sags ID: SAG-2016-03785
Dok. ID: 2225656

E-mail: HGH@kl.dk
Direkte: 3370 3249

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk

"Ved væsentlige ændringer af vedtægtsbestemmelser, herunder om formål, uddelinger eller lignende, samt ved fondens sammenlægning eller opløsning skal godkendes af Civilstyrelsen efter socialtilsynets forudgående tilladelse".

I givet fald skal det indledende ord "ved" slettes.

Hjemmel til bekendtgørelse om socialtilsynets tilsyn med fonde
KL hilser det velkomment, hvis Social- og indenrigsministeren vil fastsætte nærmere regler om socialtilsynets særlige opgaver efter i forhold til tilbud oprettet som fonde, der er godkendt af socialtilsynet.

I praksis synes det at have givet anledning til væsentlig tvivl hos socialtilsynene i en række konkrete sager, hvorledes afgrænsningen af tilbud oprettet som fonde skal foretages, samt hvilke retlige konsekvenser det måtte have.

KL er særligt interesseret i, at der skabes ro og klarhed omkring kommunernes driftsoverenskomster med selvejende institutioner på det sociale område, der er omfattet af socialtilsynenes kompetence.

Det drejer sig blandt andet om indholdet af driftsoverenskomster, der har været fastlagt gennem Socialstyrelsens praksis siden 1960'erne, men som nu, for så vidt angår visse bestemmelser, betvivles af socialtilsynene.

Det drejer sig endvidere om socialtilsynenes spørgsmål om eksistensberettigelsen af formueløse selvejende institutioner med driftsoverenskomst med kommunerne, der for manges vedkommende er oprettet i kommunalt eller amtsligt regi i slutningen af 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne med Socialstyrelsens godkendelse.

KL ser frem til at blive inddraget i arbejdet omkring udarbejdelsen af de nye regler. KL er i besiddelse af omfattende viden om historikken og praksis i dag i kommunerne samt materiale, der omfatter domme, ældre cirkulærer fra Socialstyrelsen, vedtægter, driftsoverenskomster mv.

Whistleblowerordningen
Det foreslås, at lovens bestemmelse om whistleblowerordningen revideres, så anonymiteten kan fraviges, i det omfang fra den person, der henvender sig, måtte ønske dette. Den person, der henvender sig til socialtilsynet, får således mulighed for at samtykke helt eller delvist til ophævelse af anonymiteten.

KL er enig i, at der er behov for, at anonymitets kravet kan fraviges, hvis den der henvender sig ønsker dette. Det vil give socialtilsynene bedre mulighed for at anvende og handle direkte på tilsynets bekymring eller kritik overfor det sociale tilbud.

Forenkling og målretning af tilsynet med tilbuddenes økonomi
Det foreslås, at tilsynet med tilbuddenes økonomi forenkles og målrettes. Som led heri foreslås det, at tilsynet med tilbuddenes økonomi tages ud

Dato: 18. august 2016

Sags ID: SAG-2016-03785
Dok. ID: 2225656

E-mail: HGH@kl.dk
Direkte: 3370 3249

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 8

af kvalitetsmodellen og i stedet funderes i selve socialtilsynsbekendtgørelsen.

KL tager forslaget til efterretning.

Det fremgår samtidig af forslaget, at budgetskemaet til brug for registrering af tilbuddenes økonomi skal forenkles. Forslaget er fremsat, fordi mange kommuner mener, at budgetskemaet i dag er for omfangsrigt og for detaljeret, og at der stilles krav om oplysninger, som er meget ressourcekrævende at fremskaffe, fordi udgifterne ikke opgøres på den krævede måde i forvejen, som en del af den almindelige økonomistyring.

KL lægger stor vægt på, at budgetskemaet forenkles. KL er imidlertid samtidig enig i, at budgetskemaet fortsat så vidt muligt skal understøtte sammenlignelighed på tværs af offentlige og private tilbud.

I dag drives en del tilbud som selvejende tilbud, der har driftsoverenskomst med enten en kommune eller en region. I disse tilfælde bliver tilbuddet optaget i de offentlige budgetter og regnskaber. For disse vil det derfor være oplagt, at tilbuddene med driftsoverenskomst kan anvende budgetskemaet rettet mod offentlige tilbud. Derudover er der en række andre sammenhænge, hvor det vil være relevant, at tilbud med driftsoverenskomst kan sidestilles med offentlige tilbud, fx ift. regler for takstfastsættelse og muligheden for at kunne indgå i den sociale rammeaftale.

Endelig finder KL det hensigtsmæssigt, at fristen for indsendelse af tilbuddenes årsbudgetter ændres til den 1. november. Det vil sikre en mere hensigtsmæssig tidsrækkefølge ift. budgetvedtagelsen for offentlige tilbud.

Afgørelse om skærpet tilsyn
Det foreslås at der i forbindelse med afgørelser om skærpet tilsyn kan fastsættes en frist på baggrund af en individuel vurdering af det konkrete forholds karakter, dog for højst tre måneder ad gangen. Der kan være tilfælde, hvor det skærpede tilsyn skal føres i mere end tre måneder. Det foreslås at fastholde, at det vil kræve en ny vurdering og afgørelse om skærpet tilsyn fra socialtilsynet.

KL er enig i, at et tilbud i nogle tilfælde efter en eller to måneder vil kunne konstatere, om et påbud er opfyldt eller vil blive det. KL skal dog gøre opmærksom på, at selvom fristen fastsættes til mindre end 3 måneder, er det fortsat er en afgørelse, som kan have stor betydning for et tilbuds omdømme og eksistens. Derfor skal der fortsat være vigtige grunde til at sætte et tilbud under skærpet tilsyn. Ellers skal tilbuddet i stedet for alene have et påbud.

Betaling for skærpet tilsyn
Det foreslås endvidere at ændre reglerne i socialtilsynsbekendtgørelsen om fastsættelse af tillægstakst for skærpet tilsyn, så denne fastsættes som 10 pct. af årstaksten pr. måned. I dag er taksten for skærpet tilsyn fastsat til 25 pct. af årstaksten for samlet tre måneder. Ændringen indebærer således, at takstbetalingen vedr. skærpet tilsyn vil stige.

Dato: 18. august 2016

Sags ID: SAG-2016-03785
Dok. ID: 2225656

E-mail: HGH@kl.dk
Direkte: 3370 3249

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk

Det er erfaringen, at den hidtidige takst for skærpet tilsyn sjældent har kunnet dække de reelle omkostninger ved gennemførsel af de fleste skærpede tilsyn. KL anerkender, at den foreslåede ændring vil bidrage til, at takstindtægterne vedr. skærpet tilsyn i højere grad vil stemme overens med udgifterne hertil.

KL ønsker dog i samme ombæring at påpege, at de øgede takstudgifter vil medføre stigende udgifter for brugerkommunerne af tilbud, der underlægges skærpet tilsyn. KL finder det i øvrigt uhensigtsmæssigt, at finansieringen af et skærpet tilsyn kan overføres fuldstændig til brugerkommunerne i stedet for, at det reelt har økonomiske konsekvenser for selve tilbuddet og dets driftsherre. Det er således i sidste ende brugerne og ikke tilbuddene, der straffes økonomisk.

Opsættende virkning
Det foreslås, at klager over socialtilsynets afgørelser om at fratage et tilbud godkendelsen har opsættende virkning, med mindre socialtilsynet eller Ankestyrelsen vurderer, at der er konkret grund til, at det ikke skal være tilfældet.

Der kan imidlertid være særlige forhold, der gør det påkrævet, at socialtilsynet skal have mulighed for at træffe afgørelse om, at en klage ikke skal tillægges opsættende virkning. Dette vil medføre, at tilbuddets godkendelse ophører straks.

KL er enig i, at det er meget indgribende for et tilbud og for tilbuddets beboere, hvis et tilbud får frataget sin godkendelse. Hvis tilbuddet klager til Ankestyrelsen og efterfølgende får medhold, kan det være for sent for tilbuddet at fortsætte sin virksomhed.

KL mener derfor, at det vil være hensigtsmæssigt, at klager over socialtilsynets afgørelser om at fratage et tilbud godkendelsen har opsættende virkning, med mindre socialtilsynet eller Ankestyrelsen vurderer, at der er konkret grund til, at det ikke skal være tilfældet.

KL vil i den forbindelse ikke undlade at gøre opmærksom på, at det er helt afgørende for fortsat at kunne sikre kvaliteten i de sociale tilbud, at Ankestyrelsen sikrer en hurtig sagsbehandling af klager over afgørelser om fratagelse af et tilbuds godkendelse, hvor afgørelsen har opsættende virkning.

KL opfordrer derfor til, at der centralt fastsættes en frist for Ankestyrelsen sagsbehandling af sager, hvor afgørelser om at fratage et tilbud godkendelsen har opsættende virkning,

KL er enig i, at der kan være sager, hvor der er særlige forhold, der gør det påkrævet, at socialtilsynet skal have mulighed for at træffe afgørelse om, at en klage ikke skal tillægges opsættende virkning. Dette vil medføre, at tilbuddets godkendelse ophører straks.

Dato: 18. august 2016

Sags ID: SAG-2016-03785
Dok. ID: 2225656

E-mail: HGH@kl.dk
Direkte: 3370 3249

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk

Ved ophævelse af den opsættende virkning
Det foreslås også, at en klage over socialtilsynets afgørelse om at ophæve den opsættende virkning ikke kan påklages til Ankestyrelsen.

KL er enig i, at en klage over socialtilsynets afgørelse om at ophæve den opsættende virkning ikke skal kunne påklages over til Ankestyrelsen, da der er tale om sager, hvor der bør handles her og nu af hensyn til beboerne i tilbuddet.

Præcisering reglerne for socialtilsynets reaktionsmuligheder over for visiterende eller anbringende kommuner
Det foreslås at præcisere reglerne for socialtilsynets reaktionsmuligheder, så socialtilsynet får mulighed for at orientere den visiterende eller anbringende kommune, i de tilfælde hvor socialtilsynet bliver opmærksom på uhensigtsmæssige forhold, der relaterer sig til de visiterende kommuners opgaver i forhold til de enkelte borgere i tilbuddet.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der kan være tale om forhold, som er en del af den visiterende eller anbringende kommunes ansvar. Det kan fx være, at den visiterende kommune ikke har udarbejdet en handleplan, at borgeren ikke er i målgruppen for det tilbud, som den pågældende er visiteret til, at borgeren er visiteret på et forkert juridisk grundlag, eller at plejefamilien ikke har modtaget den nødvendige efteruddannelse eller supervision.

KL er på ingen måde enig i, at der tale om en præcisering, men mener derimod, at der er tale om en udvidelse af socialtilsynenes opgaver. KL vil i den forbindelse ikke undlade at gøre opmærksom på det ikke ubetydelige ressourcetræk denne udvidelse af tilsynenes opgaver vil medføre. Dertil kommer, at der for KL at se vil ske en opgaveglidning.

Der må holdes fast i, at den anbringende/visiterende kommune er den, der har det fulde ansvar for den enkelte borger og for den enkelte plejefamilie, og derfor også er den, der udarbejder både handleplan for borgeren og sikrer, at plejefamilien får tilbud om efteruddannelse og supervision. Derfor mener KL, at disse opgaver er et myndighedsansvar og alene bør være et anliggende mellem tilbuddet/plejefamilien og myndighedskommunen.

KL anbefaler på det kraftigste, at den foreslåede lovændring udgår.

Socialstyrelsens auditfunktions rolle og kompetencer
Det foreslås at præcisere i socialtilsynsloven, at Socialstyrelsen, som led i deres opgaver som audit-funktion, deltager i tilsynsbesøg og gennemfører faglige undersøgelser. Faglige undersøgelser kan bl.a. være auditforløb, hvis formål er at understøtte det enkelte socialtilsyns praksis og læring samt at fremme en fælles tilsynspraksis og ensartethed i sagsbehandling og fortolkning af det grundlæggende regelsæt på tværs af socialtilsynene.

I dag skal socialstyrelsens auditfunktion løbende følge praksis i de fem socialtilsyn, foretage stikprøver og understøtte socialtilsynenes praksis med rådgivnings- og vejledingsmateriale.

Dato: 18. august 2016

Sags ID: SAG-2016-03785
Dok. ID: 2225656

E-mail: HGH@kl.dk
Direkte: 3370 3249

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 8 af 8

KL mener, at det har været godt for både de fem socialtilsyn og de øvrige 95/98 kommuner, at audit-funktionen har understøttet de fem socialtilsyns implementering af lovgivningen i de første to år. KL anerkender også, at midtvejsevalueringen af socialtilsynene har vist, at der fortsat er områder, der kræver yderligere tid og implementering.

KL skal dog gøre opmærksom på, at de fem socialtilsyn har myndighedsansvaret for at godkende og føre tilsyn med de sociale tilbud. Det betyder, at de hver især har ansvaret for at tilrettelægge og organisere arbejdet, og at socialtilsynet har ansvaret for at sikre den bedst mulige kvalitet i godkendelses- og tilsynsarbejdet. Det er vigtigt, at auditfunktionen anerkender denne præmis, når den tilrettelægger aktiviteter mv.

Det er også vigtigt, at auditfunktionen løbende justerer deres aktiviteter i takt med, at de fem socialtilsyn er blevet og fortsat bliver endnu mere professionelle og erfarne med godkendelses- og tilsynsarbejdet, og derved naturligt også får mindre behov for støtte fra auditfunktionen. Dette bør naturligvis ske i en dialog med de fem socialsyn.

Med venlig hilsen

Tina Wahl

De private sociale tilbud

Emdrupvej 115 A 5. etage
2400 København NV

Tlf. nr. +45 7023 3400
E-mail: los@los.dk
CVR nr. 15906987

www.los.dk

Social – og Indenrigsministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Den 16. august 2016

Høringsvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service

LOS – De private sociale tilbud takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen).

Ændringsforslagets § 1, nr.1, vedr. Socialtilsynenes konsulentydelser
I lov om socialtilsyn § 3 fremgår det, at socialtilsynet kan udbyde konsulentbistand og undervisning relateret til socialtilsynets tilsynsfaglige, socialfaglige eller sundhedsfaglige viden til en kommune, en region eller et tilbud.

I forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service fremgår det, "udbyde" ændres til "tilbyde". LOS har ingen kommentarer til den sproglige ændring, men opfordrer til, at der udarbejdes retningslinjer for, hvilke ydelser socialtilsynene kan påtage sig at tilbyde, ud over den brede afgrænsning, der findes i lov om socialtilsyn § 3, stk.1, nr.1.

Selvom socialtilsynenes konsulentydelser holdes adskilt fra tilsynsopgaven mener LOS, at der uden sådanne retningslinjer kan opstå diverse juridiske, især forvaltningsretlige problemstillinger, som kan medføre tvivl om socialtilsynenes reelle rolle.

LOS mener, at der kan opstå spørgsmål om tilsynets habilitet.
LOS er bekymret for, om det direkte eller indirekte kan få indflydelse på tilbuddenes mulighed for at blive godkendt, om de deltager i nogle af de af tilsynet udbudte kurser. Samtidig er LOS bekymret for hvordan tilsynet vil håndtere tilbud, som påberåber sig visse oplysninger de kan have fået på et kursus, og om dette kan medføre en forskelsbehandling af tilbud, der har deltaget i kurser, i forhold til de tilbud, der ikke har deltaget.

Socialtilsynets kerneopgave er at sikre, at de sociale tilbud til en hver tid har den fornødne kvalitet, hvorfor aktiviteter, der kan forrykke prioriteringen af socialtilsynets opgavevaretagelse, bør begrænses mest muligt.

Herudover mener LOS, at tilsynets udbud af kurser, hvori der gives en generel gennemgang af regler på socialområdet, kan bevirke en forrykkelse af den etablerede arbejdsdeling på vejledningsområdet, da disse kurser i et vist omfang må betragtes som en generaliseret vejledning.
Hovedreglen er, at Socialministeriets departement har vejledningsopgaven i de første 3 måneder efter en lov er vedtaget, herefter går vejledningsopgaven over til Ankestyrelsen.

LOS mener yderligere, at man bør overveje, om det overhovedet er et område en offentlig myndighed skal bevæge sig ind på.
I den løbende diskussion om hvilken sektor, der mest hensigtsmæssigt løser en opgave, er udgangspunktet, at offentlige myndigheders opgave er baseret på en retlig regulering, der fastslår myndighedens kompetence. Jo længere væk fra dette udgangspunkt man er, jo mere tilbageholdende bør den offentlige myndighed være med at tage opgaver op. Hvis andre aktører kan løse opgaven lige så godt eller bedre, bør den offentlige myndighed ikke påtage sig opgaven og ikke være proaktive og udbyde kurser, men i stedet afvente en efterspørgsel, sådan som det også anføres i bemærkningerne til § 3 stk. 1. nr. 1. En udbyder som socialtilsynet, der samtidig har beføjelser i forhold til enten at godkende eller fratage godkendelse fra tilbud, står i en markedsmæssig favorabel position, der nærmest kan beskrives som konkurrenceforvridende.

Ændringsforslagets § 1, nr. 9 og nr. 10 vedr. revisionspåtegning
Det fremgår af bemærkningerne til ændringsforslaget, at den forenkling og målretning af tilsynet med tilbuddenes økonomi der skal ske ved reformen, samtidig indebærer, at socialtilsynet skal kunne henholde sig til eventuelle revisionspåtegninger, med mindre der er konkret grund til andet. LOS læser dette således, at socialtilsynet sagligt skal kunne begrunde en evt. tilsidesættelse af en revisionspåtegning. Det fremgår dog ikke tydeligt hvordan socialtilsynet skal gribe dette an, hvorfor LOS her anbefaler en præcisering.

Samtidig mener LOS, at man bør overveje i yderligere omfang at sidestille sociale tilbud med virksomheder i henhold til årsregnskabsloven, i relation til afleveringsfrist af årsrapporten. Man kunne med fordel opstille den samme frist for sociale tilbud, som gælder for virksomheder i øvrigt, således at fristen ændres fra den 31/4 til den 31/5.

Ændringsforslagets § 1, nr. 14 vedr. udstedelse af påbud
Ændringsforslaget foreslår at det præciseres, at socialtilsynet kun kan udstede påbud, når forholdene i det enkelte tilbud giver anledning hertil, for at sikre, at der kun udstedes nødvendige påbud og ikke vedrørende bagatelagtige forhold.
LOS mener, at man med fordel kan præcisere, at de udstedte påbud også skal være målbare og klare i formuleringen, jf. Ankestyrelsens principafgørelse 61-15, hvoraf det fremgår, at

Vilkåret eller påbuddet skal formuleres så tilstrækkeligt klart, at det er tydeligt for tilbuddet, hvad det skal foretage sig for fortsat at være godkendt eller blive endeligt godkendt, og hvornår det således kan forventes at ske.

Ændringsforslagets § 1, nr.15, vedr. Socialtilsynets orientering til visiterende kommune, hvis socialtilsynet bliver opmærksomt på bekymrende forhold vedrørende kommunens opgaver i forhold til den enkelte borger.
LOS mener, at socialtilsynet samtidig bør sende en kopi af orienteringen til tilbuddet, således at tilbuddet overlades en mulighed for at fremkomme med evt. supplerende oplysninger om bekymringen. LOS er enig i, at socialtilsynet skal have adgang til at orientere visiterende kommune, hvis der er behov for det. Man skal dog samtidig have for øje, at socialtilsynets orientering ofte vil bero på et øjebliksbillede af borgerens forhold, hvor det må formodes at socialtilsynet har enten lidt eller intet kendskab til borgerens forhold i øvrigt. Derfor bør tilbuddet, med sit indgående kendskab til borgeren, have mulighed for at supplere orienteringen efter behov.

Ændringsforslagets § 1, nr. 17, vedr. oplysninger, tilbuddet af egen drift skal videregive til socialtilsynet.
Ændringsforslaget præciserer, at de oplysninger tilbuddet skal videregive til tilsynet af egen drift, er oplysninger om ændringer i forhold, der lå til grund for godkendelsen, jf. lov om socialtilsyn § 5, stk.1.
Denne bestemmelse fastlægger, at;
Socialtilsynet træffer efter ansøgning afgørelse om godkendelse som generelt egnet af tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, på baggrund af en vurdering af, om tilbuddet samlet set opfylder betingelserne for godkendelse, jf. §§ 6 og 12-18.

Der henvises således til tilbuddets opfyldelse af kriterierne i kvalitetsmodellen.
LOS mener, at denne bestemmelse er meget uklar, og praksis har vist, at der er forskellige tilgange til hvordan bestemmelsen skal forstås. LOS bad derfor ministeriet redegøre for, hvordan bestemmelsen skal forstås.
Ministeriet svarede her, at væsentlige ændringer skal forstås som
… oplysninger, der vedrører forudsætningerne for, at et tilbud er blevet godkendt af socialtilsynet.

LOS opfatter dette som, at der skal være tale om væsentlige forhold, som relaterer sig konkret til godkendelsen af det enkelte tilbud, og ikke blot ændringer i forhold, tilsynet påser efter kvalitetsmodellen, hvilket den nye ordlyd også lægger op til. Uanset LOS' opfattelse, er det nødvendigt, at socialtilsynene ensretter deres praksis, hvorfor LOS mener, der er behov for en yderligere præcisering af bestemmelsen for at minimere risikoen for forskellige fremgangsmåder ved de 5 socialtilsyn.

Ændringsforslagets § 1, nr. 19 vedr. Socialtilsynets tilsyn med fonde.
Ændringsforslaget henviser i bemærkningerne til nr. 19, at:

Med forslagets § 1, nr. 19, foreslås det, at det præciseres i § 15, stk. 1, 1. pkt., at socialtilsynet kun kan godkende et tilbud etableret som fond, som er undtaget fra fondsloven og erhvervsfondsloven, jf. de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.3, hvis tilbuddet er lovligt etableret som fond.

…

Selvejende institutioner, som ikke er i besiddelse af formue eller kapital, er ikke omfattet af socialtilsynets særlige tilsynsopgaver i forhold til tilbud oprettet som fonde, jf. § 15.

I fondslovens § 1 fastlægges lovens anvendelsesområde til at gælde følgende:

§ 1. *Lovens kapitel 1-12 gælder for fonde, legater, stiftelser og andre selvejende institutioner (fonde).*

LOS er derfor i tvivl om, hvad der menes med selvejende institutioner uden kapital, da disse efter LOS' opfattelse, stadig er en fond, dog en fond med en mangel, idet fondskapitalen ikke er indbetalt. LOS er ikke bekendt med, at selvejende institutioner uden formue eller kapital er en gyldig juridisk konstruktion, og ønsker derfor, at ministeriet uddyber dette. Samtidig ønsker LOS ministeriets svar på, hvilken type fondstilsyn disse institutioner er underlagt og om de er undtaget fra fondslovens regler.

Ændringsforslagets § 1, nr. 21, vedr. tilladelse fra socialtilsynet
Af ændringsforslaget fremgår det, at socialtilsynet skal give tilladelse til, at et tilbud anmoder om Civilstyrelsens godkendelse af væsentlige vedtægtsændringer.
LOS mener det bør præciseres hvornår socialtilsynet bør give tilladelse, samt om denne tilladelse skal gives ved en forvaltningsretlig afgørelse, således at tilbuddet får en reel begrundelse for et evt. afslag på tilladelse, og har mulighed for at påklage dette.

Ændringsforslagets § 1, nr. 22, vedr. ekstraordinære dispositioner
Det er af justitsministeriet fastlagt, at fonde undtaget fra fondsloven i medfør af fondslovens § 1, stk.5 skal være underlagt et betryggende tilsyn, hvilket blandt andet betyder, at fondsmyndigheden skal godkende ekstraordinære dispositioner, som kan medføre, at vedtægten ikke kan overholdes, eller at fonden ikke fortsat vil kunne eksistere.
LOS mener, at det i den forbindelse er væsentligt at få afklaret hvad begrebet ekstraordinære dispositioner dækker over. Dette skal ses i sammenhæng med ændringsforslagets § 1, nr.24, hvorefter tilbuddet efter opfordring fra tilsynet eller af egen drift, skal give oplysninger til socialtilsynet, så de kan varetage deres funktions som

fondsmyndighed. Hvis ikke begrebet ekstraordinære dispositioner afgrænses nærmere, vil det være umuligt for tilbuddet at vide, hvilke oplysninger de efter loven er forpligtede til at videreformidle til tilsynet. Samtidig er der stor risiko for, at der udvikles forskellig praksis for anvendelsen af både ændringsforslagets § 1, nr. 2 og § 1 nr. 24 i de 5 socialtilsyn.

LOS mener, at begrebet ekstraordinære dispositioner bør ses i forhold til fondens kapital og kapacitet i øvrigt. Det vil betyde, at der skal foretages en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde af, hvad der for den specifikke fond kan være en ekstraordinær disposition. Dette også for at sikre sig, at det fondsretlige tilsyn ikke bliver mere omfattende end nødvendigt, og derved i overensstemmelse med fondsretlige grundsætninger herom.

LOS har erfaret, at der i nogle tilfælde opereres med en slags standardformulering, hvorefter man sidestiller ekstraordinære dispositioner med bestemte begivenheder, så som køb af fast ejendom, mv. LOS mener at dette kan være en uheldig udvikling, i strid med det forvaltningsretlige princip, skøn under regel.

Ændringsforslagets § 1, nr. 27, vedr. opsættende virkning
LOS bifalder, at man ændrer udgangspunktet om opsættende virkning i sager vedrørende ophør af godkendelsen af et tilbud, således at disse afgørelser tillægges opsættende virkning, med mindre særlige forhold gør det påkrævet, at afgørelsen kan iværksættes straks.

LOS mener dog, at alle socialtilsynets afgørelser vedrørende driften af tilbud generelt bør tillægges opsættende virkning, med mindre særlige forhold taler imod.

Når en kommunalbestyrelse eller et socialtilsyn træffer afgørelser om et tilbud efter serviceloven er det ikke kun tilbuddets drift, der er i fare for at lide uoprettelig skade, hvis tilsynets afgørelse efterfølgende omstødes af ankeinstansen.
I forhold til borgeren kan en afgørelse betyde, at vedkommende skal fraflytte tilbuddet, der efter ophævelsen af institutionsbegrebet i 1998 opfattes som borgerens hjem. Et alvorligt indgreb, der fordrer en klar retssikkerhedsmæssig beskyttelse.
I forhold til tilbuddet kan afgørelserne i sidste instans betyde lukning af den virksomhed, som et tilbud er. En sådan konsekvens kræver også stor retssikkerhedsmæssig opmærksomhed.

LOS mener, at man kan imødekomme begge hensyn, ved at udvide ændringsforslagets nuværende bestemmelse om opsættende virkning, til også at omfatte afgørelser om påbud og skærpet tilsyn i det omfang, afgørelsen ikke vedrører særligt bekymrende forhold, hvor der er et behov for at situationen ændrer sig straks.

Det skal bemærkes, at den myndighed, der træffer afgørelsen, altid har ret til selv at tillægge en klage over afgørelsen om opsættende virkning, ud fra en vurdering af, om der er en vis tvivl om afgørelsen, og at dens iværksættelse vil have vidtrækkende konsekvenser for borgeren eller myndigheden, som ikke – eller kun vanskeligt – lader sig genoprette.

Ankestyrelsen oplyser selv om sin praksis, at følgende kriterier indgår, når der skal tages stilling til spørgsmålet om opsættende virkning:
- ” Vil underinstansens afgørelse i væsentlig grad miste sin betydning eller vil øjemedet forspildes**,** hvis klagen tillægges opsættende virkning (påbud/forbud), og
- Vil klageadgangen gøres mere eller mindre illusorisk, hvis klagen ikke tillægges opsættende virkning”.

Når en kommunalbestyrelse træffer afgørelse om ændring i en borgers tilbud om opholdssted, må det formodes at være baseret på en forestilling om, at dette tjener borgeren bedst. Afgørelsen bør være baseret på de overvejelser, som fremgår af borgerens handlingsplan. Handlingsplanen skal udarbejdes på baggrund af en dialog med borgeren, og også reflektere og gengive borgerens ønsker. Hvis borgeren er uenig med kommunalbestyrelsen og klager over afgørelsen, kan der være gode grunde til, at udsætte effektueringen af afgørelsen. Her er der foretaget en ”risikovurdering” af, hvem der er bedst egnet til at bære en udsættelse af afgørelsen. Er det kommunalbestyrelsen, der formentlig

godt kan tåle en udsættelse, uden at det får fatale følger for kommunalbestyrelsen eller borgeren, hvor det er den daglige ramme om livet, der er i spil. Svaret giver næsten sig selv. Når et socialt tilsyn overfor et botilbud træffer afgørelse om et påbud, skærpet tilsyn eller ophør af godkendelse er der to modsatrettede hensyn, der skal varetages.

På den ene side, er det af afgørende betydning, at de botilbud, der skal rumme borgere med særlige behov, er af god kvalitet, ligesom de kommunalbestyrelser, der visiterer borgere til disse botilbud, skal kunne være sikre på, at kvaliteten er i orden.

På den anden side, vil afgørelsen og de deraf flydende processuelle skridt (= offentliggørelse på Tilbudsportalen eller direkte kontakt til berørte kommuner) usvigelig sikkert true eksistensgrundlaget for de pågældende opholdssteder, med deraf flydende uro blandt medarbejderne og beboere. En lukning truer!
Når henses til, at tilbuddene *har* en godkendelse, vil der som udgangspunkt næppe være tale om uoprettelige forhold, hvilket taler for, at en klage over socialtilsynets afgørelse bør have opsættende virkning også for de processuelle skridt. Dette er også i god overensstemmelse med socialtilsynslovens systematik, der forudsætter, at kritikpunkter kan afhjælpes i et samarbejde mellem tilsyn og opholdssted.

Samtidig mener LOS, at man ikke bør offentliggøre den foreløbige afgørelse på Tilbudsportalen, idet der ikke er tale om endelige oplysninger, og det kan få vidtgående konsekvenser for tilbuddet, at oplysningerne offentliggøres.

Ændringsforslagets § 1, nr. 25 vedr. indberetning af budget
Af bemærkningerne til § 1, nr. 25 fremgår det, at fristen for indberetning af budgetter rykkes fra oktober til november. Dette kan medføre problemer for de private tilbud, idet en del kommuner gerne vil se godkendte budgetter ved årsskiftet, og det må anses som urealistisk, at tilsynene kan nå at godkende budgetterne inden da.

Samtidig oplyses det i bemærkningerne, at de gældende regler i socialtilsynsbekendtgørelsen ikke ændres yderligere.

LOS vil i den forbindelse gøre opmærksom på, at der kan opstå visse problemer, med bekendtgørelse om socialtilsyn § 15, stk.3, og opfordrer derfor til, at også disse regler præciseres.

Bekendtgørelsens § 15, stk. 3 har følgende ordlyd:
Stk. 3. Som led i godkendelsen af budgettet skal socialtilsynet påse,
1) at udgifter til leje af fast ejendom ikke overstiger, hvad der anses for normale lejeudgifter for tilsvarende ejendom, der anvendes til tilsvarende formål (markedslejen),
2) at vederlag til bestyrelsesmedlemmer ikke overstiger, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang,
…

LOS mener, at man i § 15, stk.3 nr. 1 vedrørende fastsættelse af markedslejen bør præcisere, at vurderingen af markedsleje bør ses i relation til erhvervslejelovens § 13 og de dertilhørende bemærkninger.
Af bemærkningerne til § 13 i Lovforslag nr. L 33. Folketingsåret 1999/00 fremgår følgende:

Markedslejen defineres som den leje, som en kyndig lejer og en kyndig udlejer på varslingstidspunktet ville aftale for det pågældende lejeforhold. Ved bedømmelsen skal der tages hensyn til de vilkår, der er aftalt for lejeforholdet, samt lokalernes beliggenhed, anvendelse, størrelse, kvalitet, udstyr og vedligeholdelsestilstand. Betegnelsen 'kyndig' skal ses som udtryk for den leje, en fornuftig lejer og en fornuftig udlejer med et vist kendskab til markedsvilkårene vil aftale for det pågældende lejemål. Udgangspunktet er således, at parterne enten har en viden om de markedsmæssige lejevilkår for den pågældende type lejeforhold eller ved, hvordan man kan tilegne sig denne viden. De forhold, som indgår i bedømmelsen af markedslejen, dvs. vilkår, beliggenhed, anvendelse, størrelse, kvalitet,

udstyr og vedligeholdelsestilstand, svarer i vidt omfang til de forhold, som indgår i den gældende erhvervslejereguleringslov ved vurderingen af det lejedes værdi. Ved bedømmelsen af markedslejen skal der dog ikke som efter erhvervslejereguleringsloven lægges vægt på lejen for en repræsentativ del af lejemålene i kvarteret eller området.
…
Markedsleje adskiller sig imidlertid fra det lejedes værdi ved at være et mere nutidigt begreb end det lejedes værdi. Det skyldes to forhold. For det første fastsættes markedslejen i forhold til udlejningsvilkårene på varslingstidspunktet. For det andet gælder der ikke regler om særlige bevismidler.

Her er der altså fri bevisførelse for at fastslå, om lejen svarer til markedslejen. LOS har set eksempler på, at der til trods for tung bevisførelse for at lejen svarer til markedslejen, er krævet en valuarvurdering, at udarbejdede valuarvurderinger tilsidesættes, eller at tilsynet ikke mener vurderingen i øvrigt er korrekt.
Dette betyder yderligere omkostninger for tilbuddet, i form af enten flere vurderinger og udgifter til anden bevisførelse i øvrigt. Da tilsynet som udgangspunkt ikke har kompetencer inden for dette område, mener LOS, at det bør det præciseres, hvordan tilsynet skal forholde sig i vurderingen af markedslejen.

LOS mener ydermere, at der i § 15, stk.3 nr. 2 bør udformes retningslinjer for,
hvordan tilsynet påser, at bestyrelseshonorar afspejler de kompetencer og den arbejdsbyrde bestyrelsesmedlemmer påtager sig, således at det sikres bedst muligt, at tilsynet har samme praksis på området.

Ændringsforslagets § 2 vedr. efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler
Ændringsforslaget foreslår, at kostskoler med 8 pladser eller derunder skal ikke godkendes af socialtilsynet. Udkastet ligger op til, at der kun skal føres det almindelige personrettede tilsyn og det tilsyn der i øvrigt er på undervisningsområdet.

Der er ikke i forslaget lavet ændringer i forhold til lov om social service § 148a, hvorefter:
Kommunalbestyrelsen fører generelt driftsorienteret tilsyn med egne tilbud efter denne lov, som ikke er omfattet af § 4 i lov om socialtilsyn, og med private tilbud efter denne lov beliggende i kommunen, som ikke er omfattet af § 4 i lov om socialtilsyn. Det driftsorienterede tilsyn omfatter tilsyn med tilbuddenes personale, bygninger og økonomi.
Stk. 2. Tilsynet efter stk. 1 omfatter dog ikke tilbud, hvor en anden kommunalbestyrelse eller et regionsråd har indgået aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn.
Stk. 3. Tilsynet efter stk. 1 omfatter ikke plejefamilier og kommunale plejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, der er godkendt som konkret egnede efter § 66 a, stk. 1, nr. 2, eller netværksplejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 3, og egne værelser m.v., jf. § 66, stk. 1, nr. 4.
Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan delegere sin kompetence efter denne bestemmelse til socialtilsynet, jf. § 3, stk. 1, nr. 2, i lov om socialtilsyn.
Stk. 5. Social- og indenrigsministeren forhold kan fastsætte nærmere regler om det driftsorienterede tilsyn.

LOS mener, at dette må bero på en fejl, da fritagelsen af blandt andet det økonomiske tilsyn netop er begrundet i et ønske om at undgå dobbelt tilsyn.

Baggrunden for ændringen er ifølge forslaget, at man mener det er for byrdefuldt for disse skoler, både at være underlagt socialtilsynet og tilsyn fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet på undervisningsområdet, da de to typer tilsyn overlapper hinanden på det økonomiske, organisatoriske og ledelsesmæssige plan.

Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med 9 pladser eller derover skal
efter forslaget underlægges en delvis godkendelse og et delvist tilsyn. Tilsynet skal ikke omfatte de økonomiske, organisatoriske og ledelsesmæssige forhold. Dvs. de skal stadig godkendes i forhold til de resterende elementer i lov om socialtilsyn § 6:

1) Uddannelse og beskæftigelse.
2) Selvstændighed og relationer.
3) Målgrupper, metoder og resultater.
4) Organisation og ledelse.
5) Kompetencer.
7) Fysiske rammer.

Baggrunden herfor er på samme måde for at undgå dobbelt tilsyn med de økonomiske, organisatoriske og ledelsesmæssige forhold.

LOS mener, at disse ændringer kan være problematiske, idet tilsynet fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet på undervisningsområdet, så vidt LOS er orienteret kun beskæftiger sig med undervisningsdelen, og de elementer, der direkte er knyttet hertil. LOS er ikke bekendt med, at denne form for tilsyn omfatter selve opholdsdelen, og derved de anbragte børn og unges trivsel mv., for så vidt angår den sociale indsats og pædagogiske metode. LOS mener det er yderst problematisk, hvis en økonomisk betragtning skal medføre et mindre omfattende tilsyn på disse anbringelsessteder, og derved en øget risiko for en forringet indholdsmæssig kvalitet af den del af opholdet, der ikke knytter sig til undervisningen. Dette er ikke i overensstemmelse med formålet med lov om socialtilsyn, hvorefter**.** det skal sikres, at borgerne ydes en indsats, der er i overensstemmelse med formålet med offentlige og private tilbud efter lov om social service og kapitel 40 i sundhedsloven. Formålet skal opnås gennem en systematisk, ensartet, uvildig og fagligt kompetent varetagelse af opgaven med at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med tilbuddene.

Samtidig vil denne ændring medføre en økonomisk fordel for kommuner, der anvender kostskoler mv. undtaget fra socialtilsynet, frem for et opholdssted med en intern skole, idet tilbuddet kan leveres billigere grundet lavere kvalitet, hvorfor LOS kan frygte, at der vil opstå en tendens til at foretrække denne type tilbud, uden at tage hensyn til det konkrete støttebehov.

Ændringsforslagets § 4 vedr. botilbudslignende tilbud
Af ændringsforslaget fremgår det, at lov om socialtilsyn § 4, stk.1 nr. 3 litra a udgår, således det ikke længere er en betingelse for at botilbudslignende tilbud er omfattet af lov om socialtilsyn, at kommunalbestyrelsen har visiteret til ophold i boligen. Derved vil tilbud, i form af hjælp og støtte efter §§ 83-87, 97, 98 og 102 i lov om social service, være omfattet af socialtilsynet når:

- hjælpen udgår fra servicearealer knyttet til boligerne og ydes af et fast ansat personale,
- tilbuddet til beboerne omfatter i væsentligt omfang støtte efter § 85 i lov om social service og
- tilbuddets målgruppe er personer, der har ophold i boligen på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

I forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service fremgår det på s. 3 nederst:

Stk. 1. Kommunale tilbud i form af hjælp og støtte efter §§ 83-87, 97, 98 og 102 i lov om social service, hvor den bolig, der er knyttet til tilbuddet, udlejes af kommunalbestyrelsen til beboerne i overensstemmelse med lov om leje, og hvor tilbuddet er oprettet inden lovens ikrafttræden, kan godkendes efter § 4, stk. 1, nr. 3. Kommunalbestyrelsen kan kun udleje den bolig, der er knyttet til et kommunalt tilbud i form af hjælp og støtte efter §§ 83-87, 97, 98 og 102 i lov om social service, hvis tilbuddet er oprettet inden lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Botilbudslignende tilbud, som, jf. § 1, nr. 3, og § 4, stk. 1, bliver omfattet af socialtilsynet fra lovens ikrafttræden, og som var oprettet inden lovens ikrafttræden, skal godkendes efter reglerne i lov om socialtilsyn inden den 1. januar 2019. Godkendelsen skal ske på socialtilsynets eget initiativ eller efter ansøgning fra det enkelte botilbudslignende tilbud. De i 1. pkt. nævnte tilbud er underlagt driftsorienteret tilsyn, jf. § 7 i lov om

socialtilsyn, fra lovens ikrafttræden. Den besigtigelse, der finder sted i forbindelse med godkendelse af de i 1. pkt. nævnte tilbud efter reglerne i lov om socialtilsyn i perioden fra lovens ikrafttræden indtil den 1. januar 2019, indebærer, at der ikke skal gennemføres et tilsynsbesøg i det pågældende år, jf. § 7, stk. 3, i lov om socialtilsyn.

LOS er usikker på hvor denne ændring medtages, idet den står anført under lovbekendtgørelse nr. 1284 af 17. november 2015, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 647 af 8. juni 2016, (lov om social service) men henviser til en bestemmelse i lov om socialtilsyn. Samtidig er LOS usikker på, om bestemmelserne gælder både offentlige og private tilbud, idet der kun omtales situationer, hvor udlejer er kommunalbestyrelsen.

Endelig mener LOS, at der bør fastsættes retningslinjer for hvordan godkendelsen og tilsynet skal foregå og hvordan tilsynet skal forholde sig i de situationer, hvor en borger, der ikke længere er omfattet af målgruppen i det botilbudslignende tilbud, men som ikke ønsker at fraflytte den dertilhørende lejlighed. Hvis disse situationer kræver en ændring af godkendelsen i disse situationer, kan det blive en stor udgift for tilbuddet, og derved for de visiterende kommuner.

Med venlig hilsen

Michael Graatang
Direktør i LOS

Karina Hjermitslev
juridisk konsulent

Til: Lone Larsen (lla@sim.dk), Mads Plovgaard Lehm (mple@sim.dk), Jura og International, postkasse (jurint@sim.dk)
Cc: lwe@los.dk (lwe@los.dk), Michael Graatang (mg@los.dk)
Fra: Karina Hjermitslev (KH@los.dk)
Titel: Tillæg til høringssvar, Forslag til Lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen)
Sendt: 19-08-2016 15:16:05

Til rette vedkommende

LOS – De private sociale tilbud er blevet opmærksom på en formulering i ændringsforslaget, som vi ikke har medtaget i vores allerede indsendte høringssvar. Da formuleringen potentielt kan få betydning for tolkningen af en af ændringsforslagets bestemmelser, beder vi ministeriet om at tage dette tillæg i betragtning i det videre arbejde med ændringsforslaget.

Opsættende virkning

Ændringsforslaget gør følgende gældende, i forhold til afgørelser om ophør af godkendelser, der tillægges opsættende virkning:

I *§ 19* indsættes som *stk. 2*:

»Stk. 2. Klage over socialtilsynets afgørelser om ophør af godkendelsen af et tilbud, jf. § 5, stk. 7, har opsættende virkning. Hvis særlige forhold gør det påkrævet, kan socialtilsynet eller Ankestyrelsen træffe afgørelse om at iværksætte afgørelsen straks. Afgørelsen efter 2. pkt. kan ikke indbringes for Ankestyrelsen.«

Af bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, fremgår det s. 45 i ændringsforslaget, at:

Med lovforslagets § 1, nr. 27, foreslås det, at der som stk. 2 i socialtilsynslovens § 19 indsættes en bestemmelse, hvorefter klager over socialtilsynets afgørelse om ophør af godkendelsen af et tilbud i udgangspunktet har opsættende virkning, med mindre der er helt særlige forhold, som gør det påkrævet, at afgørelsen alligevel skal have retsvirkning straks.

LOS mener det er væsentligt, at der er overensstemmelse mellem formuleringerne, da formuleringen *helt særlige forhold* vil betyde, at der skal væsentligt mere til, at træffe afgørelse om at gennemføre afgørelsen om ophør af godkendelsen, end hvis der kun skulle være tale om *særlige forhold.*

LOS mener man bør stille strenge krav til at fravige udgangspunktet om opsættende virkning, af hensyn til både borgernes og tilbuddets retssikkerhed, hvorfor LOS mener formuleringen bør være *helt særlige forhold.*

Vi beklager ulejligheden.

Med venlig hilsen

Karina Hjermitslev

Hvad er LOS - på under 2 minutter

Til: Mads Plovgaard Lehm (mple@sim.dk), Lone Larsen (lla@sim.dk)
Cc: Lovkoordinering og Internationale Forhold (jurint@sim.dk)
Fra: Elisabeth Hersby (eh@DADL.DK)
Titel: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (opfølgning på socialtilsynsreformen)
Sendt: 02-08-2016 14:02:27

Social- og Indenrigsministeriet

Vedr.: Sagsnr.: 2016-4499

Lægeforeningen har modtaget ovennævnte høringsanmodning.

Lægeforeningen har ikke bemærkninger til det fremsendte udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service.

Med venlig hilsen

Lægeforeningen

Elisabeth Hersby
Juridisk konsulent
Profession & Jura
Lægeforeningen
Kristianiagade 12
2100 København Ø
Tlf:35448500
Tlf:35448240(Direkte)
E-mail:eh@dadl.dk
Web: www.laeger.dk

Følg os på de sociale medier

Social- og Indenrigsministeriet
Mads Plovgaard Lehm
Lone Larsen

RÅDET FOR SOCIALT UDSATTE

17. august 2016

Svar på høring af lovforslag om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen)

Rådet takker for høringen af ovenstående lovforslag. Rådet har ingen bemærkninger til de foreslåede justeringer/præciseringer.

Dog vil Rådet gerne benytte lejligheden til at gentage det forslag, som Rådet kom med i forbindelse med den oprindelige høring af socialtilsynsreformen i 2013 – et forslag, som Rådet stadig finder relevant: I lyset af, at formålet med tilsynet er at sikre en indsats af høj kvalitet i den sociale indsats i forhold til bl.a. socialt udsatte mennesker, ville det være ønskeligt, at brugerinddragelse og brugerinvolvering havde en højere prioritet i de temaer, jf. § 6, der skal styrke kvaliteten. De syv temaer for vurdering af kvaliteten i tilbud er hver for sig vigtige, men hvis ikke tilbuddene vurderes i forhold til evnen til at involvere brugeren og give og udvikle brugerens magt over eget liv, så fejler kvaliteten. Rådet for Socialt Udsatte anbefaler, at brugerinddragelse og brugerinvolvering i tilbuddene bliver et overordnet tema for vurdering af kvaliteten og indføres som sådan i § 6, stk. 2.

Med venlig hilsen

Jann Sjursen

Til: Mads Plovgaard Lehm (mple@sim.dk), Lone Larsen (lla@sim.dk)
Cc: Lovkoordinering og Internationale Forhold (jurint@sim.dk)
Fra: os@sandudvalg.dk (os@sandudvalg.dk)
Titel: Høringsvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service
Sendt: 16-08-2016 10:19:22

Social- og Indenrigsministeriet
Att.: Lovkoordinering og Internationale forhold.
Fuldmægtig Mads Plovgaard Lehm
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att. Høringsvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen)

SAND - de hjemløses landsorganisation skal hermed takke for den tilsendte høringsskrivelse over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service.

Vi har efter gennemgang af det tilsendte ingen kommentarer, idet alle rettelser og tilføjelser virker fornuftige og relevante.

Dog skal vi, som nævnt i vort tidligere høringssvar vedrørende Tilsynsreformen, bemærke at det fortsat efter vor opfattelse er en væsentlig mangel ved rammerne for Socialtilsynets arbejde, at brugerinddragelse og brugerinvolvering ikke er prioriteret tilstrækkelig grad.

En mangel der i praksis svækker kvaliteten i Tilsynets ellers udmærkede arbejde.

Med venlig hilsen

Ole Skou

Soci.rdg. & Cand.jur.

De hjemløses landsorganisation
Sundholmsvej 34, st.
2300 København S.
Tlf. 4073 3537
os@sandudvalg.dk

SAND.
De hjemløses landsorganisation

SELVEJE DANMARK

SLOTSHOLMSGADE 1
BØRSEN
1217 KØBENHAVN K

T. 3374 6427
KONTAKT@SELVEJE.DK
WWW.SELVEJE.DK

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1610 København K

Att: mple@sim.dk og lla@sim.dk

24. august 2016

Høringssvar vedrørende lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service

Selveje Danmark har modtaget forslaget til ændring af lov om socialtilsyn og lov om socialservice i høring. Overordnet finder Selveje Danmark, at forslaget indeholder en række fornuftige præciseringer, men samtidig er der efter Selveje Danmarks opfattelse elementer, der vil være helt afgørende at få rettet til, hvis målsætningen om et velfungerende socialtilsyn skal fastholdes.

I det følgende sættes der fokus på netop de områder. Afslutningsvis peges på behovet for at få opstillet frister for sagsbehandlingen, og sikret ensartethed i tilsynet.

Vedr. botilbudslignende tilbud etableret i boliger, der er omfattet af den private lejelov.

Forslagets § 1, nr. 3 og § 4

Forslaget synes at blande to forskellige problemstillinger sammen.

Servicelovens § 85

For det første betyder forslaget, at tilbud etableret omkring ydelsen "støtte i egen bolig" SL § 85, nu omfattes af socialtilsynets kompetence også i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke har visiteret til ophold i boligen. Umiddelbart en lille ændring – men det vil i praksis være en ændring af potentielt voldsom betydning.

I dag er en lang række ikke-offentlige tilbud organiseret omkring ydelser efter § 85. Der er tale om tilbud, der i årevis har arbejdet med selv meget tunge målgrupper, og som har organiseret sig rundt omkring dette arbejde. Kan typisk være gennem tilgangen til relevante boliger centreret omkring et eller flere fælleslokaler. Da disse tilbud ikke tidligere har været omfattet af socialtilsynets kompetence, så har det været de enkelte anbringende kommuner, der, gennem det løbende pædagogiske tilsyn, fører tilsyn. Samtidig er den organisationsstruktur, der er opbygget ikke nødvendigvis sket med tilsynets meget klare krav til bl.a. adskilt økonomi for øje. Konkret kan det betyde, at flere forskellige afdelinger er etableret inden for samme fælles organisation, hvilket igen betyder, at økonomien er tilsvarende samlet.

SLOTSHOLMSGADE 1
BØRSEN
1217 KØBENHAVN K
T. 3374 6427
KONTAKT@SELVEJE.DK
WWW.SELVEJE.DK

Det skal samtidig bemærkes, at også kommuner i vid udstrækning benytter § 85. Det sker i forbindelse med etablering af diverse støtte- kontaktordninger. Ordninger, der også i kommunernes eget regi træder i stedet for visitation til f.eks. tilbud efter § 107 eller § 66.

Påbegyndes en godkendelses proces overfor dette område, uden at der på forhånd er lagt en klar fælles strategi på tværs af de fem socialtilsyn, så vil det i praksis kunne få voldsomme negative konsekvenser for en del af det socialpædagogisk område, der i dag løfter en meget central opgave.

Selveje Danmark skal foreslå, at der inden godkendelsesprocessen påbegyndes nedsættes en nationalt funderet gruppe, der med afsæt i såvel den kommunale som den ikke-kommunale praksis på området, skal udarbejde retningslinjer for hvordan et område, der aldrig tidligere har været omfattet af det organisatoriske tilsyn skal håndteres i godkendelsesmæssig forstand.

Problemet omkring tilbud etableret i og omkring almennyttige boliger

Som et helt andet tema synes forslaget at prøve at løse den problemstilling, der er opstået ved, at tilsynet, da det lå i de enkelte kommuner, tidligere har haft praksis for at godkende tilbud for borgere visiteret efter § 108 (permanent ophold – typisk mennesker med permanente handicap) i tilbud etableret omkring almennyttige boliger. Med andre ord i tilbud etableret efter § 108 men hvor borgeren i den almennyttige bolig får en leje kontrakt.

Socialtilsynet er gennem sit arbejde blevet opmærksom på den praksis, og har fundet, at den, til trods for at en række af de berørte tilbud gennem mange år har været godkendt at det kommunale tilsyn, ikke er lovlig. Hermed er skabt et voldsomt problem, for såvel de konkrete tilbud som de borgere der gennem mange år har boet hvor de bor.

I praksis er det primært kommunale tilbud, der vil have denne udfordring, men den berører også en gruppe af selvejende tilbud. Typisk tilbud, der tidligere har været kommunale eller amtslige, og som senere er blevet udskilt som en selvejende organisation.

I forslaget synes der som noget ganske bemærkelsesværdigt kun at blive søgt en løsning knyttet til de kommunale tilbud, således fremgår det specifikt i § 4, at bestemmelsen kun omfatter kommunale tilbud. Det findes naturligvis fuldstændig uacceptabelt, at et konstateret problem kun søges løst i forhold til de kommunale aktører, det fremgår da heller ikke af selve stemmeaftalen, at man politisk har ønsket en sådan positiv særbehandling af kommunale tilbud.

Desuden udmærker § 4 sig ved kun at tale om hjælp og støtte efter §§ 83-87, 97, 98 og 102, mens ministeriet i bemærkningerne finder, at man har fundet en løsning på problemstillingen knyttet til tilbud efter §§ 107 og 108 etableret i tilbud, hvor borgeren har fået en lejekontrakt. I realiteten er problemet fortsat helt uløst. Det gælder blandt andet de situationer, hvor tilsynet tidligere har godkendt et tilbud efter § 108, og som derfor i dag arbejder med mennesker visiteret efter § 108, med de rettigheder det giver, rettigheder man ikke sådan uden videre kan fratage den enkelte borger.

Selveje Danmark skal foreslå, at den valgte løsning gøres generel, således, at den omfatter alle tilbud kommunale som ikke kommunale. Det forekommer helt urimeligt, og som en decideret skævvridning til fordel for kommunale tilbud at løsningen kun synes at omfatte dem.

SLOTSHOLMSGADE 1
BØRSEN
1217 KØBENHAVN K
T. 3374 6427
KONTAKT@SELVEJE.DK
WWW.SELVEJE.DK

Det foreslås tillige, at der laves en overgangsbestemmelse, der lovliggøre tilbud etableret inden lovens ikrafttræden som § 107 og 108 omkring almennyttige boliger, men andre ord, at man tillader de borgere, der har boet i de berørte tilbud, at blive boende.

Vedrørende efterskoler, frie fagskoler mv.

Forslagets § 2, nr. 1 – 6

Selveje Danmark støtter umiddelbart forslaget om at unge kan anbringes i forskellige relevante skoletilbud.

Dog findes argumentationen om det økonomisk byrdefulde problematisk. Der findes også blandt andre tilbud der i dag er omfattet af socialtilsynet, tilbud som er relativt små, og for hvem det må formodes, at tilsynets arbejde findes tilsvarende økonomisk byrdefuldt.

Tillige så ligger der i kvalitetsmodellen et fokus på en række helt centrale forhold, af stor betydning for de mennesker som visiteres til tilbud efter serviceloven. Det er i vid udstrækning de forhold, som tilsynet lægger vægt på i sit tilsyn. Det vides ikke, hvordan ministeriet for børn, undervisning og ligestilling vil gribe den del af tilsynsopgaven an, men skoletilbud må ikke som konsekvens af det ændrede tilsyn, særligt i de situationer, hvor skolen har op til 8 pladser, blive til tilbud med mindre fokus på kvalitet.

Sådan er det ikke i dag og den situation skal naturligvis fastholdes.

Det er heller ikke klart, hvordan tilsynet skal forholde sig, såfremt en borger, der er visiteret til et skoletilbud anvender den etablerede whistleblowerordning. Har socialtilsynets så myndighed til at undersøge anmeldelsen, har man hjemmel til at sende den til undervisningsministeriet, og hvad skal man gøre for at sikre anonymitet?

Selveje Danmark skal anbefale, at man arbejder videre med modellen, men i social og indenrigsministeriet fortsat har fokus på området, og arbejder med, hvordan der i de berørte tilbud fremover arbejdes med den socialpædagogiske udvikling og kvalitet.

Vedrørende tilsyn med tilbud oprettet som fonde

Forslagets § 1, nr. 19 - 24

Spørgsmålet om socialtilsynets funktion som fondsmyndighed har været ganske problematisk, og den ganske uklare relation mellem særligt tilsynet og civilstyrelsen har ført til helt urimeligt lange sagsbehandlingstider, og i realiteten til en situation, hvor nyetablerede tilbud advares mod at etablere sig som selvejende non-profit tilbud. Simpelthen af den årsag, at de dermed risikerer at stå i en situation, hvor de låses fast i den håbløse situation, at de ikke kan udvikle sig og følge med tiden. Til illustration af dette er civilstyrelsens fortolkning af f.eks. formålsbestemmelser helt ude af tridt med den praksis, der findes på det sociale område, med ændrede tilbudsformer, andre målgrupper, ny socialpædagogisk viden mv. Det betyder, at civilstyrelsen har nægtet at godkende justeringer af formålsbestemmelser, som søger at tage højde for udviklingen af den målgruppe, der arbejdes med.

Med ændringen søges socialtilsynets rolle styrket, men man fastholder, at civilstyrelsen skal godkende væsentlige vedtægtsændringer herunder justeringer af formålet, fondes

SLOTSHOLMSGADE 1
BØRSEN
1217 KØBENHAVN K
T. 3374 6427
KONTAKT@SELVEJE.DK
WWW.SELVEJE.DK

sammenlægning eller opløsning. Det forslås dog, at det skal ske efter Socialtilsynets forudgående tilladelse.

Herefter henstår fortsat spørgsmålet om, hvad en væsentlig ændring er. Der tales om vedtægter, og i realiteten er vedtægter ikke meget lange dokumenter. Der er typisk tale om relativt korte vedtægter, der indeholder bestemmelser om navn, stifter, stiftelseskapital, formål, bestyrelses sammensætning samt bestemmelser om opløsning. Så hvad er væsentligt? Det søges præciseret gennem en ændring af § 15, stk. 4, men også den indeholder en vid udstrækning af skøn. Det er helt urimeligt, at man ikke i videre omfang klart kan definere, hvad der skal godkendes det ene sted og det andet.

Det findes positivt, at civilstyrelsens godkendelse sker på baggrund af socialtilsynets tilladelse, men på hvilke kriterier gives den tilladelse. Er det en faglig vurdering af behovet for udvikling af tilbuddet?

I dag udgør den ekstremt lange sagsbehandlingstid i Civilstyrelsen i sig selv en markant flaskehals, medlemmer af Selveje Danmark har oplevet at vente i mere end et år. Hvis den sagsbehandlingstid fastholdes, så løser ændringen i realiteten ikke problemerne.

Selveje Danmark skal anbefale, at man politisk vælger at følge beslutningen om at lade socialtilsynet fungerer som fondsmyndighed op og indfører en direkte bestemmelse om fondskonstruktionen i serviceloven. Det kunne ske efter inspiration fra lov om friskoler og private grundskoler § 5, der bl.a. lyder:

> **§ 5.** Frie grundskoler, der modtager tilskud i henhold til denne lov, skal være selvejende institutioner. Skolens styrelse reguleres i vedtægterne. Vedtægterne skal indeholde regler om skolens styrelse og om fremgangsmåden ved nedlæggelse. Skolens bestyrelse har ansvaret for skolens vedtægter. Ved skolens oprettelse, sammenlægning eller spaltning og ved etablering eller ophør af kombination med anden skoleform, jf. § 5 a, godkender undervisningsministeren skolens vedtægtsbestemmelser om styrelse og om fremgangsmåden ved nedlæggelse.
> *Stk. 2.* Skolen skal i sit virke som selvejende uddannelsesinstitution være uafhængig, og skolens midler må alene komme skolens skole- og undervisningsvirksomhed til gode, jf. dog § 17, stk. 4 og 5.
> .....

Vælger man ikke den løsning, skal det anbefales, at kompetencen mellem socialtilsyn og civilstyrelsen gøres endnu mere klar derved, at det kun er spørgsmål om opløsning, der skal godkendes af civilstyrelsen. Alle øvrige ændringer af vedtægter bør kunne godkendes af socialtilsynet, primært på baggrund af en faglig/saglig vurdering.

Vedrørende forenkling og målretning af tilsynet med tilbuddenes økonomi

Forslagets § 1, nr. 9

Det største barriere for et velfungerende samspil mellem det offentlige og de ikke offentlige tilbud er den massive uklarhed der knytter sig til prissætningen af de offentlige tilbud. Det skyldes, at det er helt uklart hvordan kommunerne prissætter egne tilbud. Det eneste indblik man har er budgetterne, som imidlertid, nu med nærværende udkastet til ny regulering af området vil blive yderligere forenklede. Det frygtes, at den forenkling i realiteten vil gøre det endnu mere vanskeligt, at gennemskue økonomien i særligt de kommunalt drevne tilbud.

Hele den kontrol, der foregår af tilbud omfattet af socialtilsynets kompetence tager udgangspunkt i de indsendte budgetter. Ud fra disse skal tilsynet sikre bl.a. tilbuddets økonomiske bæredygtighed, forholdet mellem pris og kvalitet samt gennemsigtigheden i prisstrukturen.

SLOTSHOLMSGADE 1
BØRSEN
1217 KØBENHAVN K
T. 3374 6427
KONTAKT@SELVEJE.DK
WWW.SELVEJE.DK

Det er fundamentalt en illusion, at tro at det kan lade sig gøre. Budgetter udtrykker bestyrelsens forventninger til den fremtidige økonomi, forventninger, der ofte viser sig, at skulle justeres i løbet af året, hvilket igen betyder, at budgetforudsætningerne ikke holder. Ønskes der er reelt billede af økonomien i den enkelte tilbud, bør fokus i stedet rettes mod regnskaber. Her stilles der i dag krav om at alle ikke offentlige tilbud skal fremsende reviderede årsregnskaber til tilsynets orientering. Hermed sikres et reelt indblik i disse tilbud. Offentlige tilbud skal ikke indsende et årsregnskab, faktisk udarbejdes der ikke deciderede årsregnskaber på institutionsniveau i kommunerne. Dermed er der i realiteten ikke den gennemsigtighed, der skulle skabe mulighed for at kontrollere de indberettede nøgletal (bekendtgørelse om socialtilsyn § 12) er korrekte, om der er sammenhæng mellem kvalitet og økonomi, om tilbuddet er økonomisk bæredygtigt.

Selveje Danmark skal anbefale, at fokus rettes væk fra budgetter over mod årsregnskaber. Såfremt det ikke sker, så bør de kommunale tilbud i det mindste, når året er omme, pålægges at indsende oplysninger om de korrektioner, der har været i budgettet. Det vil give tilsynet mulighed for at vurdere om de vurderinger, der har været truffet på baggrund af budgettet er korrekte.

Der er for Selveje Danmark en risiko for, at en forsimpling af budgetindberetningen vil kaste et yderligere røgslør ud over økonomien i de kommunale tilbud, da budgettet er det eneste indblik der gives.

Selveje Danmark skal anbefale, at der igangsættes arbejdet på en egentlig takstreform. Det kan ske gennem nedsættelsen af et udvalg, der indenfor et år skal undersøge prissætningen af offentlige tilbud, og på den baggrund afgive en rapport til social- og indenrigsudvalget. Målet vil være, at der derved opnås et klart billede af problemstillingen og udpeges forslag til eventuelle løsninger.

Bagatelgrænse for påbud

Forslagets § 1, nr. 14 og 15.

Det er positivt, at man ser på betingelserne for tilsynets mulighed for at udstede påbud. I forhold til den foreslåede ordlyd af den nye § 8, stk. 2, 1. pkt. så synes der dog ikke at ske nogen reel forskel. Det må allerede i dag antages, at socialtilsynet som udgangspunkt ikke har udstedt påbud i sager hvor man ikke fandt anledning til det.

Problemstillingen synes derfor i højere grad at være, hvornår der faktisk er anledning til det.

Socialtilsynene har tidligere overfor Selveje Danmark tilkendegivet, at man meget gerne så tilbud klage over udsendte påbud. Det er begrundet med at socialtilsynet på den måde, kan få afklaret de tvivlssituationer, der knytter sig til en række af de områder tilsynet arbejder med. Men når et påbud som ikke handler om kvaliteten af det pædagogiske arbejde men om noget så banalt som størrelsen af posten lederløn og vedligeholdelse i tilbuddets budget indledes med følgende trussel, så vil det enkelte tilbuds tilskyndelse til at klage være om end meget lille.

Den indledende tekst, til et påbud knyttet til godkendelsen af et tilbuds budget:

> *Overholdelse af påbuddet vil være en nødvendig, men ikke tilstrækkelig forudsætning for fortsat godkendelse, og manglende efterlevelse af fristen henholdsvis kravene til budgettilretningen vil kunne lede til, at tilbuddets godkendelse bringes til ophør.*

Hvis socialtilsynet træffer afgørelse om udstedelse af påbud vil det fremgå af Tilbudsportalen, at I har fået meddelt påbud og hvad det består i, jf. lov om socialtilsyn § 22.

Socialtilsyn Syd vil orientere de kommuner, som har ansvaret for de enkelte borgeres ophold i tilbuddet efter lov om social service, jf. §§ 9-9b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, om påbuddet og hvad det består i, jf. bekendtgørelse om socialtilsyn § 10.

Socialtilsynet indleder som det tydeligt fremgår sit påbud med en direkte trussel om ophør, hvis man ikke følger påbuddet. Hertil kommer en information om, at man vil lade det fremgå af tilbudsportalen og skrive til alle de kommuner, der har borgere anbragt, hvilket for mange tilbud næsten også svarer til en trussel om lukning. Da en klage efter hverken de gamle eller de nye regler vil have opsættende virkning, vil langt de fleste tilbud ikke have anden mulighed end at følge påbuddet selvom, det findes at stride mod såvel loven som sund fornuft.

Selveje Danmark skal anbefale, at alle klager over påbud, der ikke relaterer sig til kvaliteten af det pædagogiske arbejde gives opsættende virkning. Det vil dels sikre de enkelte tilbuds retssikkerhed, dels vil det sikre at nogle af de tvivlsituationer, som opstår omkring fortolkning af loven afklares inden det enkelte socialtilsyn anlægger en bestemt juridisk kurs, hvilket igen vil være med til at sikre kvaliteten i tilsynets arbejde, såvel i det konkrete socialtilsyn som på tværs af de fem socialtilsyn.

Selveje Danmark skal i øvrigt påpege, at den foreslåede tilføjelse til lovens § 10. Den nye stk. 3, indholdsmæssigt synes at svarer fuldstændig til sammen bestemmelses stk. 1.

Tilsynets rolle som konsulentvirksomhed forslagets § 1, nr. 1

Ville man tillade den motorsagkyndige hos politiet at drive køreskole. Ville der ikke være en forventning om at alle ville vælge netop den køreskole, for ville han dumpe en elev der netop havde deltaget i hans kursus. Det er den situation man har etableret i det sociale område – her tillader man kontrolmyndigheden at drive diverse kurser i direkte konkurrence med andre aktører.

Argumentet er, at tilsynet gennem sit arbejde opnår en viden, der kan kommunikeres til området. Men for det første bør den kommunikation ske gennem det dialogbaserede tilsyn og for det andet ser man eksempler på, at tilsynet til sine kurser hyrer eksterne oplægsholdere, hvorved hele pointen fortabes.

Der er konkret blot tale om en præcisering af, at tilsynet ikke skal "udbyde" kurser men "tilbyde" dem. Men i realiteten er det en accept af, at socialtilsynet mere eller mindre gives monopol på levering af konsulentydelser på det sociale område, og dermed vil man fjerne fundamentet for ikke-offentlige aktører på markedet.

Selveje Danmark skal anbefale, at man understreger, at socialtilsynets opgave er at være socialtilsyn, at socialtilsynets faglighed udmøntes gennem det dialogbaserede tilsyn og, at man fjerner tilsynets mulighed for at drive privat konsulent virksomhed.

Vedrørende økonomiske konsekvenser

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det ikke vil have nogen økonomiske konsekvenser for hverken kommuner eller erhvervsliv. I lyset af at forslaget lægger hele § 85,

SLOTSHOLMSGADE 1
BØRSEN
1217 KØBENHAVN K
T. 3374 6427
KONTAKT@SELVEJE.DK
WWW.SELVEJE.DK

området ind under socialtilsynets kompetence, og dermed pålægger området store omkostninger til såvel tilsyn som administration, forekommer det ikke korrekt, at forslaget ikke har økonomiske konsekvenser.

Øvrige bemærkninger

Sagsbehandlingstider

Selveje Danmark har gennem sine medlemmer oplevet at sagsbehandlingstiderne i socialtilsynet kan være meget lange. Det understøttes af midtvejsevalueringen, der viser gennemsnitlige sagsbehandlingstider i et tilsyn for godkendelser på op til 41 uger. Den samme lange sagsbehandlingstid ses i forhold til socialtilsynenes godkendelser af de budgetter de enkelte tilbud skal indsende. Disse godkendes ofte først 2 – 3 måneder inde i det faktiske budgetår, hvilket naturligvis er helt skævt i forhold til ansvarligt at skulle drive en virksomhed.

Som et ekstra irritationselement, oplever de enkelte tilbud ofte selv at blive mødt med meget korte tidsfrister fra tilsynet. Selveje Danmark har oplevet tidsfrister på kun 4 dage, inden for hvilket bestyrelsen skulle afgive et svar, eller 1 dag for at afgive bemærkninger til et referat. Det skaber selvfølgelig stor frustration, hvis man selv har ventet flere måneder på svar fra Socialtilsynet.

Selveje Danmark skal foreslå, at det opstilles specifikke krav til sagsbehandlingstiderne i Socialtilsynet.

Dialog og ensartet håndtering af tilsynsopgaven

Der kan helt generelt peges på behovet for en langt bedre koordinering mellem de fem socialtilsyn, særligt på områder, hvor tilsynet ikke traditionelt har haft kompetence, og hvor risikoen for en ganske forskelligartet praksis opstår.

Selveje Danmark oplever gennem sine medlemmer en ganske forskellig artet håndtering af tilsynsopgaven, hvilket igen skaber en tilsvarende forskelligartet retstilstand i de fem regioner. Det kan handle om håndtering af budgetter, vedtægter eller muligheden for at få data offentliggjort på tilbudsportalen. Det anerkendes naturligvis, at der i forbindelse med opstarten at en ny tilsynsmodel vil kunne opstå sådanne variationer, men der bør være en langt større åbenhed for at få dem løst.

Selveje Danmark skal anbefale, at der etableres en eller flere faste grupper i regi af socialstyrelsen. Grupper, der indsamler påtænkte påbud og opstået praksis. Samtidig skal det være et sted, hvor også eksterne aktører målrettet kan rejse spørgsmål og bidrage med viden.

SELVEJE DANMARK

SLOTSHOLMSGADE 1
BØRSEN
1217 KØBENHAVN K

T. 3374 6427
KONTAKT@SELVEJE.DK
WWW.SELVEJE.DK

Dette udgør høringssvaret fra Selveje Danmark. Såfremt der viser sig et behov for det, deltager Selveje Danmark naturligvis gerne i en tættere dialog omkring de enkelte elementer.

Med venlig hilsen

Jon Krog

Branchedirektør, Selveje Danmark

Til Social- og Indenrigsministeriet
Att.: Mads Plovgaard Lehm og Lone Larsen
e-mail: mple@sim.dk og lla@sim.dk
Cc: jurint@sim.dk

17. august 2016

SIND – Landsforeningen for psykisk sundhed
Direktør
Ole Riisgaard
Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup
Tlf. 35 24 07 55/ 21 24 22 41
ori@sind.dk

SINDs høringssvar til lov om ændring af lov om socialtilsyn

SIND takker for muligheden for at komme med bemærkninger til lovforslag om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service.

SIND mener, at indførelsen af socialtilsyn har været en forbedring af de driftsorienterede tilsyn, både juridisk og i forhold til praksis.

SIND har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Socialtilsynet orienterer den visiterende kommune om bekymrende forhold

Med lovforslaget præciseres det, at Socialtilsynet kan orientere den visiterende eller anbringende kommune om uhensigtsmæssige forhold ift. den enkelte borger i et tilbud under Socialtilsynets kompetenceområde. Det er altså ikke en lovændring, men en præcisering.

SIND er positive over for, at Socialtilsynets reaktionsmuligheder over for visiterende eller anbringende kommuner præciseres. Det er SINDs indtryk, at man i nogle dele af Socialtilsynet har ment ikke at have de pågældende muligheder.

Men SIND mener dog, at denne præcisering er utilstrækkelig. Der bør ske yderligere ændringer i retsgrundlaget.

Der er i dag en række problemer i forhold til det personrettede tilsyn samt udarbejdelse af handleplaner for borgere i botilbud eller botilbudslignende forhold. SIND har erfaret, at der for en række borgere ikke gennemføres det lovpligtige personrettede tilsyn,

ligesom der ofte ikke udarbejdes handleplaner for borgerne eller at handleplanerne ikke er af en tilstrækkelig kvalitet.

SIND mener derfor, at Socialtilsynet skal kunne påbyde en visiterende/anbringende kommune at fremsende en (evt. fornyet/ opdateret) handleplan til et botilbud, og at Socialtilsynet skal kunne påbyde en visiterende/anbringende kommune at foretage personrettet tilsyn med en visiteret/anbragt borger på et botilbud.

SIND mener endvidere, ligesom Danske Handicaporganisationer (DH), at der bør følges op på problemets omfang. Socialtilsynene skal derfor registrere, hver gang de orienterer eller giver påbud til en visiterende eller anbringende kommune om fx manglende personrettet tilsyn og/eller manglende handleplan. Denne registrering bør ske over en årrække på 2-3 år fra lovforslaget træder i kraft og herefter skal der laves en evaluering af problemets omfang.

I forbindelse med det personrettede tilsyn skal SIND i øvrigt gøre opmærksom på, at retsgrundlaget for personrettede tilsyn efter servicelovens § 148 er meget løst.
SIND mener, at det i anden sammenhæng bør præciseres, at personlige tilsyn skal ske med passende tidsintervaller og skal ske ved et personligt møde med den relevante borger, hvilket ikke er tilfældet i alle kommuner i dag.

SIND mener endeligt, ligesom Danske Handicaporganisationer (DH), at Statsforvaltningen – når den får en henvendelse fra Socialtilsynet, om at en kommune ikke overholder de forpligtelser, kommunen har efter eksempelvis serviceloven – skal gennemgå sagen grundigt og vurdere, om der skal rejses en tilsynssag jf. lovforslag om målretning af Statsforvaltningens tilsyn.

Forholdet mellem Socialtilsynets tilsyn og Arbejdstilsynets tilsyn
Dette emne er ikke omhandlet i lovforslaget. Men SIND vil gøre opmærksom på det lidt besynderlige forhold, at der kan findes tilsynsrapporter fra Arbejdstilsynet, som er stærkt kritiske om forhold på et bosted, der kort forinden har fået et helt andet skudsmål fra Socialtilsynet. De to tilsyn har ganske vist forskelligt fokus, jf. deres hjemmelsgrundlag, men der er også overlappende problematikker.

En institution med stærkt kritiske arbejdsforhold kan næppe have en ideel behandling af sine beboere.
Derfor vil SIND opfordre til, at det overvejes, om der skal ske en form for synkronisering af tilgang/analyseform og tilsynsaktivitet mellem Arbejdstilsynet og socialtilsyn.

Med venlig hilsen

Ole Riisgaard,
Direktør,
SIND – Landsforeningen for psykisk sundhed

Socialpædagogerne

Brolæggerstræde 9
1211 København K

Telefon 72 48 60 00
Fax 72 48 60 01
Email: sl@sl.dk

Girokonto 402-3951

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Mail: mple@sim.dk og lla@sim.dk
Kopi: jurint@sim.dk

Ref.: MEG/lh
Dok.nr.: 3040038
Sag.nr.: 2016-SLCSFA-02077

17. august 2016

Høringssvar om opfølgning på socialtilsynsreformen

Socialpædagogerne har modtaget forslag til ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service i høring den 7. juli 2016. De foreslåede revisioner af socialtilsynsreformen beror på den evaluering, der er foretaget af socialtilsynenes aktiviteter og på erfaringer fra de to første år med sociale tilsyn.

Socialpædagogerne vil gerne indledningsvis understrege, at vi fra start og fortsat er rigtigt tilfredse med indførelsen af socialtilsynene. Helt overordet er det vores indstilling og opfattelse, at det fokus på kvalitet for borgeren, som ligger i socialtilsynet og kvalitetsmodellen, er en helt afgørende og positiv udvikling for den sociale indsats og de børn, unge og voksne, som har behov for en særlig støtte. En tilfredshed med socialtilsynene, som vi også kan se går igennem den evaluering, der er blevet foretaget af tilsynet i starten af året. Socialtilsynene er en positiv udvikling for den sociale indsats, en revision af reformen er en kærkommen lejlighed til at befæste og forstærke denne positive udvikling.

Socialpædagogerne vil derfor også opfordre til, at revisionen af reformen bruges til en overvejelse om, hvorvidt flere tilbud bør omfattes af Socialtilsynet. Socialpædagogerne har sidst i dette høringssvar en række forslag til tilbud, som vi mener bør omfattes af socialtilsynet.

Derudover har Socialpædagogerne følgende bemærkninger til den række af forslag, som præsenteres med revisionen:

Botilbudslignende tilbud
Revisionen vil sikre, at botilbudslignende tilbud i højere grad bliver omfattet af socialtilsynet, sådan som det var intensionen med reformen. Der har været en del botilbudslignende tilbud – både private og kommunale – som ikke har levet op til de krav, der er opstillet i socialtilsynslovgivningen om visitation til boligen. Endvidere er der opstået tvivl om, hvorvidt kommunen har hjemmel til at oprette og drive tilbud, som ikke er etableret efter servicelovens eller almenboliglovens bestemmelser.

Med lovforslaget fjerner man den betingelse i socialtilbudsloven, som forudsætter, at borgeren er visiteret til boligen af kommunen. Endvidere indføres der regler, hvormed det præciseres, at nyetablerede kommunale boformer fra 1. januar 2017 skal oprettes enten efter servicelovens regler eller efter reglerne i almenboligloven. En regel, der for allerede eksterne tilbud træder i kraft den 1. januar 2019. I forhold til at der indføres regler om, at der alene kan etableres kommunale boformer efter serviceloven og efter almenboligloven, så indføres der en overgangsordning, således at eksisterende boformer fortsat kan indgå i kommunens forsyning og komme under socialtilsynet, hvis de er etableret inden lovens ikrafttræden.

Socialpædagogerne kan tilslutte sig, at lovgivningen reguleres, således at flest mulige botilbudslignende tilbud er omfattet af socialtilsynet med henblik på at sikre kvaliteten i tilbuddet.

Socialpædagogerne kan derfor tilslutte sig, at kravet om visitation udgår af betingelserne for at være et botilbudslignende tilbud. Socialpædagogerne mener, at man tillige bør fjerne eller moderere betingelserne om, at der skal være servicearealer tilknyttet boligerne. Det er Socialpædagogernes opfattelse, at der findes mange måder at organisere servicearealer på, og at dette ikke bør have betydning for, om et botilbudslignende tilbud er omfattet af serviceloven.

Socialpædagogerne synes, at det er vigtigt, at der, for nogle grupper af borgere, er mulighed for i kommunalt regi at etablere tilbud, som er fleksible og som fx fremmer mulighederne for borgere, der over en længere periode skal udsluses til det almindelige boligmarked. Det kan være kommuner, der har etableret udslusningspladser på et kollegium eller i en almindelig udlejningsejendom i tilknytning til et socialt tilbud. Socialpædagogerne er meget i tvivl om, hvorvidt en sådan praksis og fleksibilitet forhindres med det forelagte forslag om, at alle kommunale tilbud skal etableres efter enten almenboligloven eller serviceloven. Og at de nye regler reelt vil resultere i en nyinstitutionalisering af boformer, hvilket jo vil være i modstrid med de intentioner om adskillelse af bolig og støtte og dertilhørende værdisæt, som blev introduceret med serviceloven.

Efterskoler og kostskoler

Med lovforslaget overgår pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, såfremt der er otte eller færre pladser, der benyttes til anbragte børn og unge, fra en godkendelse og et generelt tilsyn fra socialtilsynet til en konkret godkendelse og tilsyn via den anbringende kommune. Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, som har ni eller flere pladser, der kan benyttes til anbringelse af børn og unge, skal fortsat generelt godkendes af og føres tilsyn med fra socialtilsynet, dog ligger det også i lovforslaget, at denne godkendelse og tilsyn ikke omfatter de økonomiske, organisatoriske og ledelsesmæssige forhold. Med det samlede lovforslag gives efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling også en lovgivningsmæssig ny status, idet de i serviceloven vil fremgå som en særskilt type anbringelsessted.

Socialpædagogerne er meget opmærksomme på, at det er vigtigt at sikre kvalitet og tæt opfølgning på de tilbud, som vi giver anbragte børn og unge. Socialpædagogerne er også meget opmærksomme på, at denne kvalitetssikring sker uanset hvilken organisering og lovgivningsmæssige rammer, der er om tilbuddet. Socialpædagogerne er derfor meget tilfredse med, at pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling er underlagt socialtilsynet. Og vi kan derfor ikke støtte et forslag om, at der ikke sker en godkendelse af pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.

Socialpædagogerne er imidlertid også meget opmærksomme på den store værdi få pladser blandt øvrige unge har for unge anbragt på fx en efterskole, og Socialpædagogerne mener derfor, at det er vigtigt, at man kan fastholde denne anbringelsesmulighed. Og vi kan, med henblik på at give skolerne en mindre administrativ byrde, tilslutte os den del af lovforslaget, hvor efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling undtages godkendelse og tilsyn af de økonomiske, organisatoriske og ledelsesmæssige forhold.

Socialtilsynets tilsyn med fonde
Der stilles forslag om, at den uklarhed, som har eksisteret vedrørende opgave og kompetencer mellem socialtilsynene og Civilretsstyrelsen om de sociale tilbud, som er etableret som fonde, klarlægges via loven om socialtilsyn, således at Fondstilsynet samles hos socialtilsynet.

Socialpædagogerne kan tilslutte sig denne lovændring.

Socialtilsynenes dialogforpligtelse
Socialtilsynenes godkendelse og tilsyn skal være dialogbaseret, ligesom at kvalitetsmodellen er et dialogredskab. Med henblik på at præcisere dette yderligere indsættes ordet dialog et par steder i lovteksten.

Socialpædagogerne kan tilslutte sig disse lovændringer.

Whistleblowerordningen
Whistleblowerordningen i socialtilsynene er underlagt et absolut anonymitetskrav, således at socialtilsynet har tavshedspligt med hensyn til enhver oplysning, som socialtilsynet får kendskab til i forbindelse med en henvendelse som led i whistleblowerordningen. Socialtilsynet må heller ikke på noget tidspunkt, over for tilbuddet eller andre, oplyse, at socialtilsynet har modtaget en henvendelse om bekymrende forhold i tilbuddet. Det foreslås nu, at anonymiteten fraviges i de situationer og i det omfang, som den person, der har henvendt sig til whistleblowerordningen, ønsker dette.

Socialpædagogerne har været blandt de interessenter, der har beklaget den anonymitet, der er forbundet med whistleblowerordningen. Vi har beklaget den mistænkeliggørelse, den manglende mulighed for at forsvare/forklare sig og den manglende mulighed for at handle og forbedre på kendt kritik, som er omkostningen ved anonymiteten. Socialpædagogerne kan således tilslutte sig en ændring af ordningen, som åbner op for en større åbenhed og dialog om eventuelt kritisable forhold.

Vi kan derfor tilslutte os de foreslåede lempelser af anonymitetskravet. Men Socialpædagogerne havde gerne set, at man, af hensyn til samarbejdet mellem socialtilsynet og de sociale tilbud og af hensyn til, at tilbuddenes mulighed for i dialog med socialtilsynet at kunne forbedre praksis som følge af en henvendelse til whistleblowerordningen, havde gået endnu længere med hensyn til at bløde op for anonymitetskravet. Således at anonymiteten kan fastholdes i forhold til personer/instanser, men at viden om en henvendelses eksistens og dens indhold kan videregives til tilbuddet.

Socialtilsynenes tilsyn med tilbuddenes økonomi
Det varsles med lovforslaget, at socialtilsynsbekendtgørelsen vil sikre en række ændringer om socialtilsynenes økonomiske tilsyn:

- Tilsynet med tilbuddenes økonomi reguleres alene i socialtilsynsloven og bekendtgørelsen og tages ud som tema i kvalitetsmodellen.
- Der stilles fortsat krav om årlig godkendelse af tilbuddenes budgetter, men budgetskemaerne skal forenkles.
- Socialtilsynet skal kunne henholde sig til eventuelle revisionspåtegninger, med mindre der er konkret grund til andet.
- Fristen for indsendelse af tilbuddenes budgetter ændres gennem en ændring af socialtilsynsbekendtgørelsen fra den 1. oktober til den 1. november.
- Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling undtages for de økonomiske tilsyn.

Socialpædagogerne er også af den opfattelse, at det økonomiske tilsyn med de sociale tilbud under socialtilsynet er unødigt omfattende. Socialpædagogerne kan derfor tilslutte sig de foreslåede lempelser af reglerne, så længe det stadig iagttages, at forholdet mellem økonomi og kvalitet i tilbuddet er en vigtigt faktor for godkendelse og tilsyn, og så længe det økonomiske tilsyn er så grundigt, at misbrug af offentlige midler forhindres.

Sundhed og trivsel i kvalitetsmodellen
Det foreslås også, at sundhed og trivsel gøres til et selvstændigt tema i kvalitetsmodellen ved at rykke indikatorer med dette indhold fra temaet "Målgruppe, metoder og resulater" til et eget tema. Der lægges ikke op til en indholdsmæssigt ændring af kvalitetsmodellen og godkendelse og tilsyn med sundhed og trivsel, men temaet vil vægtes selvstændigt og dermed få meget opmærksomhed.

Socialpædagogerne finder denne ændring positiv. Sundhed og trivsel er væsentlige temaer, og bør have det nødvendige fokus på tilbuddene.

Socialpædagogerne mener imidlertid også, at en revision af kvalitetsmodellen mere kvalitativt bør drøftes med tilsyn, tilbud og interessenter. Og vil opfordre ministeriet til en sådan proces, som virkningsfuldt har været iværksat tidligere i forbindelse med socialtilsynreformen. Der er høstet mange erfaringer nu, og disse bør høres.

Bagatelgrænse for påbud
Det har vist sig vanskeligt at afgrænse, hvornår der skal udstedes et påbud på tilbuddet, hvorfor det foreslås, at det præciseres, at der alene kan udstedes et påbud, hvis forholdene på det enkelte tilbud giver anledning til det og det er nødvendigt for tilbuddets kvalitet.

Socialpædagogerne kan tilslutte sig denne præcisering.

Skærpet tilsyn
En afgørelse om skærpet tilsyn er efter de nuværende regler altid gældende for tre måneder og bortfalder herefter, hvis der ikke laves en anden afgørelse. En afgørelse om skærpet tilsyn giver som standard en tillægstakst på 25 % af årstaksten til tilbuddet.

Eftersom årsagen til et skærpet tilsyn kan være meget forskellig, og det i mange tilfælde vil være muligt efter kortere tid at afgøre, om forholdene bag det skærpede tilsyn kan ændres, så foreslås det, at fristen for det skærpede tilsyn fastsættes individuelt i det enkelte tilfælde – dog således at et skærpet tilsyn højst kan gives for tre måneder ad gangen. Det foreslås ligeledes, at tillægstaksten for det skærpede tilsyn er 10 % af årstaksten pr. måned.

Socialpædagogerne kan tilslutte sig de foreslåede ændringer om skærpet tilsyn.

Opsættende virkning
Det foreslås, at dette indføres med opsættende virkning for klager over socialtilsynenes afgørelse om ophør af tilbud. Det indføres dog også, at den opsættende virkning ved klager over ophør kan tilsidesættes, hvis særlige forhold gør sig gældende, og socialtilsynet eller Ankestyrelsen træffer afgørelse om, at ophøret iværksættes straks.

Socialpædagogerne er af den opfattelse, at den øgede retssikkerhed for tilbuddene, der indføres med bestemmelsen, er positiv, men at det naturligvis også er vigtigt, at der, inden for lovens rammer, er mulighed for at handle straks af hensyn til borgerene, hvis dette er nødvendigt.

Socialtilsynenes reaktionsmuligheder om forhold vedrørende visiterende kommuner
Der har vist sig at være uklarheder i forhold til socialtilsynenes kompetencer både i forhold til kommunerne og i forhold til tilbuddene, når der registreres uregelmæssigheder, som vedrører den visiterende kommune. Det kan fx være, hvis en borger er visiteret uhensigtsmæssigt eller hvis der ikke er en handleplan for en eller flere borgere. Med lovændringen præciseres det, at socialtilsynet har mulighed for at orientere den visiterende eller anbringende kommune, hvis socialtilsynet bliver opmærksom på uhensigtsmæssige forhold, der relaterer sig til de visiterende kommuners opgaver i forhold til de enkelte borgere i tilbuddet.

Med præciseringen tydeliggøres det, at socialtilsynet alene kan orientere den visiterende kommune, og at der ikke kan træffes afgørelse om påbud i forhold til kommunerne. Det tydeliggøres også, at socialtilsynet ikke kan træffe afgørelse om påbud over for tilbuddet for forhold, som de visiterende kommuner har ansvaret for.

Socialpædagogerne er opmærksomme på den problematik, som præciseres med lovforslaget og synes, at det er vigtigt, at problematikken adresseres. Socialpædagogerne synes, at det er vigtigt, at børn, unge og voksne sikres tilbud med høj kvalitet, der tilgodeser deres individuelle behov. Vi synes derfor, at det er overordentligt vigtigt, at kommuner og socialtilsyn samarbejder om at sikre, at dette sker. Socialpædagogerne mener naturligvis også, at det er vigtigt ikke at pålægge parter ansvar for forhold, de ikke har mulighed for at beslutte – og synes derfor også, at det er vigtigt at præcisere, at tilbud ikke kan modtage pålæg for fx en manglende handleplan.

Socialpædagogerne ser derfor gerne, at samarbejdet mellem kommune og socialtilsynet om borgeren med præciseringen blev yderligere skærpet, således at der i § 10, stk. 3 ikke står, at "Socialtilsynet kan orientere den kommune…", men at der i stedet står, at "Socialtilsynet skal orientere den kommune…".

Socialstyrelsens auditfunktion
Det foreslås, at Socialstyrelsens auditfunktions rolle og kompetencer præciseres, således at det fremgår af lovteksten, at auditfunktionen kan deltage i tilsynsbesøg og gennemføre faglige undersøgelser. Præciseringen skyldes, at det har vist sig uklart, hvorvidt Socialstyrelsens auditfunktion havde bemyndigelse til dette.

Socialpædagogerne kan tilslutte sig denne præcisering af lovteksten.

Socialpædagogerne vil imidlertid også gerne henlede opmærksomheden på vores tidligere bemærkninger om Socialstyrelsens centrale rolle i forhold til socialtilsynene. Socialpædagogerne mener, at den viden, socialtilsynene indhenter vedrørende tilbud, deres metoder og deres indsatser i forhold til specifikke borgergrupper, bør komme meget mere i anvendelse i forhold til at sikre en indsats med kvalitet og en indsats med effekt. Dette vil naturligvis betyde en prioritering og omlægning af Socialstyrelsens rolle, men det er en prioritering, vi fin-

der vigtig af hensyn til børn, unge og voksne, der har behov for en mere specialiseret indsats. Og af hensyn til en udvikling af den sociale indsats.

Tilbud, der bør omfattes af socialtilsynet
Socialpædagogerne gav i starten af høringssvaret i forbindelse med de botilbudslignende botilbud udtryk for, at det er vores opfattelse, at flest mulige tilbud bør være omfattet af socialtilsynet. I den forbindelse vil Socialpædagogerne gerne benytte en revision af socialtilsynsreformen til at pege på en række områder, som vi mener bør omfattes af socialtilsynet. Det gælder konkrete godkendte familieplejere, friplejeboliger, der anvendes til borgere med behov for særlig støtte og børnecentre, som anvendes til uledsagede asylansøgende børn og unge og til børn og unge, der er uledsagede og har fået afslag på asyl.

Konkret godkendte plejefamilier
Konkret godkendte plejefamilier udgør cirka en fjerdedel af den samlede population af plejefamilier i Danmark, hvilket i en kvalitetsdagsorden bør tale for, at disse underlægges et ensartet og uvildigt tilsyn. Socialpædagogerne vil derfor anbefale, at disse plejefamilier også underlægges Lov om Socialtilsyn. Vi er opmærksomme på de udfordringer, som dette vil afstedkomme. En af disse er blandt andet, at især de konkret godkendte plejefamilier har nogle særlige relationer i forhold til det anbragte barn, som på nuværende tidspunkt vægtes højere end den "kvalitet", som de kan levere, hvis de skulle generelt godkendes. Det vil derfor blive relevant at drøfte muligheden og indholdet af de nødvendige dispensationsordninger, som måtte følge i kølvandet på en sådan ændring. Men disse udfordringer bør ikke betinge, at vi ikke sikrer alle anbragte børn det bedste tilbud og det bedste tilsyn.

Friplejeboliger
Vi har i Danmark en række friplejeboliger, som drives af fonde, selvejende institutioner eller enkeltpersoner. De står uden for den kommunale boligforsyning, certificeres af Sundhedsstyrelsen til at kan levere service og udlejer friplejeboliger uden at have en driftsoverenskomst med beliggenhedskommunen. Målgruppen for disse er personer med omfattende plejebehov. En meget stor andel af disse friplejeboliger fungerer som botilbud for borgere med svære psykiske eller fysiske funktionsnedsættelser og bør derfor være at finde blandt målgruppen for Lov om Socialtilsyn.

Børnecentre til uledsagede
Der findes i dag en række børnecentre. Disse er etableret i tilknytning til et asylcenter eller etableret selvstændigt. Nogle børnecentre er etableret i regi af Røde Kors og nogle er etableret kommunalt. Børnecentrene modtager asylansøgende uledsagede børn og unge, og de modtager børn og unge, som er uledsagede og har fået afslag på asyl, men som ikke kan sendes hjem. Børnene på disse centre er naturligvis meget forskellige, men det er børn, som har været meget igennem og som ofte er præget af traumer i forskelligt omfang. Disse børn skal have en tidlig og kvalificeret indsats, så deres udfordringer behandles og de sikres udvikling og læring. Indsatsen for disse børn er ganske særlig, men kravet til en indsats med kvalitet og effekt bør være svarende til det, vi stiller til øvrige sociale botilbud til børn og unge. Socialpædagogerne mener derfor, at det er meget vigtigt, at børnecentrene bliver omfattet af de sociale tilsyn.

Venlig hilsen

Verne Pedersen

Verne Pedersen
forbundsnæstformand

Frederiksberg Kommune

FREDERIKSBERG KOMMUNE

Social- og Indenrigsministeriet

Høringssvar til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen

Socialtilsyn Hovedstaden har den 7. juli 2016 modtaget høring fra Social- og Indenrigsministeriet over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen).
Socialtilsyn Hovedstaden har drøftet udkastet, og vi finder som udgangspunkt, at det er et rigtigt godt forslag til ændring af socialtilsynsloven. Tilsynets bemærkninger til forslaget fremgår nedenfor.

1. **Botilbudslignende tilbud, hvor der er indgået en lejekontrakt efter lov om leje, bliver gennem en ændring af socialtilsynsloven omfattet af socialtilsynet, hvis socialtilsynslovens øvrige betingelser er opfyldt**

Socialtilsyn Hovedstadens bemærkninger:
Vi er meget tilfredse med den overgangsordning, der er lagt op til i og med, at betingelsen om visitation i § 4, stk. 1 nr. 3, litra a udgår. Der er flere tilbud, hvis borgere hører til målgruppen for SEL §§ 107 og 108, der er kommet i klemme, fordi tilbuddet er etableret som ABL-tilbud, hvorefter lovkonstruktionen ikke kan opfylde kravet i § 4, stk. 1, nr. 3, litra a, og som efter lovens ikrafttræden vil kunne opfylde betingelserne for at være omfattet af socialtilsynets godkendelse og driftsorienteret tilsyn.
Vi finder i den forbindelse, at det er vigtigt at gøre opmærksom på, at godkendelsen af de midlertidige konstruktioner får en afsmittende virkning på det juridiske grundlag, borgernes retssikkerhed og økonomien.
Vedrørende bestemmelsen i lovens 4, stk. 1, nr. 3 finder vi det ønskeligt med en præcisering i bestemmelsen eller i vejledning til loven, at en familiebolig i henhold til almenboligloven ikke er omfattet af begrebet *"plejeboliger eller lignende boligformer"*.

2. **Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling med 9 pladser og derover undtages fra det økonomiske og organisatoriske socialtilsyn.**

Socialtilsyn Hovedstadens bemærkninger:
Vi finder det generelt hensigtsmæssigt, at kost- og efterskoler med kun et mindre antal anbringelsespladser ikke bliver omfattet af socialtilsyn. I Socialtilsyn Hovedstaden har vi én kostskole, der dermed fjernes fra porteføljen. Vi kan dog være en smule bekymret for, hvilke konsekvenser, det kan have for de anbragte børn på kost- og efterskoler med 8 eller færre anbringelsespladser, idet der dermed ikke føres et generelt tilsyn med kvaliteten af anbringelsesstedet.

17. august 2016
Sagsbeh.: DOOL

J.nr.: 27.00.00-K04-6-15

Socialtilsyn Hovedstaden
Frederiksberg Rådhus
2000 Frederiksberg
http://socialtilsyn.frederiksberg.dk

Telefon: 9133 3200
socialtilsyn@frederiksberg.dk

Åbningstider
Mandag – torsdag kl. 9-15
Fredag kl. 9-12

Vi finder det ligeledes hensigtsmæssigt, at der oprettes en særskilt tilbudstype i SEL § 66, stk. 1, nr. 7, da vi ellers kan forudse en udfordring i de situationer, hvor skolerne ikke klart er defineret som en efterskole, fri fagskole eller fri grundskole med kostafdeling.
Vi har dog nedenstående kommentarer og opmærksomhedspunkter:

- Hvem påser, at kostskolen ikke har anbragt flere end 8 unge?
- Lovændringen kræver ændring af tilsyn.dk i forhold til dels antal pladser og dels kvalitetsmodel, der skal genereres for denne tilbudstype.
- Hvilken betydning får det for takstfastsættelsen for kost- og efterskoler med flere end 8 pladser?

Vi kan i øvrigt henvise til kommentarer fra Socialtilsyn ØST vedrørende dette punkt, som vi er enige i.

3. **Socialtilsynslovens bestemmelse om tilsyn med fonde ændres således, at tilbud omfattet af socialtilsynet, der er oprettet som fonde, generelt undtages fra lov om erhvervsdrivende fonde og lov om fonde og visse foreninger. Såvel lov som bekendtgørelse om socialtilsyn vil give socialtilsynet redskaber til at føre et effektivt fondstilsyn**

Socialtilsyn Hovedstadens bemærkninger:
Vi er enige i, at tilbud, der er omfattet af lov om socialtilsyn og oprettet som fonde, bør samles i socialtilsynene. På den måde sikres et samlet overblik over fondenes ledelsesmæssige og økonomiske forhold.
Vi finder sagsbehandlingen mere smidig, hvis en fond, der er underlagt socialtilsynet, generelt omfattes af fondslovens og erhvervsfondslovens undtagelsesbestemmelser, uden at der skal træffes konkret afgørelse om det i det konkrete tilfælde.

Vi er tilfredse med, at der er sker en tydelighed i forholdet mellem fonde og selvejende institutioner i høringsmaterialet side 40 øverst, hvor det fremgår, at selvejende institutioner, som ikke er i besiddelse af formue eller kapital, ikke er omfattet af socialtilsynets særlige tilsynsopgaver i forhold til fonde. Det har tidligere givet anledning til tvivl i de tilfælde, hvor en selvejende institution kalder sig en fond, enten fordi de mener, at qua tilbuddet er en selvejende institution automatisk er en fond eller, fordi det følger af tilbuddets historie, at de altid har benævnt tilbuddet som en fond uden at være lovligt etableret som en fond.

Vi opfatter oplysningen i høringsmaterialet side 40 nederst, at "socialtilsynet f.eks. kan stille krav om, at tilbud oprettet som fond har en fondskapital af en vis størrelse, hvis dette har betydning for tilbuddets økonomiske bæredygtighed", at der ikke stilles krav om et bestemt beløb som fondskapital. I fald bør det præciseres i loven eller bekendtgørelsen om socialtilsyn.

Vi har ligeledes set udfordringer i forhold til socialtilsynenes rolle som fondsmyndighed i de tilfælde, hvor det kan være nødvendigt at træffe en konkret afgørelse om et tilbud er en fond eller ikke. Det kan være i den situation, hvor fonde ikke har kunnet dokumentere, at de er lovlig etableret som fond, ligesom der heller ikke hos flere fonde har kunnet fremskaffes oplysninger om egenkapitalens størrelse ved fondenes stiftelse, hvilket skal fremgå af vedtægterne. Disse situationer skyldes som regel, at fondene har været etableret for mange år siden, og hvor de gennem en årrække blot har opfattet tilbuddet som en fond. Socialtilsynet har hidtil anmodet Civilstyrelsen om at tage stilling til, om der egentlig er tale om en fond. Vi finder, at det kan blive et problem, hvis vi ikke kan godkende disse tilbud (etableret som fonde), fordi de ikke kan fremskaffe den nødvendige dokumentation, da borgerne i disse tilbud hører til målgruppen for SEL §§ 107 og 108.

Der bør derfor være en evt. hjemmelsbestemmelse, enten i loven eller i en kommende bekendtgørelse, hvor tilbud som allerede er underlagt socialtilsynet, og som er etableret som fonde og har været i drift

over en længere årrække (samt evt. en række yderligere kriterier såsom økonomiske bæredygtig m.v.), trods manglende dokumentation for lovlig etablering af fonden tilbage i tid, gennem indstilling fra Socialtilsynet til permutationsmyndigheden, kan opnå status som "lovlig oprettet fond" trods den manglende dokumentation.

Generelt forudsætter vi med præciseringen – "det er kun socialtilsynet, der kan godkende et tilbud, der er oprettet som fond, hvis tilbuddet er lovligt oprettet som fond", at der heri ligger, at det er socialtilsynet, der fremover tager stilling til, om der er tale om en fond uden at skulle forelægge sagen for Civilstyrelsen. Vi forudsætter endvidere, at i de tilfælde socialtilsynet ikke kan godkende, at et tilbud er en fond, skal denne afgørelse ikke efterfølgende sendes til Civilstyrelsens endelige godkendelse.

Vi finder, at de nye bestemmelser, der påtænkes indsat i § 15 alle er relevante for, at socialtilsynene kan godkende fonde og føre et effektivt tilsyn med fonde, men vi ser dog et behov for, at sagsgangen for et tilbud, der ønsker at etablere sig som fond og drive tilbud efter lov om socialtilsyn, bør tydeliggøres.

Vi er enige i, som det fremgår af forslaget, at der er behov for, - for at sikre et effektivt tilsyn med fonde, som det foreslås i en ny § 15, stk. 8, at der lovmæssigt fastsættes en pligt for tilbud oprettet som fonde, at de ikke kun på socialtilsynets anmodning, men også af egen drift skal give socialtilsynet de oplysninger, der er nødvendige for, at socialtilsynet kan varetage sine særlige tilsynsopgaver i forhold til tilbud oprettet som fonde.

4. Der gennemføres en forenkling og målretning af tilsynet med tilbuddenes økonomi

Vi konstaterer, at der ønskes en forenkling og målretning af tilsynet med tilbuddenes økonomi, hvorfor økonomitemaet tages ud af kvalitetsmodellen. Vi ønsker at opretholde kvalitetstemaet Økonomi i kvalitetsmodellen – blot i forenklet form med færre eller bedre indikatorer. Vi har dog med tilfredshed taget til efterretning, at tilbuddets økonomi som hidtil skal vurderes som et led i tilbuddenes samlede kvalitet, og at der fortsat stilles krav om årlig godkendelse af tilbuddenes budgetter, ligesom en forenkling af budgetskemaerne ikke vil medføre en svækkelse af det økonomiske tilsyn, men at der også fortsat er fokus på, at tilbuddene skal kunne leve op til de krav, der er for sociale tilbud, eksempelvis gennemsigtighed og økonomisk bæredygtighed. Vi finder det imidlertid uklart, om socialtilsynet kan træffe afgørelse om påbud og/eller skærpet tilsyn ved lav kvalitet i tilbuddets økonomi. Vi henviser til, at vi hidtil i henhold til Ankestyrelsens afgørelser kun har kunnet træffe sådanne bebyrdende afgørelser, hvis tilbuddet ikke har den fornødne kvalitet, og kvalitetsmodellen skal anvendes til at bedømme kvaliteten.

Vi kan dog konstatere, at det økonomiske tilsyn jf. ovenfor fortsat skal vurdere stabil økonomi, sammenhæng mellem pris og kvalitet og en gennemskuelig økonomi. For at kunne fastholde de tre forhold kræver det en ensartet praksis i vurderingen af økonomien for såvel private tilbud som offentlige tilbud. Vi finder det vigtigt at fastholde kravet om gennemsigtighed og sammenlignelighed i tilbuddenes økonomi, så det fortsat er muligt at vurdere og analysere tilbuddets bæredygtighed, pris og kvalitet samt evne til at understøtte borgernes behov.
Uanset temaet om økonomi tages ud af kvalitetsmodellen og skrives ind i bekendtgørelsen, bør det økonomiske tilsyn fortsat være dialogbaseret. Det er vigtigt, at den samlede vurdering af tilbuddets bæredygtighed indeholder såvel en socialfaglig som økonomisk vurdering, kontrol og dialog både i forhold til driftsherren og i forhold til tilbuddets daglige ledelse. Dialogen afdækker ofte forhold, som ikke kan udledes af de indberettede oplysninger.

Socialtilsyn Hovedstadens bemærkninger til budget og regnskab:

Det forekommer uklart, hvad der reelt ligger i, at socialtilsynet skal godkende tilbuddenes budgetter. Hvilke konsekvenser får det, hvis socialtilsynet ikke kan godkende budgettet? Hvis også vi sammenholder med bagatelgrænsen for påbud?

Budget- og regnskabsprincipper for private tilbud og offentlige tilbud er forskellige. Økonomien i et privat tilbud følger Årsregnskabsloven, mens økonomien i en offentlig virksomhed knytter sig til styrelsesloven og Budget og regnskabssystem for kommuner og regioner (”Den Gule Vejledning”).

Vi har taget til efterretning, at budgetskemaerne justeres/forenkles. Vi ser frem til, at de i højere grad imødekommer økonomistyringsmodellerne for såvel private tilbud som offentlige tilbud. Specielt for offentlige tilbud, hvor institutionernes økonomi fastlægges efter bevillingsrammer og rådighedsbeløb samt lønsumsstyring. I det nuværende budgetskema for offentlige tilbud er personaleomkostningerne ikke tilpasset lønsumsstyring, men baseret på et skøn. Det vil give god mening, hvis skønnet erstattes af en konkret vurdering ud fra de faktiske forhold i form af en økonomi- og personaleoversigt, som viser det faktiske personaleforbrug inden for de enkelte personalekategorier i året før budgetåret.

Vi har følgende forslag til udviklingspunkter til budgetskema
Private tilbud:

1. Tilbudsportalen kontra budgetskema: Der skal være en én til én relation mellem budgetskemaet og Tilbudsportalens oplysninger under indsatsområder, hvori tilbuddet oplyser om pris og ydelser.
2. Årets resultat: Bør *også* vise forventet resultatdisponering.
3. Balance: Rubrikken: Forventede investeringer mv. bør også indeholde oplysninger om væsentlige finansielle ændringer, som vil påvirke den fremtidige økonomi. Gælder også for selvejende virksomheder med driftsoverenskomst.

Offentlige tilbud:

1. Der bør stilles krav om, at offentlige tilbud, som arbejder med lønsumsstyring skal kunne imødekomme socialtilsynets krav om, at lønomkostningerne skal inddeles i personalekategorier, lederløn og bestyrelseshonorar (sidstnævnte gælder for selvejende med driftsoverenskomst). Personaleomkostningerne skal baseres på de faktiske lønomkostninger jf. punkt 2.
2. Ejendomsomkostninger. Det skal tydeliggøres, at kommuner skal anføre den kapitaliserede værdi, når kommunen selv ejer ejendommen.

Vejledning til budgetskema (guide som er uploadet på tilbudsportalen)
Vejledningen skal gøre det endnu mere tydeligt, at budgetskemaet skal udfærdiges som et bruttobudget, indeholdende samtlige udgifter og omkostninger eksklusive egenbetaling, jf. bekendtgørelse nr. 1387 af 12. december 2006, da egenbetalingen er et mellemværende mellem handlekommunen og borgeren og vurderes ud fra borgeren betalingsevne.

Udliciteret drift (in-house model), som dog ikke er omtalt i lovforslaget
Det bør præciseres i loven og bekendtgørelsen, at kommuner, som har udliciteret driften af et tilbud, som er godkendt i henhold til lov om socialtilsyn til en ekstern partner/virksomhed, at virksomheden har samme oplysningspligt og indberetningspligt, som for øvrige tilbud.

Koncerner og koncernlignende konstruktioner
Der er væsentlig forskel på, om der er tale om en koncern eller en koncernlignende konstruktion.
En koncern udarbejder et koncernbudget, som følger årsregnskabslovens krav til aflæggelse af koncernregnskab. I praksis betyder det, at driftsselskaberne konsoliderer årsregnskabet i moderselskabets årsregnskab efter udligning af diverse mellemregninger.

Begrebet koncernlignende konstruktion er et begreb, som kun findes i lov om socialtilsyn §16 stk. 2.

Da begrebet ikke er forenelig med regnskabslovgivningen, anbefaler vi, at der i opfølgning af socialtilsynsloven bliver foretaget en justering således, at virksomheder, som er omfattet af en koncernlignende konstruktion udelukkende skal redegøre for den økonomiske samhandel i en koncernlignende konstruktion.
Vi har konstateret med tilfredshed, at det præciseres i socialtilsynslovens § 16, stk. 2, 1. pkt., at der ikke skal udarbejdes og godkendes budget for hele den samlede koncern, men at der alene skal udarbejdes en koncernnote, hvoraf bl.a. pengestrømmene mellem koncernens enkelte dele skal fremgå, således at der sikres gennemsigtighed i koncernens økonomiske dispositioner mellem eksempelvis moder- og datterselskab, pengestrømme mellem det sociale tilbud og andre dele af koncernen, og ikke indsigt i et evt. moderselskabs budgetmæssige poster.

Private tilbud med driftsoverenskomst (samarbejdsaftale).
Vejledningen punkt 181 om regnskabsaflæggelse giver anledning til fortolkning af, hvornår et privat tilbud skal aflægge regnskab efter årsregnskabsloven eller aftalen, som kan indeholde krav om, at dette skal ske efter reglerne for et kommunalt tilbud. Reglen styres af, hvilken form for pladsgaranti, der gives tilbuddet, og hvem der visiterer borgere til tilbuddet. Vi anbefaler, at dette tydeliggøres i bekendtgørelsen eller loven.

Socialtilsynet skal kunne henholde sig til eventuelle revisionspåtegninger, med mindre der er konkret grund til andet
Socialtilsyn Hovedstadens bemærkninger ad revision af offentlige tilbuds regnskaber (Årsrapport).
Det er en ulempe i kvalitetssikringen, at socialtilsynet ikke modtager information fra kommunens eller regionens revision om revisionen af tilbud omfattet af lov om socialtilsyn. Bl.a. om revisionen har givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger.
Revisionen burde erklære sig ud fra samme retningslinjer, som gælder for revision af private tilbud jf. bekendtgørelse om revision af regnskaber for private tilbud omfattet af lov om socialtilsyn.
Vi anbefaler, at forslaget om forenkling og målretning udvides til, at kommunernes og regionernes revision skal erklære sig/informere socialtilsynet, om revisionen af tilbud iht. lov om socialtilsyn har givet anledning til bemærkninger.

5. **Fristen for indsendelse af tilbuddenes budgetter ændres gennem en ændring af socialtilsynsbekendtgørelsen fra den 1. oktober til den 1. november.**

Socialtilsyn Hovedstadens bemærkninger:
Datoen for indsendelse af budgetter for private tilbud bør være uændret 1. oktober, mens datoen for offentlige tilbud bør være den 1. december set i lyset af, at mange kommuner først har mulighed for at behandle budgettet, når budgetrammen er udmøntet på tilbudsniveau. Vi anbefaler derfor, at forslaget om frist for indsendelse af årsbudgetter for offentlige tilbud ændres til 1. december.

6. **Anonymitetskravet i Whistleblowerordningen revideres, således at den person, der henvender sig, gennem ændring af socialtilsynsloven får mulighed for helt eller delvis at ophæve anonymiteten, hvis personen ikke ønsker at være anonym.**

Socialtilsyn Hovedstadens bemærkninger:
Vi har oplevet, at anmeldere har ønsket at få lov til at stå frem, hvorfor vi har måttet henvise dem til selv at kontakte enten tilbuddet eller en kommune. Vi finder det derfor positivt, at det fuldstændige anonymitetskrav kan ophæves i forbindelse med Whistleblowerordningen.
Herudover har vi følgende bemærkninger:

- Det bør præciseres, om det alene er anonymiteten, som man kan frasige sig som henvender, eller om det nærmere er socialtilsynets tavshedspligt. Som det er formuleret i bemærkningerne fremstår dette uklart, men den foreslåede lovtekst er mere klar.
- Der bør udarbejdes en fælles samtykkeerklæring på tværs af de fem socialtilsyn, som indeholder den fornødne information om, hvad det betyder, at henvenderen giver samtykke til, at

henvendelsen må drøftes med tilbuddet/plejefamilien. Samtykkeerklæringen skal bruges til dokumentation for det informerede samtykke og skal journaliseres i et elektronisk sagsbehandlingssystem, og samtidig bør der være et afkrydsningsfelt i wb-indberetningen, hvor man kan angive, at henvendelsen må drøftes.

7. **Det fastsættes i socialtilsynsloven, at klager over socialtilsynets afgørelser om at fratage et tilbud godkendelsen har opsættende virkning, med mindre socialtilsynet eller Ankestyrelsen vurderer, at særlige forhold, f. eks. fare for beboernes velfærd eller helbred, gør det påkrævet, at afgørelsen iværksættes straks.**

Socialtilsyn Hovedstadens bemærkninger:

Det kan både for tilbud og socialtilsyn have alvorlige konsekvenser, hvis et tilbud får frataget sin godkendelse. For at undgå at socialtilsynet træffer en afgørelse om fratagelse, som ændres af Ankestyrelsen eller, at socialtilsynet får pålagt et erstatningskrav pga. afgørelsen, finder vi det meget relevant, at der i lov om socialtilsyn indsættes en bestemmelse i § 19, stk. 2 om, at socialtilsynets afgørelser om ophør af godkendelse af et tilbud, jf. § 5, stk. 7, får opsættende virkning. Vi kan være bekymret for, at kommunerne fortsat vil kunne visitere borgere til tilbuddet, indtil Ankestyrelsen har behandlet klagen, idet vi ser det som en udfordring, at Ankestyrelsen har så lang en sagsbehandlingstid i disse sager – i nogle tilfælde mere end 1 år.

Vi finder det ligeledes yderst relevant, at der i særlige tilfælde er en mulighed for socialtilsynet eller Ankestyrelsen at træffe afgørelse om, at bringe tilbuddets godkendelse til ophør straks.

8. **Socialtilsynets bestemmelse om perioden for skærpet tilsyn ændres, således at det gøres muligt at fastsætte en individuel frist for en afgørelse om skærpet tilsyn, der er kortere end tre måneder. Herudover hæves gennem en ændring af socialtilsynsbekendtgørelsen tilsynstaksten for skærpet tilsyn til 10% af årstaksten pr. måned, således, at taksten i højere grad afspejler tilsynenes reelle omkostninger forbundet med det skærpede tilsyn**

Socialtilsyn Hovedstadens bemærkninger:

Den foreslåede ændring er relevant, da det i den konkrete situation kan give mere mening, at det skærpede tilsyn fastsættes for en kortere periode end 3 måneder, og at opkrævningen af tilsynstaksten dermed afspejler varigheden på det skærpede tilsyn.

Modsat finder vi, at den foreslåede takststigning til et skærpet tilsyn på ingen måde er proportionalt med det tidsforbrug, som anvendes i forbindelse med et skærpet tilsyn. Den foreslåede takststigning svarer til 5% stigning for et skærpet tilsyn på 3 måneder. Vi kan ikke gennemskue, hvilken begrundelse/beregning, der ligger bag den foreslåede takststigning, og skal foreslå, at det vil blive oplyst.

Vi foreslår, at der tillige kommer en mulighed for at fastsætte skærpet tilsyn for en længere periode end tre måneder ad gangen. Mange forhold kan ikke forventes forbedret eller genoprettet inden for tre måneder, og det er vores erfaring, at det i forhold til visse kvalitetsmangler ikke er realistisk, at forholdene er forbedret tilstrækkeligt til, at socialtilsynet kan påse, at der er sket forbedringer/opfyldelse af påbud og herudover nå at udarbejde en ny rapport og ny afgørelse. Vi henviser til de partshøringsfrister og klagefrister m.v., der gælder i disse sager. F.eks. kan kvalitetsmangler inden for personalekompetencer og metoder typisk ikke afhjælpes inden for tre måneder.

Socialtilsyn Hovedstaden foreslår derfor, at det skal indgå som en del af dialogen mellem socialtilsyn og tilbud/plejefamilie, at varigheden på det skærpede tilsyn bliver drøftet.

9. **Det præciseres i socialtilsynsloven, at socialtilsynet kan orientere den visiterende/anbringende kommune, hvis tilsynet bliver opmærksomt på forhold, der er af betydning for indsatsen for den enkelte borger. Det skal være med til at sikre fokus på de anbringende eller visiterende kommuners forpligtelse til at føre personrettet tilsyn med børn, unge og voksne i døgntilbuddene.**

Socialtilsyn Hovedstadens bemærkninger:

Vi har taget til efterretning, at det præciseres i en ny § 10, stk. 3, at socialtilsynet kan orientere den visiterende/anbringende kommune om bekymrende forhold vedrørende kommunens opgaver i forhold til den enkelte borger, således at der ikke hersker tvivl, om vi i forbindelse med et driftsorienteret tilsyn kan kontakte kommunerne, hvis vi har en bekymring for enkeltpersoner i tilbuddene. Vi har oplevet situationer, hvor vi har fundet det relevant at orientere den kommune, der har det personrettede tilsyn med en borger.

10. **Det præciseres i socialtilsynsloven, at Socialstyrelsen som led i sin opgave som auditfunktion, ud over stikprøver og vejledning, kan deltage i tilsynsbesøg og gennemføre auditfunktion, ud over stikprøver og vejledning, kan deltage i tilsynsbesøg og gennemføre auditforløb hos de enkelte tilsyn**

Socialtilsyn Hovedstadens bemærkninger:
Vi har ingen bemærkninger til denne præcisering andet end, at det er til gavn for alle socialtilsyn, at Socialstyrelsen sideløbende er med til at evaluere og udvikle socialtilsynene, således at de 5 socialtilsyn på tværs har en ensartet praksis.

11. **Det præciseres i socialtilsynsloven, at tilsynene kun kan udstede påbud, når forholdene i det enkelte tilbud giver anledning hertil. Herved sikres, at der kun udstedes påbud, når det er nødvendigt i forhold til tilbuddets kvalitet**

Socialtilsynets bemærkninger:
Det har på baggrund af påklagede afgørelser til Ankestyrelsen om påbud, hvor tilsynene ikke har fået medhold i nogle af sagerne om påbud, vist sig nødvendigt med en præcisering af, at der kun kan udstedes påbud, når det er nødvendigt i forhold til tilbuddets kvalitet og ikke i forhold til bagatellignende forhold. Det kunne dog være relevant i f.eks. vejledningen til lov om socialtilsyn, at der gives eksempler på, hvad der kan være bagatellignende.
Vi har taget til efterretning, at socialtilsynene skal være tydelige i sine udmeldinger til tilbuddene, således at tilbuddene/kommunerne forstår forskellen på uformelle tilkendegivelser om, hvilke forhold, det vil være hensigtsmæssigt at ændre ved tilbuddets drift og en egentlig afgørelse i forvaltningslovens forstand.

I øvrigt finder vi, at det kan give socialtilsynene en vis økonomisk- og personaleressourcemæssig belastning, hvis der ikke kan gives påbud på trods af gentagne dialogmøder med tilbuddet, og dette ikke retter op på forholdene, og socialtilsynet er i den situation, at det dermed heller ikke kan træffe afgørelse om skærpet tilsyn, men i stedet må ty til at intensivere tilsynene med tilbuddet uden at kunne opkræve en særlig betaling herfor.

Herudover har Socialtilsyn Hovedstaden følgende bemærkninger i øvrigt:

Nyt selvstændigt tema i kvalitetsmodellen

Vi finder det positivt, at kvalitetsmodellens tema 3 om målgrupper, metoder og resultater opdeles, således at sundhed og trivsel indsættes som et nyt selvstændigt tema nr. 4 i kvalitetsmodellen. Det giver mening i forhold til emnet (kriterium 5 – tilbuddet understøtter borgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel), som ellers kan "drukne lidt" i forhold til resten af temaet. Vi kan især se muligheder i forhold til at fokusere på den mentale sundhed – set i relation til metoder og tilgange på tilbuddet; trivsel, men med fokus på læring og det undersøgende element. Vi finder dog, at snitfladen til det sundhedsfaglige område fortsat er uklar.

Friplejeboliger
I henhold til lov om socialtilsyn § 4, stk. 1, nr.3 litra a er friplejeboliger fortsat ikke omfattet af lov om socialtilsyn. Vi vil foreslå, at friplejeboliger bliver omfattet af lov om socialtilsyn. Aktuelt har Socialtilsyn

Hovedstaden kendskab til flere friplejeboliger, der har en målgruppe, der lige så vel kunne have været visiteret til et servicetilbud, der er omfattet af lov om socialtilsyn.

Aflastning i henhold til servicelovens § 44, jf. § 84

Vi skal i forbindelse med høringen ikke undlade at gøre opmærksom på, at vi finder, at socialtilsynets godkendelse og tilsyn også burde omfatte aflastning i henhold til servicelovens § 44, jf. § 84, da der er tale om ydelser til særligt udsatte handicappede borgere, og da en plejefamilies eller opholdssteds eller døgninstitutions håndtering af aflastningsopgaven efter servicelovens § 84, også har betydning for socialtilsynets vurdering af plejefamiliens/opholdsstedets/døgninstitutionens samlede kvalitet i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn. Vi mener, at aflastningstilbuddet kan ses som en integreret del af tilbuddet.

Når vi også skriver opholdssteder og døgninstitutioner skyldes det, at vi har oplevet, at kommunerne ikke kun efter SEL 44, jf. § 84 anbringer et barn i aflastning i en plejefamilie men også anbringer på opholdssteder og døgninstitutioner, og det er vanskeligt for socialtilsynet at administrere, når et antal af pladserne vedrørende en støtteordning ikke er omfattet af lov om socialtilsyn.

Ikrafttrædelsestidspunkt og overgangsordninger

Socialtilsyn Hovedstadens bemærkninger:

De foreslåede lovændringer medfører, at der skal ske omfattende tilpasninger af tilsyn.dk, ligeledes visse ændringer i Tilbudsportalen (f.eks. i forhold til tilbudstypen kost- og efterskoler). Denne ændring har direkte økonomiske konsekvenser for socialtilsynene i forhold til økonomien forbundet med drift af tilsyn.dk. De fem socialtilsyn bør kompenseres herfor. Det er ikke tilstrækkeligt at give DUT-midler til kommunerne ud fra en forventning om øgede tilsynstakster, idet højere takster også rammer de private tilbud, der ikke er blevet DUT-kompenseret. Derfor bør de økonomiske konsekvenser alene medføre en kompensation til socialtilsynene, så takster forbliver upåvirkede.

Venlig hilsen

Doris Olsson
Juridisk konsulent

SocialtilsynMidt

Silkeborg Kommune · Søvej 1 · 8600 Silkeborg

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

17. august 2016

Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (opfølgning på tilsynsreformen)

Socialtilsyn Midt fremsender hermed bemærkninger til lovforslaget.

Tilsynet skal indledningsvis bemærke, at tilsynet overordnet set hilser lovforslaget velkomment, idet loven på væsentlige områder tilføjes bestemmelser/præciseringer, der styrker lovgrundlaget. Tilsynet identificerer dog visse problemstillinger som tilsynet i det følgende ønsker at knytte en række bemærkninger til.

1. Bemærkninger til botilbudslignende tilbud etableret i boliger, der er omfattet af lov om leje

Socialtilsyn Midt genkender den beskrevne problemstilling omkring botilbudslignende konstruktioner, som ikke er omfattet af loven, da der ikke er kommunal visitation hertil.

Den eksisterende bestemmelse indebærer, at boligformen bliver afgørende for, hvorvidt der skal være kontrol med den ydelse, der leveres til borgerne, på trods af, at borgerne i de forskellige boligformer reelt har de samme behov og er visiteret til den samme ydelse. Tilsynet støtter derfor, at § 4, stk. 1, nr. 3, litra a, ændres.

Tilsynet vurderer dog, at lovforslaget ikke fuldt ud imødekommer det formål, der anføres som begrundelse for at ændre loven: *"At alle private og offentlige tilbud, der kan sidestilles med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108, omfattes af socialtilsynet*."

Lovforslaget angiver, at bestemmelsen ændres, så botilbudslignende tilbud, hvor boligen udlejes i overensstemmelse med lov om leje af en privat udlejer, omfattes af loven. Ændringen indebærer imidlertid en uklarhed omkring boligformer, som ikke reguleres af lejeloven, men derimod af lov om leje af almene boliger, og som ikke tidligere har været omfattet af loven. Som eksempel kan nævnes almene ældreboliger ejet af en boligforening/boligselskab, hvortil kommunen ikke har visitationsret. Formuleringen *"plejeboliger eller lignende boligformer efter andre bestemmelser…"* er opretholdt. Ændringen af § 4, stk. 1, nr. 3, litra a indebærer derfor umiddelbart, at disse boliger er omfattet af loven såfremt det må betragtes som et botilbudslignende tilbud. Lovforslaget forholder sig dog ikke hertil, hvilket er en mangel.

I medfør af overgangsordningen "*kan*" tilbud, der består af boliger, der er udlejet af kommunen godkendes af socialtilsynet og dermed indgå i den kommunale forsyning, hvis tilbuddet er oprettet inden lovens ikrafttræden. Med henvisningen til "*og dermed indgå i den kommunale forsyning*" signaleres umiddelbart, at der er tale om et krav om godkendelse. Dette fremgår imidlertid uklart af lovforslaget og bør derfor præciseres, evt. ved en ændring af "*kan*" til "*skal*."

Formålet med overgangsordningen er, at det sikres, at botilbudslignende tilbud, som er i brug, ikke skal nedlægges. Hvis der alene er tale om, at tilbuddet "kan" godkendes, udgør det en problemstilling, da der herved kan blive forskel på kvalitetsniveauet afhængigt af om der er tale om en privat eller kommunal udlejer.

Tilsynet bemærker i relation til formålet med overgangsordningen, at loven næppe vil løse problemstilling vedr. oprettelsen af de nævnte tilbudstyper, eftersom lovændringen ikke ændrer på, at kommunerne fortsat vil kunne være medvirkende til stiftelse af selvejende institutioner mv., som leverer ydelsen i boliger, som udlejes af en privat udlejer.

Det fremgår at Lov om socialtilsyn § 4, stk. 1, nr. 3, litra b, at hjælpen skal udgå fra servicearealer knyttet til boligerne. Vejledning om socialtilsyn pkt. 15 angiver, at hvis hjælpen udgår fra et serviceareal, som er tilknyttet f.eks. en anden boligafdeling, så vil betingelsen ikke være opfyldt.

Socialtilsyn Midt oplever, at flere og flere kommuner omlægger deres tilbud, således at hjælpen ikke længere udgår fra tilbuddenes servicearealer, men i stedet udgår fra en central adresse i kommunen. Efter lovens aktuelle ordlyd indebærer det, at der fremadrettet vil være mange tilbud, som ikke er omfattet af loven.

Socialtilsyn Midt har oplevet, at loven er søgt omgået, i et tilfælde, hvor der var to identiske afdelinger, A og B, hver bestående af boliger, fællesarealer samt servicearealer. Afdeling A og B var underlagt samme afdelingsleder, som besluttede at lægge afdelingerne sammen, således at hjælpen alene skulle udgå fra servicearealet i tilbud A, dog således, at det var det samme personale som tidligere, som betjente borgerne i tilbud B. Det tidligere anvendte serviceareal i tilbud B skulle (umiddelbart) ikke længere anvendes af personalet. Tilbud A var placeret i en sådan afstand til tilbud B, at det ikke kunne betragtes som værende i "umiddelbart tilknytning" til tilbud A. Herved faldt afdeling B uden for loven.

Socialtilsyn Midt har endvidere oplevet, at tilbud bestående af flere afdelinger i medfør af Lov om socialtilsyn § 4, stk. 1, nr. 3, kun har været delvist omfattet af loven, idet tilbuddene består af to eller flere ensartede bygninger med boliger, hver indeholdende fællesarealer, men hvor servicearealet kun er beliggende i den ene bygning, hvorfra hjælpen udgår i form af et fastansat personale, som betjener borgerne i de øvrige bygninger. Hvis servicearealet er beliggende på den anden side af vejen, vil servicearealet betragtes som beliggende i umiddelbar tilknytning til den/de bygninger, hvori der ikke er servicearealer. Hvis servicearealet derimod er beliggende længere nede af vejen, er bygningen ikke omfattet af loven.

Socialtilsyn Midt vurderer, at den eksisterende regel er uhensigtsmæssig, idet der kan være tilfælde, hvor bygningerne/afdelingerne efter en konkret vurdering har en sådan

organisatorisk/driftsmæssig tilknytning til hinanden, at det ikke bør være placeringen af servicearealet, der skal være afgørende for, om boligerne er omfattet af loven eller ej. Det skal her tages i betragtning, at der reelt kan være tale om ét samlet tilbud, med borgere med ensartede behov, visiteret til den samme ydelse. Det kan her synes urimeligt, at ydelsen til borgerne i den ene bygning har socialtilsynets kvalitetsstempel i modsætning til ydelsen i den anden bygning. Dette ses at være i modstrid med formålet med at ændre bestemmelsen *"at ligestille alle private og offentlige tilbud, der har en karakter, så de kan ligestilles med botilbud efter §§ 107 og 108*."

Tilsynet anbefaler derfor, at lovgrundlaget ændres i relation til kravet om, at der skal være servicearealer i "umiddelbar tilknytning" til boligerne, således at det snarere bliver afdelingernes indbyrdes organisatoriske/driftsmæssige tilknytning, der bliver afgørende for, om afdelingen er omfattet af loven, end det er servicearealets beliggenhed.

2. Bemærkninger vedrørende efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der anvendes til anbringelse af børn og unge

Socialtilsyn Midt vurderer, at lovforslaget – som indebærer, at skoler med 8 eller færre anbringelsespladser ikke længere er omfattet af loven – kan udgøre en problemstilling i forhold til kvaliteten i den ydelse, der leveres til borgerne.

Lovforslaget kan være uproblematisk, hvis der alene er tale om et mindre antal anbringelsespladser, f.eks. 1-3 pladser, som måske ikke altid er besat. Tilsynet har her forståelse for, at godkendelsesprocessen kan være omkostningsfuld for skolerne. Anbringende kommunes tilsyn vurderes her at kunne udgøre et fornødent tilsyn i relation til den konkrete borgers behov.

Tilsynet vurderer, at det angivne antal anbringelsespladser (på op til 8) ligger ud over, hvad der kan betragtes som "få" anbringelsespladser, når der sammenlignes med antallet af pladser i øvrige institutioner på området, hvor der er krav om godkendelse.

Hvis en efterskole har op til 8 anbringelsespladser, er der tale om en sådan grad af specialisering, at der bør stilles særlige krav til ydelsen. Dette begrundes med, at et så stort antal anbringelsespladser kræver en særlig bevidsthed omkring den valgte metode, medarbejdernes kompetencer mv. Det er her tilsynets vurdering, at op til 8 forskellige kommuners personrettede tilsyn, ikke i fornødent omfang sikrer den overordnede kvalitet i ydelsen, fordi dette tilsyn snarere tager udgangspunkt i den konkrete borgers behov end det tager udgangspunkt i den overordnede pædagogiske linje. Lovforslaget kan derfor medføre, at det bliver vanskeligt at sikre den fornødne kvalitet og kontinuitet i indsatsen.

Socialtilsyn Midt mener således, at der bør stilles ensartede krav på området, uanset om anbringelse sker på en efterskole eller om det sker i et tilbud, hvor der er krav om socialtilsynets godkendelse. Skal skolen undtages tilsyn og godkendelse fra socialtilsynet, bør det alene være et mindre antal pladser på maksimalt 1-3 stk.

Lovforslaget indebærer, at efterskoler mv. med 9 eller flere pladser, ikke længere er underlagt tilsyn på områderne økonomi, organisation og ledelse, eftersom dette tilsyn er omfattet af det tilsyn som Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fører med skolerne.

Socialtilsyn Midt finder lovændringen problematisk, da tilsynet vurderes utilstrækkeligt.

"Undervisningsministeriets" udtalelse i en konkret sag indikerer, at ministeriet i praksis udelukkende fører tilsyn på undervisningsdelen. Ministeriet har konkret udtalt følgende (se bilag 1):

> *"Undervisningsministeriet, ved Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, fører tilsyn med undervisningens indhold på frie grundskoler. Styrelsens tilsyn er et overvågende tilsyn med sektoren, som suppleres af det forældrevalgte tilsyn, som gennemføres enten ved en forældrevalgt tilsynsførende eller ved skolens selvevaluering efter certificeret model… Undervisningsministeriet fører udelukkende tilsyn med undervisningens indhold, skolens vedtægter og anvendelse af midler til undervisning. Ministeriet fører ikke tilsyn med forhold hjemlet i serviceloven."*

Socialtilsyn Midt bemærker endvidere, at såvel de økonomiske, organisatoriske samt ledelsesmæssige forhold er meget væsentlige forhold i vurderingen af et tilbuds kvalitet. Kvalitetsmodellens tema "organisation og ledelse" beskriver meget klart, at "*en væsentlig forudsætning for kvaliteten af sociale tilbud, er en hensigtsmæssig organisering og en kompetent og ansvarlig ledelse*."

Det er således ikke tilstrækkeligt, at der er medarbejdere med en særlig viden om målgruppens behov, hvis ikke lederen sikrer, at arbejdet er tilrettelagt således, at borgerne faktisk møder medarbejdere med relevante kompetencer.

Ved at afskære tilsynet med de organisatoriske samt ledelsesmæssige forhold, bliver tilsynets forudsætninger for at vurdere kvaliteten, mangelfuld.

Tilsvarende betragtninger gør sig gældende i relation til kvalitetsmodellens tema "økonomi." Her fremgår det, at "*det er afgørende, at tilbuddet har økonomiske forudsætninger for fortløbende at kunne udvikle sig, og at der er sammenhæng mellem tilbuddets kvalitet og den fastsatte takst*." Derfor skal det sikres, *"at der stilles relevante krav til tilbuddets økonomi, herunder med hensyn til gennemsigtighed i økonomien*."

I praksis indebærer dette tillige en kontrol med, at der ikke sker misbrug af offentlige midler. Socialtilsyn Midt har set konkrete eksempler på, at skolerne har haft svært ved at styre økonomien, således at takstindtægterne på det sociale område har finansieret andre udgifter, bl.a. udgifter til undervisningsdelen, som er uvedkommende for det sociale område.

Jf. gældende regler (Vejledning om socialtilsyn pkt. 12), *kan* socialtilsynet lægge resultaterne af Undervisningsministeriets tilsyn til grund, da Undervisningsministeriet godkender og løbende fører tilsyn med skolens eller kostafdelingers vedtægter, regnskaber, tilskudsbetingelser og undervisningens kvalitet m.v. Dette betyder, at socialtilsynet ikke selvstændigt skal undersøge disse forhold.

Socialstyrelsen har i forbindelse med en konkret sag udtalt følgende jf. fortolkningen af "*kan*" i vejledningens pkt. 12 (se bilag 2):

> *"Det klare udgangspunkt er, at socialtilsynet skal lægge undervisningsministeriets økonomiske tilsyn til grund. Det vil sige, at socialtilsynet ikke skal føre tilsyn med efterskolernes økonomi. Der kan være ganske særlige tilfælde, f.eks. hvis der på en efterskole er et stort antal anbringelser og socialtilsynet i øvrigt har andre oplysninger vedr. efterskolens økonomi, som giver anledning til bekymring. I de tilfælde kan det være relevant for socialtilsynet at vurdere sammenhængen mellem anbringelserne og efterskolens økonomi generelt. Socialtilsynet må her foretage en konkret vurdering af, hvorvidt det i den situation giver mening, at føre et særskilt økonomisk tilsyn."*

I det konkrete tilfælde var der et meget stort antal anbringelsespladser, og der var mistanke om, at der skete misbrug af offentlige midler, ved at takstindtægterne finansierede skoledelen. Tilsynet foretog derfor en undersøgelse af skolens økonomi.

Det er tilsynets vurdering, at det vil være afgørende for kvaliteten, at socialtilsynet efter en konkret vurdering – såfremt der er forhold, der giver anledning til bekymring – får mulighed for at undersøge sammenhængen mellem anbringelserne og skolens økonomi. Tilsvarende gør sig gældende i relation til de ledelsesmæssige- samt organisatoriske forhold. Dette skal ikke mindst ses i lyset af, at Undervisningsministeriet i praksis ikke vurderes at føre det fornødne tilsyn.

Socialtilsyn Midt vurderer, at det mangelfulde tilsyn er særlig problematisk i relation til skoler, som har specialiseret sig i alene at tilbyde anbringelsespladser i relation til skoleophold, idet disse må sidestilles med øvrige sociale tilbud.

Tilsynet kan endvidere henvise til et beslægtet område, idet der eksisterer en lang række større eller mindre sociale tilbud, der samtidig driver en intern skole. Disse tilbud er tilsvarende efterskoler mv. underlagt et dobbelttilsyn jf. tilsynet med skoledelen. Disse tilbud ses imidlertid ikke omfattet af lovforslaget.

3. Bemærkninger vedrørende socialtilsynets fondsmyndighedsrolle

Socialtilsyn Midt støtter de ændringsforslag som lovforslaget beskriver, idet der er et stort behov for at få præciseret fondsmyndighedsrollen i lovgrundlaget. Lovforslaget præciserer imidlertid ikke fondsmyndighedsrollen i fornødent omfang, hvilket efterlader socialtilsynene med en række uafklarede problemstillinger. Dette er af betydning for tilbuddenes retssikkerhed.

Lovforslaget angiver, at tilsynet med fonde bør samles hos én myndighed, hvilket vil betyde et mere målrettet og smidigt fondstilsyn. Dette sker ved, at én myndighed har det samlede overblik over fondens ledelsesmæssige og økonomiske forhold, og at fonden ikke risikerer et dobbelttilsyn.

Det er Socialtilsyn Midts vurdering, at der aktuelt kun er én fondsmyndighed, socialtilsynet, idet størstedelen af alle fondene allerede er undtaget fondslovene og derfor er underlagt socialtilsynet som fondsmyndighed.

Civilstyrelsen har ikke en fondsmyndighedsrolle i relation til disse fonde. Det eneste område, hvorpå Civilstyrelsens "tilsyn" kan betragtes som overlappende, er ved konkrete afgørelser om undtagelse af fonde fra lov om fonde og visse foreninger.

Socialtilsyn Midt kan ikke genkende, at der eksisterer et dobbelttilsyn i relation til ledelsesmæssige og økonomiske forhold, idet Civilstyrelsen ikke tager stilling til disse forhold i vurderingen af sagerne.

Det har hidtil været uklart, hvorvidt det er Civilstyrelsen, der skal vurdere, hvorvidt fondene omfattes af en af undtagelsesbestemmelserne eller om det er socialtilsynene selv, der kan foretage denne vurdering ex lege. Praksis har udviklet sig således, at Civilstyrelsen alene skal involveres, hvis der skal træffes en konkret afgørelse jf. lov om fonde og visse foreninger § 1, stk. 5, hvilket har vist sig at omfatte hovedparten af fondene, idet fondslovenes undtagelsesbestemmelser oftest ikke rummer den specifikke tilbudstype, der er tale om.

Undtagelsesbestemmelserne har meget specifikke krav til, hvornår fonden er omfattet og dermed undtaget fra loven. Praksis fra Civilstyrelsen viser, at det reelt alene er lov om fonde og visse foreninger § 1, stk. 4, nr. 7, der anvendes som undtagelsesbestemmelse. Bestemmelsen anvendes alene, hvis der er en driftsoverenskomst med en kommune/region, og det i vedtægten er bestemt, at det offentlige beslutter, hvad overskydende midler skal anvendes til i tilfælde af fondens opløsning. Meget få fonde er omfattet af denne undtagelsesbestemmelse, og det vil således tilsvarende være i meget få tilfælde, at socialtilsynet vil kunne undtage fondene ex lege.

Lovforslaget har som formål at sikre, at der fremadrettet ikke er et dobbelttilsyn, men at fondstilsynsrollen alene er placeret hos socialtilsynet. Lovforslaget angiver, at alle fonde omfattet af lov om socialtilsyn, generelt bør omfattes af fondslovenes undtagelsesbestemmelser, uden at der skal træffes konkret afgørelse herom i hvert enkelt tilfælde. Hvis en fond er godkendt af socialtilsynet efter Lov om socialtilsyn § 5, stk.1, skal socialtilsynet i kraft af en godkendelse af tilbuddet være fondens tilsynsmyndighed, og fonden vil således være undtaget af fondslovene jf. de generelle undtagelsesbestemmelser.

Socialtilsyn Midt vurderer, at de tiltag, der foreslås, ikke løser problemstillingen vedr. et overlap mellem Civilstyrelsens og socialtilsynets fondstilsyn. Lovforslaget indebærer alene, at det i lovgrundlaget præciseres, at socialtilsynets fondstilsyn er et betryggende fondstilsyn, hvilket allerede kan udledes. Når Civilstyrelsen træffer en konkret afgørelse om at undtage en fond fra loven, jf. lov om fonde og visse foreninger § 1, stk. 5, lægger Civilstyrelsen vægt på, om socialtilsynet fører et betryggende tilsyn med fonden. En præcisering heraf i lovgrundlaget er hensigtsmæssig. Det ændrer dog ikke på, at Civilstyrelsen fortsat vil skulle træffe en konkret afgørelse om at undtage fonden, hvis fonden ikke allerede er omfattet af en af undtagelsesbestemmelserne.

Ændringen af Lov om socialtilsyn § 15, stk. 1 indebærer ikke, at fonden i medfør af denne bestemmelse, er undtaget fondsloven. Bestemmelsen angiver blot, at socialtilsynet kun kan godkende tilbud omfattet af § 4, stk. 1, der er oprettet som fonde, og som er undtaget fra lov om fonde og visse foreninger mv., hvis tilbuddet er lovligt etableret som fond.

Herved forudsættes det, at fonden allerede er undtaget, men det angives ikke, at fonden er undtaget i medfør af bestemmelsen som "lex specialis."

Hvis fondstilsynet skal gøres mere smidigt på dette område, kræves efter Socialtilsyn Midts vurdering en ændring af fondslovene, således at undtagelsesbestemmelserne heri tilføjes en bestemmelse som angiver, at fonde og andre selvejende institutioner, der er omfattet af lov om socialtilsyn, er undtaget fondsloven. Socialtilsynene vil følgende kunne tage stilling til spørgsmålet ex lege, uden at skulle involvere Civilstyrelsen.

Det er som angivet i lovforslaget (fortsat) Civilstyrelsen som permutationsmyndighed, der skal godkende væsentlige vedtægtsændringer samt sammenlægning og opløsning af fondene. Lovforslaget søger at præcisere den eksisterende praksis om, at der her er krav om socialtilsynets forudgående tilladelse, hvilket Socialtilsyn Midt bifalder.

Det har i praksis været vanskeligt for socialtilsynet at godkende f.eks. væsentlige vedtægtsændringer eller opløsning af fonde, idet lovgrundlaget ikke angiver, hvilke forhold tilsynet skal tage i betragtning. Det er alene Civilstyrelsen, som er bekendt med praksis på området.

Tilsynet finder det hensigtsmæssigt, hvis lovgrundlaget fremadrettet tager stilling til, hvilke forhold tilsynet skal tage i betragtning i vurderingen. Af hensyn til socialtilsynets faglige forudsætninger anbefales det, at socialtilsynet alene skal vurdere jf. socialtilsynsmæssige overvejelser, men at det er Civilstyrelsen, der foretager den fondsretlige vurdering. Herved undgås en uhensigtsmæssig dobbeltsagsbehandling og lange sagsbehandlingstider, da det bliver den myndighed, der har den specifikke fagkundskab, der tager stilling til spørgsmålet.

Socialtilsyn Midt oplever i praksis en principiel problemstilling omkring enkelte tilbud oprettet som selvejende institutioner, som ikke har en formue, idet vedtægten angiver, at egenkapitalen ved oprettelsen var 0 kr., eller hvor bestyrelsessammensætningen ikke efterlever de fondsretlige krav om uafhængighed af stifteren. Civilstyrelsen vil ikke kunne træffe afgørelse om at undtage den selvejende institution fra fondsloven, da institutionen ikke lever op til fondsbegrebet som formuleret i lov om fonde og visse foreninger § 1, stk. 2 (krav om eksistensen af en formue). Problemstillingen består i, at disse tilbud ikke kan betragtes som fonde, hvilket (i teorien) indebærer, at institutionerne ikke er omfattet af et fondstilsyn. Socialtilsyn Midt har oplevet, at tilbud i forbindelse med en ny-ansøgning, har afvist at efterkomme krav om egenkapital (10.000 kr. jf. Civilstyrelsens praksis), med henvisning til, at der ikke gælder et formuekrav mv. for selvejende institutioner, samt at selvejende institutioner ikke behøver at være en fond.

Tilsynet med disse typer selvejende institutioner adskiller sig således (i teorien) fra tilsynet med fonde. Herved opstår en mulighed for at omgåelse af de fondsretlige krav til bl.a. bestyrelsens sammensætning, adskillelse af økonomi mv. Dette udgør en meget væsentlig problemstilling, idet det alene er 10.000 kr. som adskiller disse selvejende institutioner fra at være underlagt strengere fondsretlige krav. Tilsynet oplever, at enkelte tilbud søger at udnytte disse forhold. Socialtilsyn Midt anbefaler derfor, at lovgrundlaget (evt. i bekendtgørelse/vejledning) fremadrettet præciserer, at alle fonde og øvrige selvejende institutio-

ner, er underlagt socialtilsynets fondsmyndighed, og at disse institutioner for at kunne betragtes som lovlige fonde i medfør af Lov om socialtilsyn § 15, stk. 1, skal efterleve grundlæggende fondsretlige krav.

Socialtilsyn Midt anbefaler endvidere, at lovgrundlaget fremadrettet tager stilling til, hvilke øvrige fondsretlige grundsætninger, der er gældende. F.eks. reglerne omkring inhabilitet i bestyrelsen, krav til antallet af uafhængige bestyrelsesmedlemmer i bestyrelsen, hvis der er indikation på, at ét uafhængigt bestyrelsesmedlem ikke er tilstrækkeligt mv. Dette har i praksis vist sig at være en mangel.

Socialtilsyn Midt anbefaler også, at lovgrundlaget fremadrettet tager stilling til, i hvilket omfang socialtilsynet er fondsmyndighed for fonde, med accessorisk virksomhed, f.eks. ved drift af virksomhed, som falder uden for serviceloven (ex. skoledrift i form af f.eks. STU, erhvervsdrift mv.).

Socialtilsyn Midt ønsker endeligt, at lovgrundlaget præciserer, hvorledes det fondsretlige tilsyn med fondens økonomi skal gennemføres i praksis. Der henvises til lov om socialtilsyn § 15, stk. 5, nr. 1 og 2, samt den foreslåede bestemmelse i det nye stk. 8, vedrørende indhentning af oplysninger i forbindelse med det fondsretlige tilsyn. Socialtilsyn Midt vurderer, at hvis det skal være muligt at føre fondsretligt økonomisk tilsyn som angivet i Lov om socialtilsyn § 15 stk. 5, så er tilsynet nødt til at have to regnskaber fra fondene eller en opdeling af regnskabet på de aktiviteter, som er omfattet af hhv. lov om socialtilsyn, samt anden aktivitet, ex. drift af intern skole.

4. Bemærkninger til lovforslaget vedrørende ændringer i socialtilsynsbekendtgørelsen vedr. indsendelse af årsbudgetter

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at fristen for indsendelse af tilbuddenes årsbudgetter ændres fra den 1. oktober til den 1. november, af hensyn til kommunernes frister for behandling af budgetter.

Socialtilsyn Midt finder ændringen relevant for de offentlige tilbud. Tilsynet mener dog, at fristen for de private tilbud ikke bør ændres, da tilsynet ikke vil have mulighed for at godkende alle budgetter inden 1. januar, hvis alle tilbud først skal indsende budgetter til den 1. november. Det skal hertil bemærkes, at det alene er de private tilbud der efterspørger en godkendelse inden 1. januar.

Socialtilsyn Midt foreslår i stedet en differentieret løsning, hvor de private tilbud skal indsende årsbudget til godkendelse senest den 1. oktober, mens de kommunale først skal indsende deres årsbudget den 1. december. Dermed tages der højde for begge områders behov.

5. Bemærkning vedrørende præcisering omkring tilbuddenes økonomi

Som udgangspunkt finder Socialtilsyn Midt det positivt, at omfanget af det økonomiske tilsyn ikke ændres med forslaget. Det økonomiske tilsyn er bl.a. vigtigt i et borger- og gennemsigtighedsperspektiv. Det er vigtigt for borgeren, at tilbuddet bruger dets økonomi hensigtsmæssigt til fordel for borgeren. Det er endvidere vigtigt for handlekommunen, at

der er transparens og gennemsigtighed med tilbuddets økonomi. Det vil være en stærk svækkelse af det samlede sociale tilsyn med private og offentlige tilbud, hvis omfanget af det økonomiske tilsyn svækkes.

Det følger af lovændringen, at der skal ske ændringer i socialtilsynsbekendtgørelsen. Hertil har Socialtilsyn Midt følgende bemærkninger:

Socialtilsyn Midt vurderer, at der fortsat bør være en form for tilbagemelding til tilbuddene vedrørende budgetter og årsrapporter, omhandlende tilbuddenes bæredygtighed, gennemsigtighed og den fornødne kvalitet i forhold til prisen og målgruppen.

Derudover vurderer Socialtilsyn Midt, at det er helt centralt, at socialtilsynet fortsat har mulighed for at notere forhold om tilbuddets økonomi på Tilbudsportalen. Socialtilsyn Midt vurderer, at denne mulighed hidtil i mange tilfælde har ført til dialog mellem socialtilsynet og tilbuddet og dermed færre formelle sanktioner.

Tilsynet finder det fornuftigt, at der skabes sammenhæng mellem budget- og regnskabstal. I dag er det sådan, at der er forskel på detaljeringsgraden mellem budgetindberetningen og årsregnskabsindberetningen. F.eks. fremgår borgerrelaterede omkostninger ikke af årsrapportnøgletal. Der bør i årsrapporten indberettes nøgletal for alle hovedposter fra budgetskemaet.

Det er socialtilsynet vurdering, at der bør være sanktionsmuligheder i forhold til de tilfælde, hvor et tilbuds regnskab afviger væsentlig i forhold til den kvalitet (udgiftsniveau), der er godkendt i budgettet.

Socialtilsyn Midt finder det acceptabelt, at indikatorerne og scoringen i kvalitetsmodellen fjernes på det økonomiske tilsyn, idet scoringen hidtil ikke har været særlig informativ, da der skulle scores på forhold, som i visse tilfælde ikke var relevante. Dette har ikke medvirket til at fremme tilbuddenes forståelse for det økonomiske tilsyn. Der har været for mange drøftelser om indvirkningen af scoringen på spindelvævet i stedet for drøftelser om det reelle økonomiske indhold i tilbuddet.

Socialtilsyn Midt vurderer, at en tilbagemelding til tilbud og visiterende kommuner om bæredygtighed, gennemsigtighed og den fornødne kvalitet i forhold til prisen og målgruppen bør ske på en ensartet måde i de 5 socialtilsyn.

I socialtilsynsbekendtgørelsen lægges op til at forenkling af budgetskemaet. Budgetskemaet for 2016 er udarbejdet som et samarbejde mellem private tilbud, KL, socialtilsynene og Socialstyrelsen. Budgetskemaet blev tilgængeligt på Tilbudsportalen ultimo september 2015, hvorfor kun få tilbud på nuværende tidspunkt har anvendt det nye budget skema. Dog har tilbagemeldinger fra tilbud, der har anvendt det reviderede budgetskema været positive, idet skemaet var enkelt at bruge, samtidigt med at det gav socialtilsynet en forbedret gennemskuelighed i tilbuddenes økonomi.

Midtvejsevalueringen er tilsyneladende baseret på et udfaset budgetskema. Socialtilsyn Midt er af den opfattelse, at en revision af budgetskemaet først bør ske efter budget 2017 er indsendt til godkendelse.

Socialtilsyn Midt oplever, at budgetskemaerne fortsat bør være på 2 forskellige skemaer, som er målrettet enten mod de private tilbud eller de offentlige tilbud.

Hvis der skal ske en forenkling af budgetskemaerne, bør der lægges stor vægt på, at der for socialtilsynene er mulighed for at kunne kontrollere og vejlede tilbuddene i den økonomiske bæredygtighed, gennemsigthed og det fornødne kvalitet i forhold til pris og målgruppe.

Socialtilsyn Midt finder det ønskeligt, at tilbuddene skal oplyse tilsynet en pris (pr. plads) i budgetskemaet, når tilsynene skal tage stilling til kvalitet i forhold til prisen jf. lovændringen. I dag kan tilbuddene nøjes med at oplyse en samlet omsætning for tilbuddet. Derfor er det svært dels at give en ordentlig og argumenteret indstilling på forholdet mellem pris og kvalitet og dels at kontrollere årsbudgettet.

6. Bemærkninger til lovforslaget vedrørende udstedelse af påbud

Socialtilsyn Midt vurderer, at der allerede i den gældende lov samt i medfør af proportionalitetsprincippet kan udledes et krav om, at der alene kan udstedes påbud, når forholdene i det enkelte tilbud giver anledning hertil. For så vidt synes det ikke afgørende at præcisere området yderligere.

7. Bemærkninger til lovforslaget vedrørende skærpet tilsyn

Socialtilsyn Midt vurderer, at den foreslåede mulighed for at træffe afgørelse om skærpet tilsyn for en periode på mindre end 3 måneder, i princippet er en hensigtsmæssig ændring. Hertil skal bemærkes, at loven reelt ikke indebærer ændringer, der ikke allerede gælder i medfør af proportionalitetsprincippet. Heraf kan udledes, socialtilsynet er forpligtet til at bringe det skærpede tilsyn til ophør, hvis de udstedte påbud er opfyldt inden det skærpede tilsyn udløber.

Socialtilsyn Midt genkender ikke behovet for at kunne træffe en afgørelse for mindre end 3 måneder, hvilket skyldes, at tilsynets erfaring med skærpet tilsyn snarere viser et behov for at kunne træffe afgørelse om skærpet tilsyn for en længere periode end 3 måneder, da forholdene – når der træffes afgørelse om skærpet tilsyn – er af en sådan massiv og problematisk karakter, at det allerede inden afgørelse træffes i sagen, er åbenlyst, at tilbuddet ikke kan nå at efterleve de udstedte påbud inden for den angivne tremåneders periode. Manglerne er ofte så massive, at det ikke vurderes tilstrækkeligt at udstede enkeltstående påbud. Omvendt vurderes det, at tilbuddet *kan* og *vil* efterleve et påbud, hvorfor der ikke er grundlag for at inddrage godkendelsen.

Det kan være vanskeligt at afklare præcist, hvor længe der går, før et påbud er opfyldt. Konsekvensen ved at træffe en afgørelse for f.eks. 1 måned kan således være, at socialtilsynene kommer til at træffe flere efterfølgende afgørelser om forlængelse af det skærpede tilsyn, hvilket forstyrrer det arbejde tilbuddet er i gang med, med henblik på at efterleve udstedte påbud. Det er endvidere omkostningsfyldt jf. socialtilsynets sagsbehandling.

Udgifterne for socialtilsynene ved et skærpet tilsyn er allerede i dag markant højere, end den takst tilsynene hidtil har haft mulighed for at opkræve. At der sker en regulering på

dette område finder Socialtilsyn Midt positivt. Men ændringen fra 25 % for 3 måneder til 10 % for én måned, dækker ikke de faktiske udgifter som er forbundet med arbejdet ved et skærpet tilsyn. Procenten kan med fordel hæves til 20 % pr. måned.

8. Bemærkninger til lovforslaget vedrørende opsættende virkning

Socialtilsyn Midt vurderer, at lovgivningen allerede indeholder velfungerende regler, der giver socialtilsynet mulighed for at tillægge en klage opsættende virkning. Såfremt tilsynet afviser at tillægge klagen opsættende virkning, kan tilsynets afgørelse herom påklages særskilt til Ankestyrelsen. Det er tilsynets erfaring, at Ankestyrelsens afgørelse i disse sager foreligger meget hurtigt, og inden den fastsatte dato for godkendelsens ophør oprinder.

Socialtilsyn Midt træffer alene afgørelse om inddragelse af tilbuddets godkendelse, når det er absolut nødvendigt. Tilbuddet har som udgangspunkt fået mulighed for at rette op på manglerne, enten ved udstedelse af enkeltstående påbud eller ved skærpet tilsyn. Det følger af bekendtgørelse om socialtilsyn § 9, stk. 2, at afgørelse om påbud og skærpet tilsyn alene anvendes, når der er en berettiget forventning til, at tilbuddet *kan* og *vil* rette op på manglerne. Hvis det modsatte er tilfældet, skal socialtilsynet i stedet træffe beslutning om at inddrage tilbuddets godkendelse. Der kan med andre ord være gået meget lang tid fra at tilsynet identificerer problemstillingerne, til en afgørelse om inddragelse af godkendelsen træffes. Den foreslåede ændring af reglerne omkring opsættende virkning indebærer, at inddragelsesprocessen forlænges yderligere, idet erfaringerne viser, at Ankestyrelsens sagsbehandlingstid i nogle tilfælde strækker sig i op til halvandet år.

Lovforslaget angiver, at alle afgørelser har opsættende virkning, med mindre socialtilsynet eller Ankestyrelsen vurderer, at der er særlige omstændigheder, der kræver, at godkendelsen ophører straks. Dette vil kunne være tilfældet, hvis der er forhold, der giver anledning til bekymring for borgernes sikkerhed, sundhed og lignende.

Det fremgår ikke klart, hvorvidt socialtilsynet i disse tilfælde fortsat vil kunne fastsætte en frist for godkendelsens ophør jf. bekendtgørelsen § 4, stk. 2, eller om det forudsættes, at der altid vil være tale om sådanne særlige forhold, at godkendelsen skal ophøre med øjeblikkelig virkning jf. § 4, stk. 3.

Som lovforslaget er formuleret, vil det alene være i meget få tilfælde, at godkendelsen vil kunne ophøre straks.

De foreslåede ændringer indebærer, at der fremadrettet tages mere hensyn til tilbuddene, end der tages hensyn til de borgere, som allerede har boet under kritisable forhold i meget lang tid.

Lovforslaget angiver, at såfremt socialtilsynet træffer afgørelse om, at godkendelsen skal ophøre straks, kan afgørelsen ikke påklages særskilt til Ankestyrelsen. Denne ændring vurderes i høj grad at stille tilbuddene ringere set i forhold til gældende praksis. Der henvises igen til Ankestyrelsens meget lange sagsbehandlingstid.

Socialtilsyn Midt kan som følge af ovenstående, ikke tilslutte sig lovforslaget.

9. Øvrige bemærkninger

Det følger af praksis fra Ankestyrelsen, at aflastning efter Lov om social service § 84 ikke kræver godkendelse af socialtilsynet, når ydelsen leveres som en integreret del af et tilbud som er omfattet af Lov om socialtilsyn § 4, stk. 1. Begrundelsen herfor er, at disse tilbud ikke kræver en specifik godkendelse. Derfor skal socialtilsynet ikke som ved f.eks. aktivitets- og beskæftigelsestilbud efter Lov om social service §§ 103 og 104, godkende og føre tilsyn med disse tilbud, når de leveres i eller af et tilbud omfattet af lov om socialtilsyn, § 4, stk. 1.

Socialtilsyn Midt bemærker, at aflastning efter § 84 ofte leveres i kortere eller længere perioder i de tilbud omfattet af Lov om socialtilsyn. Det gælder både sociale tilbud og plejefamilier. Formålet med § 84 er at aflaste ægtefæller og øvrige pårørende, og aflastningen sker således på baggrund af de pårørendes behov, ikke borgerens. Der er således, når der er tale om børn, ikke krav om gennemførelse af en § 50 undersøgelse før ydelsen kan bevilges.

§ 84 anvendes i praksis også i tilfælde, hvor borgeren har en omfattende funktionsnedsættelse, og derfor har behov for særlig omsorg og støtte. Det er tilsynets vurdering, at § 84 i stor stil anvendes som et fleksibelt alternativ til aflastning efter § 52, stk. 3, nr. 5, i en generel godkendt plejefamilie eller på et opholdssted eller døgninstitution jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, 5 og 6. Tilsvarende betragtninger gør sig gældende for voksne. Dette udgør jf. tilsynets vurdering en væsentlig problemstilling, idet ydelsen til disse borgere bør være underlagt en tilsvarende kvalitetskontrol som hvis borgerne var anbragt/visiteret efter den rigtige bestemmelse.

Socialtilsyn Midt skal derfor anbefale, at lovgrundlaget præciserer, at ydelser efter § 84 (jf. § 44) omfattes af socialtilsynets godkendelses- og tilsynskompetence, såfremt det leveres i et tilbud, omfattet af lov om socialtilsyn § 4, stk. 1.

Bilag 1. Mail fra Undervisningsministeriet

Reference: 021.42V.571

Eva Jørgensen
Jurist
Socialtilsyn Midt

Kære Eva Jørgensen

Tak for din henvendelse

[redacted]skole er en fri grundskole, der er godkendt og drives i henhold til lov om frie grundskoler m.v., lovbekendtgørelse nr. 917 af 18. august 2014. Undervisningsministeriet, ved Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, fører tilsyn med undervisningens indhold på frie grundskoler. Styrelsens tilsyn er et overvågende tilsyn med sektoren, som suppleres af det forældrevalgte tilsyn, som gennemføres enten ved en forældrevalgt tilsynsførende eller ved skolens selvevaluering efter certificeret model. Forældrekredsen ved [redacted]skole har valgt en tilsynsførende.

Undervisningsministeriet fører udelukkende tilsyn med undervisningens indhold, skolens vedtægter og anvendelse af midler til undervisning. Ministeriet fører ikke tilsyn med forhold hjemlet i serviceloven.

Venlig hilsen

Pædagogisk konsulent Lars Erik Storgaard
Undervisningsministeriet
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Grundskolecenteret
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Tlf.: 3392 5000, Direkte tlf.: 3392 5046
Fax: 3392 5567, Email: Lars.Erik.Storgaard@ktst.dk

Bilag 2. Mail fra Socialstyrelsen

Fra: Camilla Spanggaard Stokholm [mailto:csto@socialstyrelsen.dk]
Sendt: 30. juni 2015 13:47
Til: Eva Jørgensen (26567)
Emne: Socialtilsyn og efterskolerne

Kære Eva

Tak for din henvendelse vedr. tilsyn med efterskoler.
Jeg vil indledningsvis beklage det sene svar, som skyldes at vi i Socialstyrelsen har afventet en regeringsdannelse, for at kunne besvare henvendelser.

Det klare udgangspunkt er, at socialtilsynet skal lægge undervisningsministeriets økonomiske tilsyn til grund. Det vil sige, at socialtilsynet ikke skal føre tilsyn med efterskolernes økonomi.

Der kan være ganske særlige tilfælde, f.eks. hvis der på en efterskole er et stort antal anbringelser og socialtilsynet i øvrigt har andre oplysninger vedr. efterskolens økonomi, som giver anledning til bekymring. I de tilfælde kan det være relevant for socialtilsynet, at vurdere sammenhængen mellem anbringelserne og efterskolens økonomi generelt. Socialtilsynet må her foretage en konkret vurdering af, hvorvidt det i den situation giver mening, at føre et særskilt økonomisk tilsyn.

1

Venlig hilsen

Camilla Spanggaard Stokholm
Juridisk fuldmægtig

Mobil: +45 61 96 56 07
E-mail: csto@socialstyrelsen.dk

SOCIALSTYRELSEN
Jurateamet
Kontoret for Socialtilsyn og National koordination
Edisonsvej 18, 1 sal
5000 Odense C
Telefon: +45 72 42 37 00
www.socialstyrelsen.dk

Hjørring Kommune

Socialtilsyn Nord
Postadresse:
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
Telefon 7233 6930
socialtilsynnord@hjoerring.dk
www.socialtilsynnord.hjoerring.dk

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Sendt pr. mail til:
mple@sim.dk
lla@sim.dk
jurint@sim.dk

Den 17-08-2016
Sagsnr.: 00.01.00-A50-4-14

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen)

Socialtilsyn Nord takker for muligheden for at afgive høringssvar til ovenstående lovforslag.

Socialtilsyn Nord ser som udgangspunkt meget positivt på det fremsatte lovforslag. Socialtilsynets bemærkninger til lovforslaget følger nedenfor.

Ad 1 – Botilbudslignende tilbud etableret i boliger efter lov om leje
Det foreslås med bestemmelsen, at botilbudslignende tilbud, hvor der er indgået en lejekontrakt efter lov om leje, bliver omfattet af socialtilsynets kompetence, hvis de øvrige betingelser i § 4 stk. 1 nr. 3 er opfyldt. Det sker ved, at betingelsen om visitation udgår af bestemmelsen.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det på den måde sikres, at disse botilbudslignende tilbud, der indholdsmæssigt kan sidestilles med tilbud efter servicelovens § 107 og § 108, også bliver omfattet af socialtilsynet.

Ved gennemgang af det fremsatte lovforslag, mener Socialtilsyn Nord imidlertid at kunne udlede, at der er botilbud, der fortsat ikke vil blive omfattet af Socialtilsynets kompetence efter lovændringen. Dette på trods af, at der er tale om tilbud, der indholdsmæssigt kan sidestilles med § 107 og § 108.
Det drejer sig overordnet om to typer af boliger:

a) Almene ældreboliger ejet af boligselskab
b) Almene boliger, der ikke er ældreboliger (almene familie- og ungdomsboliger)

Ad a) - Almene ældreboliger ejet af boligselskab
Det fremgår af bemærkningerne til det fremsatte lovforslag, at ændringen skal forstås således, at hvor boligen udlejes i overensstemmelse med lov om leje af en privat udlejer, og de øvrige betingelser i litra b-d er opfyldt, omfattes tilbuddet af socialtilsynets kompetence.

Det er ved telefonsamtale med fuldmægtig Mads Plovgaard Lehm af den 11. juli 2016 oplyst, at denne udlejning er begrænset til lejemål efter lov om leje (lejeloven) og ikke omfatter lejemål efter lov om leje af almene boliger (almenlejeloven).

Det indebærer, at selv om loven ændres, vil almene boliger, som er ejet af en boligorganisation, og hvor borgeren ikke visiteres af kommunen, fortsat ikke vil være omfattet af § 4 stk. 1 nr. 3.

Disse boligformer var ikke før lovændringen omfattet af Socialtilsynets kompetence, idet der ikke var tale om kommunal visitation til boligerne. Med lovforslaget udgår betingelsen om visitation fra bestemmelsen, men af bemærkningerne til ændringen fremgår, at det alene er lejemål efter lejeloven, der tiltænkes omfattet med den nye ændring. Det betyder, at lejemål efter almenlejeloven fortsat ikke omfattes af socialtilsynets kompetence.

Det bemærkes i den forbindelse, at Socialtilsyn Nord er bekendt med eksempler på tilbud, hvor en kommune – efter uformel aftale med et boligselskab -henviser borgere til almene boliger, hvorefter boligselskabet indgår lejekontrakt med borgeren efter almenlejeloven. Disse tilbud er ikke aktuelt omfattet af socialtilsynenes kompetence, selv om de øvrige betingelser i § 4 tk. 1 nr. 3 litra b – d er opfyldt.

Det skyldes, at § 4 stk. 1 nr. 3 litra a ikke er opfyldt i relation til disse tilbud: Inden lovændringen fordi der ikke er kommunal anvisningsret og ikke sker egentlig visitation. Efter lovændringen fordi der ikke er tale om en lejekontrakt efter lov om leje.

Ovenstående indebærer, at ændringens formål – at sikre, at alle private og offentlige tilbud, der kan sidestilles med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108 omfattes af socialtilsynet – kun delvist opfyldes med det fremsatte forslag.

Ad b) - Almene boliger, der ikke er ældreboliger (familie- og ungdomsboliger)
Bestemmelsen i § 4 stk. 1 nr. 3 litra a angiver, at det er en betingelse, at *"tilbuddet leveres til beboere i plejeboliger eller lignende boformer".* Det er ikke med det fremsatte lovforlag foreslået at ændre denne passus eller den hidtidige fortolkning af denne del af bestemmelsen.

Det fremgår af *lovforslag til lov om socialtilsyn, at der med "plejeboliger eller lignende boliger"* kan være tale om plejehjem m.v. efter servicelovens § 192, plejeboliger omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap og tilsvarende boliger.

Det følger af almenboliglovens § 5 stk. 2, at plejeboliger er almene ældreboliger, hvortil der hører serviceareal for personer med behov for indsats efter serviceloven.

Det er Socialtilsyn Nords vurdering, at ”*plejeboliger og lignende boliger*” på baggrund af ovenstående ikke kan udstrækkes til at omfatte hhv. almene familieboliger og almene ungdomsboliger.

Socialtilsyn Nord forstår reglerne, forarbejderne og foreliggende praksis således, at der med ”*plejeboliger eller lignende boliger* ” som altovervejende udgangspunkt vil være tale om almene ældreboliger, jf. almenboliglovens § 105 stk. 1 og 2.
Dette underbygges endvidere af, at registreringen af botilbud, der opfylder § 4 stk. 1 nr. 3, i praksis godkendes og registreres på Tilbudsportalen, enten som almenboliglovens § 105 stk. 1 eller som § 105 stk. 2.

Socialtilsyn Nords erfaring er imidlertid, at der i praksis findes botilbud, der ikke er omfattet af Socialtilsynets kompetence, fordi litra a ikke er opfyldt. Dette på trods af, der er tale om almene boliger, hvortil kommunen visiterer de pågældende borgere, og på trods af, at bestemmelsens øvrige betingelser, jf. litra b-d, er opfyldt.

Det skyldes, at boligmassen ikke er opført med støtte til almene ældreboliger, men derimod som almene familieboliger, jf. almenboliglovens 3, eller almene ungdomsboliger, jf. § 4.

Disse tilbud vil med lovforslaget fortsat ikke være omfattet af Socialtilsynets kompetence, trods dét at målgruppen er den samme som med lovforslaget ønskes favnet af lovændringen.

Socialtilsyn Nord mener i øvrigt, at der kan rejses spørgsmål ved, om der foreligger den fornødne hjemmel for kommunerne til at drive botilbud svarende til § 107/§108-målgruppe i hhv. almene ungdoms- og familieboliger.

Det bemærkes endvidere til ovenstående, at lovforslaget indebærer en nødvendig ændring af registeringen af denne type tilbud. Aktuelt registreres botilbudslignende boformer jf. § 4 stk. 1 nr. 3 på Tilbudsportalen som enten § 105 stk. 1 eller § 105 stk. 2. Botilbud efter lejeloven vil efter lovændringen skulle registreres på anden vis.

Endeligt bemærkes at Socialtilsyn Nord har konstateret flere tilfælde, hvor friplejeboliger målrettes og benyttes til borgere, der normalt bor i §§ 107 og 108 botilbud. Socialtilsyn Nord finder det problematisk at friplejeboliger, der anvendes til denne målgruppe fortsat ikke er omfattet af lov om Socialtilsyn.

Ad 2 - Fondsmyndighed
Socialtilsyn Nord genkender den beskrevne aktuelle uhensigtsmæssige praksis med dobbelt sagsbehandling og uklarhed om kompetenceafgrænsning i forhold til Civilstyrelsens myndighed. Socialtilsyn Nord imødeser derfor en højere grad af klarhed på området.

Socialtilsyn Nord mener i den forbindelse, at det er vigtigt, at Social- og Indenrigsministeren benytter sig af lovforslagets mulighed for at fastsætte nærmere regler om socialtilsynets sagsbehandling i forhold til fonde med henblik på at skabe så høj en grad af klarhed som muligt.

Ad 3 - Økonomi
Socialtilsyn Nord har bemærkninger til følgende i lovforslagets pkt. 2.6

a) Kvalitetsmodellen
b) Budgetskemaet
c) Socialtilsynets rolle ift. evt. revisionspåtegninger

a) Kvalitetsmodellen
I forbindelse med at økonomi udgår af kvalitetsmodellen, mener Socialtilsyn Nord, at særligt kriterium 12, herunder indikator 12 a, bør reguleres i den kommende revision af bekendtgørelsen.

b) Budgetskemaet
Socialtilsyn Nord er enig i, at der er behov for et enkelt budgetskema til brug for det økonomiske tilsyn, men mener, at budgetskema 2016 aktuelt opfylder dette behov. Budgetskema 2016 blev udarbejdet med netop det formål at forenkle det oprindelige budgetskema for socialtilsynene. Budgetskemaet blev udarbejdet i et samarbejde mellem KL, interesseorganisationer for de private tilbud, socialtilsynene og Socialstyrelsen.

Budgetskemaet 2016 blev først tilgængeligt på Tilbudsportalen september 2015, hvorfor flertallet af tilbud endnu ikke har haft lejlighed til at anvende det. Socialtilsyn Nord har imidlertid modtaget positive tilbagemeldinger på budgetskemaet fra de tilbud, der har benyttet det. Socialtilsyn Nord vil derfor opfordre til, at udformningen af et nyt budgetskema medtager erfaringerne fra det netop reviderede budgetskema.

Socialtilsyn Nords mener, det reviderede budgetskema 2016 har den fornødne enkelthed for tilbuddene, samtidig med det sikrer den fornødne gennemskuelighed i tilbuddenes økonomi. Socialtilsyn Nords mener, at en yderligere forenkling af budgetskema 2016 vil kunne indebære en risiko for, at der ikke er det tilstrækkelige grundlag til at vurdere tilbuddets økonomiske kvalitet, jf. ny § 6 stk. 3.

c) Socialtilsynets rolle i forhold til eventuelle revisionspåtegninger
Socialtilsyn Nord er enig i, at socialtilsynet skal kunne henholde sig til eventuelle revisionspåtegninger, medmindre der er konkret grund til andet. Socialtilsyn Nord finder dog, at socialtilsynets rolle kan være uklar i netop de tilfælde, hvor der er denne konkrete grund ”til andet.”

Socialtilsyn Nord har i flere tilfælde konstateret manglende revision af regnskaber og årsrapporter, manglende dokumentation for udført revision, manglende beskrivelser i revisionsprotokollat om, hvad revisionen har omfattet og manglende kendskab til den lovgivning, der regulerer disse virksomheder.

I disse tilfælde er det ikke altid klart, hvilke handlemuligheder socialtilsynet har. Socialtilsyn Nord har derfor et ønske om socialtilsynets handlemuligheder i disse tilfælde omhandles i den kommende revision på området.

Ad 4 – Frist for budgetter
Det foreslås med bestemmelsen, at fristen for indsendelse af tilbuddenes budgetter ændres fra den 1. oktober til den 1. november.

Socialtilsyn tilslutter sig ændringen for så vidt angår de offentlige tilbud, fordi det imødekommer de udfordringer, disse har med at overholde fristen i dag.

For så vidt angår de private tilbud, mener Socialtilsyn Nord imidlertid, at fristen fortsat bør være 1. oktober. Det skyldes, at private tilbud har en interesse i at få deres driftsøkonomiske forudsætninger godkendt af socialtilsynet inden 1. januar. Flere private tilbud medsender budgetgodkendelsen fra socialtilsynet i forbindelse med, de udsender deres nye takster for efterfølgende år. Taksterne udmeldes til anbringende kommuner primo december måned og senest ved årsskiftet, hvad der fordrer en budgetgodkendelse i ultimo november.

Ændres tidsfristen for budgetindsendelse fra 1. oktober til 1. november vil det ikke være muligt for socialtilsynene at godkende de fremsendte budgetter inden hverken 1. december eller 1. januar. Hertil vil der forventeligt medgå betydelige ressourcer til at imødegå de private tilbuds ”rykkere” for budgetgodkendelse.

Øvrige bemærkninger
Socialtilsyn Nord har i de forløbne 2 år konstateret tilfælde, hvor plejefamilier, der har fået afslag på generel godkendelse af Socialtilsynet, efterfølgende er blevet konkret godkendt af en kommune med henblik på fortsat at kunne indgå i den kommunale forsyning.

--o0o—

Ved spørgsmål til ovenstående kan der rettes henvendelse til jurist Sarah Sieker Juhlert på tlf. 72 33 69 92 eller e-mail saju@hjoerring.dk

Med venlig hilsen

Sigrid Fleckner
Tilsynschef, Socialtilsyn Nord

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Fremsendes alene pr. e-mail til Mads Plovgaard Lehm (mple@sim.dk) og Lone Larsen (lla@sim.dk) med kopi til jurint@sim.dk

Socialtilsyn Syd

Lindevej 5A
Bygning 6 & 7
5750 Ringe

Tlf. 7253 1900
socialtilsynsyd@fmk.dk
www.socialtilsynsyd.dk
17-08-2016

Kontakt:
Sissel Schmidt
Jurist
Dir. tlf. 7253 1964
sschm@fmk.dk

Socialtilsyn Syds høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn (opfølgning på tilsynsreformen)

Social- og Indenrigsministeriet fremsendte den 7. juli 2016 udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn i høring hos bl.a. Socialtilsyn Syd.

Socialtilsyn Syd har følgende konkrete bemærkninger til udkastet:

Bemærkninger til tilsyn med botilbudslignende boformer (pkt. 3)

Socialtilsyn Syd tager den foreslåede ændring til efterretning, men finder ikke, at den er tilstrækkelig til opfyldelse af formålet med § 4, stk. 1, nr. 3; at tilbud, der ikke opleves forskellige af borgerne, skal ligestilles for så vidt angår den kvalitetssikring, som såvel personrettet som driftsorienteret tilsyn medfører.

Socialtilsyn Syd foreslår derfor, at § 4, stk. 1, nr. 3, litra b ændres fra "hjælpen udgår fra servicearealer knyttet til boligerne og ydes af et fast ansat personale" til "hjælpen udgår fra faste arealer og ydes af et fast tilknyttet personale".

Dermed imødegås den udvikling, som Socialtilsyn Syd påpegede i høringssvar af 28. oktober 2015, hvoraf det fremgår, at kommunerne i praksis har påbegyndt en omorganisering af sociale tilbud, således at støtte, der tidligere udgik fra servicearealer knyttet til boligerne, nu udgår fra centrale enheder, hvorefter disse botilbudslignende boformer ikke længere henhører under socialtilsynenes tilsynskompetence.

Socialtilsyn Syd forudsætter, at Tilbudsportalen foretager de nødvendige tekniske ændringer, f.eks. ved oprettelse af en tilbudstype, der benævnes "botilbudslignende boform, hvor den primære ydelse gives efter lov om social service § 85."

Bemærkninger til tilsyn med tilbuddenes økonomi (pkt. 9 ff.)

Socialtilsyn Syd finder, at forslaget om at lade temaet økonomi udgå helt af kvalitetsmodellen for både plejefamilier og sociale tilbud mod at de forhold, socialtilsynene skal føre økonomisk tilsyn med, indsættes som selvstændigt stk. i § 6, er velegnet til opfyldelse af målet om forenkling, idet det økonomiske tilsyn fortsat vil kunne varetages betryggende og - med den foreslåede ordning – mere målrettet og med bedre ressourceudnyttelse.

Bemærkninger til frister for budgetindberetning

Socialtilsyn Syd kvitterer for, at fristen for budgetindberetning som anført af Socialtilsyn Syd i vedhæftede bidrag til evaluering af tilsynsreformen fremrykkes til 1. november af hensyn til den offentlige budgetlægning. Den fremrykkede frist bør som anført i forslaget efter Socialtilsyn Syds opfattelse gælde for såvel offentlige som private tilbud.

Socialtilsyn Syd

Bemærkninger til ændring af perioden for skærpet tilsyn (pkt. 13)

Socialtilsyn Syd foreslår, at den fikserede periode på 3 mdr. bibeholdes, idet det modsat ministeriets overvejelser ikke er Socialtilsyn Syds erfaring, at den er uhensigtsmæssig og i nogle tilfælde for lang.

Tværtimod er perioden i nogle tilfælde for kort; lov om socialtilsyn forudsætter, at afgørelser om skærpet tilsyn er reserveret til de tilfælde, hvor tilbuddet via arbejde med påbudte udviklingstiltag kan opnå den fornødne kvalitet.

Det er Socialtilsyn Syds erfaring, at afgørelser om skærpet tilsyn træffes på baggrund af en række komplekse, bekymrende forhold, som tilbuddet har mulighed for at rette op på, og som kan genoprettes inden for 3 mdr. Inden for denne periode skal Socialtilsyn Syd således konstatere, om de påbudte udviklingstiltag opnås, hvorfor 3 mdr. i praksis er en meget kort periode.

Hvis kvaliteten undtagelsesvis er og i forbindelse med tilsynsbesøg kan konstateres genoprettet efter f.eks. 1 md. kan afgørelsen ophæves efter de almindelige forvaltningsretlige regler.

Såfremt det allerede fra starten ligger klart, at det efter en eller to måneder vil kunne konstateres, om et påbud er opfyldt eller vil blive det, er der efter Socialtilsyn Syds opfattelse tale om et forhold af så isoleret karakter, at der i stedet bør træffes en mindre indgribende afgørelse i form af et påbud, jf. også ministeriets bemærkninger til pkt. 14 vedrørende proportionalitet.

Socialtilsyn Syd finder derfor, at den foreslåede lovændring ikke er en proportional løsning på spørgsmålet om socialtilsynenes vurdering af, hvilken sanktion, der er relevant i forhold til en given bekymring.

Bemærkninger til ændring af § 12, stk. 2, nr. 1 (pkt. 17)

Socialtilsyn Syd finder ikke, at den foreslåede sproglige justering løser den væsentlige problemstilling, at den aktuelle oplysningspligt alene vedrører ændringer i godkendelsesgrundlaget.

Socialtilsyn Syd foreslår derfor på ny, at oplysningspligten for tilbud, der er i drift, udvides, således at tilbuddene forpligtes til af egen drift at give socialtilsynet oplysninger af væsentlig betydning for tilbuddets generelle kvalitet.

Såfremt der alene er oplysningspligt for så vidt angår ændringer i godkendelsesgrundlaget vil der f.eks. kunne finde bekymrende hændelser sted, uden at tilbuddet af den grund er forpligtet til at oplyse socialtilsynene herom.

Der henvises i den forbindelse til Social- og Indenrigsministeriets svar til LOS af 4. april 2016 vedrørende fortolkning af § 12.

Socialtilsyn Syd foreslår ligeledes, at oplysningspligten for tilbud, der søger om godkendelse, udvides, således at tilbuddene forpligtes til af egen drift at give socialtilsynet oplysninger af væsentlig betydning for vurderingen af tilbuddenes mulighed for at levere den fornødne kvalitet.

Dette vil dels modsvare den foreslåede præcisering af dialogforpligtelsen i forbindelse med godkendelse af nye sociale tilbud, dels sikre, at en afgørelse om godkendelse kan tilbagekaldes, hvis forudsætningerne for afgørelsen har været urigtige.

Bemærkninger til ændring af § 15, stk. 4 (pkt. 21)

Socialtilsyn Syd foreslår, at ”efter socialtilsynets forudgående tilladelse” ændres til ”efter socialtilsynets forudgående godkendelse”.

Såfremt en ændret systematik i begreberne i lov om socialtilsyn er tilsigtet ønsker Socialtilsyn Syd en præcisering af, hvorfor der fremover skal gives tilladelse frem for godkendelse.

Bemærkninger til ændring af § 19 (pkt. 27)

Der er ikke aktuelt teknisk muligt for socialtilsynene at registrere på Tilbudsportalen, at der er truffet afgørelse om ophør, men at tilbuddet fortsat er i drift, så en forudsætning for, at socialtilsynene kan udføre myndighedsopgaven i overensstemmelse med den foreslåede ændring, er, at Tilbudsportalen foretager de nødvendige tekniske ændringer.

Bemærkninger til ændring af § 24 (pkt. 28)

Socialtilsyn Syd er positiv over for, at det præciseres, at Socialstyrelsens vejledningsopgave består i at bidrage til, at socialtilsynene arbejder på grundlag af den aktuelt bedste viden på området.

Dermed sættes der fokus på effekten af den sociale indsats i forhold til den enkelte borger, ligesom vigtigheden heraf understreges ved at lade spørgsmålet indgå på bemærkningsniveau til lov om socialtilsyn.

Såfremt formålet med ændringen endvidere er en præcisering af, at Socialstyrelsen kan deltage i tilsynsbesøg, jf. herved pkt. 10 i stemmeaftalen om opfølgning på tilsynsreformen, fremstår det ikke umiddelbart tydeligt for Socialtilsyn Syd, at der med lovforslaget skulle være skabt den fornødne klarhed vedrørende spørgsmålet om videregivelse af oplysninger om borgerne, idet der fortsat ikke er foretaget en afklaring af spørgsmålet om Socialstyrelsens deltagelse i tilsynsbesøg og disse besøgs implikationer i forhold til oplysninger om de anbragte borgeres personlige forhold, herunder omfanget af og proportionaliteten i indhentelse af samtykke fra anbragte borgere og – for anbragte børns vedkommende – disses forældremyndighedsindehavere/værger.

Der henvises herved til Datatilsynets høringssvar af 18. februar 2013 til lov om socialtilsyn.

Desuden bemærkes det, at såfremt forslaget om at udvide Socialstyrelsens opgave til at omfatte faglige undersøgelser fastholdes, forventer Socialtilsyn Syd, at Socialtilsyn Syds deltagelse heri i et omfang, der henset til socialtilsynenes hovedopgave er betydeligt, ledsages af direkte økonomisk kompensation fra Socialstyrelsen, idet det næppe er lovgivers hensigt med evaluering af tilsynsreformen, at faglige undersøgelser skal finansieres af stigninger i socialtilsynenes tilsynstakster og dermed private og kommunale tilbuds udgiftsniveau.

Bilag: Socialtilsyn Syds bidrag af 28. oktober 2015 til evaluering af tilsynsreformen.

Med venlig hilsen

Peter Bjerregaard Andersen
Tilsynschef

Socialtilsyn Øst Holbæk Kommune

Social- og Indenrigsministeriet

Sendes alene pr. e-mail til:
mple@sim.dk
lla@sim.dk
cc: jurint@sim.dk

Dato: 16. august 2016

Sagsnr. 16/5414
Dir. tlf.: 72362966
Mail: chgje@holb.dk

Høringssvar vedr. udkast til forslag om lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen)

Socialtilsyn Øst har fra Social- og Indenrigsministeriet modtaget ovennævnte udkast til lovforslag i høring den 7. juli 2016.

Socialtilsyn Øst har følgende generelle bemærkninger til lovudkastet:

Socialtilsynet finder de tiltænkte ændringer positive. Men vi mener samtidig, at det er vigtigt, at visse bestemmelser bliver præciseret - enten ved en mere uddybende beskrivelse eller ved ændringer i formuleringerne. Imidlertid er der også bestemmelser i lovforslaget, som efter vores opfattelse ikke kan fungere i praksis, hvilket vil blive kommenteret nedenfor ved de enkelte bestemmelser.

Socialtilsynet finder, at lovforslaget generelt er formuleret tvetydigt. Dette er problematisk, da der er behov for tydelighed, således der ikke skabes unødvendig splittelse imellem tilbud og socialtilsynene omkring forståelsen af loven. Samtidig vil tydeligere lovtekst kunne begrænse antallet af ankesager til Ankestyrelsen.

Til de enkelte bestemmelser har Socialtilsyn Øst følgende bemærkninger:

Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler

Socialtilsyn Øst vurderer, at forslaget omkring efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler er hensigtsmæssigt, idet der således undgås dobbelttilsyn. Imidlertid ser vi følgende problematikker:

Den 9. plads

Det fremgår ikke af lovforslaget, hvordan det skal sikres, at socialtilsynet bliver kontaktet, når den 9. plads skal tages i brug, og hvem der skal skabe kontakten.

Socialtilsynet har ikke mulighed for at kunne kontrollere de enkelte skoler indenfor vores område, og de enkelte anbringende eller visiterende kommuner er ikke nødvendigvis vidende om, hvor mange andre kommuner, der har konkret godkendt skolen til en eller flere pladser.

Socialtilsyn Øst anbefaler, at det er Undervisningsministeriet, der i deres tilsyn skal sikre, at den 9. plads ikke bliver anvendt uden godkendelse fra socialtilsynet.

Vi ser endvidere et problem, i det tilfælde en skole kommer til at svinge imellem 8 og 9 pladser over en periode. For eksempel anbringes en ung (på plads nr. 9), hvorefter der nogle måneder senere er en, som fjernes derfra. Derefter kan der blive anbragt en ny, og en ny fjernes og så videre. Dette kan forekomme, idet der løbende kan ind- og udskrives unge. I et sådan tilfælde vil skolen skifte imellem at skulle have 8 konkrete godkendte pladser og at skulle være generelt godkendt ved den 9. plads flere gange efter hinanden.

Et skift imellem antal pladser og dermed tilsynsmyndighed på denne måde vil ikke være hensigtsmæssigt, hverken for socialtilsyn, Undervisningsministeriet eller for skolerne.

Samtidig savner vi en vejledning om, hvorvidt en skole skal ny-godkendes første gang, de får over 8 pladser, og om de så skal ny-godkendes på ny, såfremt de har haft mindre end 8 pladser i en periode, og derefter igen får den 9. plads.

Godkendelse af socialtilsynet

Socialtilsyn Øst finder det endvidere ikke hensigtsmæssigt, at socialtilsynene ved deres generelle godkendelse af skolen kun skal vurdere på den 9. plads og opefter, og derved ikke påse kvaliteten af de første 8 pladser.

Såfremt socialtilsynet vurderer, at skolen ikke kan løfte opgaven med anbragte børn og unge eller visiterede voksne med funktionsnedsættelse, bør alle pladserne fjernes. Ud fra lovforslaget vil dette imidlertid ikke være tilfældet. I stedet kan socialtilsynet blot give besked til de anbringende eller visiterende kommuner om afgørelsen, hvorefter kommunerne fortsat kan beholde deres konkrete godkendelse af de enkelte pladser.

Derved vil der kunne være 8 borgere i et tilbud, som ikke opfylder den kvalitet, som normalt kræves fra socialtilsynenes side, uden socialtilsynene kan ændre på dette.

Takst

Socialtilsyn Øst finder, at der mangler en vejledning i, hvordan socialtilsynet skal beregne tilsynstakst for disse skoler.

Det fremgår ikke af lovforslaget, om der skal beregnes takst som ny-godkendelse i første omgang, eller hvordan taksten skal beregnes, hvis de tidligere har været generelt godkendt, men så har haft mindre end 8 pladser i en periode, for senere at skulle generelt godkendes på ny, idet de igen har fået 9 pladser.

Samtidig fremgår det heller ikke præcist, hvordan antallet af pladser skal optælles i forbindelse med taksten – om den 9. plads skal tælles som 1 plads og 10. plads så er nummer 2, eller om der skal betales tilsynstakst for alle 9 pladser, selv om de første 8 er konkret godkendte.

Botilbudslignende tilbud

Hensigten bag ændringen i forhold til lovforslagets § 4 er udmærket, men der er nogle mindre problemstillinger, som har brug for tilretning, førend ideen bag kan gennemføres i praksis.

Ændringen i socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 3, litra a

I Socialtilsyn Øst har vi forstået ændringen således, at hensigten er, at socialtilsynene fremadrettet skal have tilsyn med alle botilbudslignende tilbud. Så både private og kommunale tilbudslignende konstruktioner, hvor der ydes § 85-støtte til borgere i eget hjem er omfattet, når boligerne er beliggende i en samlet klynge eller indenfor en mindre radius med tilhørende servicearealer.

Såfremt ovenstående forståelse er korrekt, kan hensigten med lovændringen ikke opnås, før der laves nogle tilretninger i forslaget.

Primært er det ikke i § 4, stk. 1, nr. 3, litra a nok at fjerne "hvor borgeren er visiteret af kommunalbestyrelsen til ophold i boligen", idet der stadig fremgår et krav om, at boligerne skal være plejeboliger eller lignende boligformer. Dette vil afskære flere private botilbudslignende tilbud, eftersom disse som regel er oprettet i almindelige (ikke almennyttige) lejligheder.

Et privat botilbud kan have både §§ 66, 107 eller 108 samtidig med lejligheder med § 85-støtte, hvorved de nuværende regler gør, at det kun er delen efter §§ 66, 107 eller 108, som falder under socialtilsynenes tilsyn. Beboere i egen lejlighed med § 85-støtte får således kun det personrettede tilsyn af kommunerne, selv om disse boliger ligger helt op og ned af servicearealer og ellers i tilbuddet behandles som resten af tilbuddet.

For at socialtilsynene ville skulle føre tilsyn med disse lejligheder med § 85-støtte, skal kravet om, at tilbuddet skal ligge i plejeboliger eller lignende boligformer, altså udgå.

Desuden fremgår det af lovforslaget på side 29 i de sidste to afsnit til nr. 3, at det ved ændringen ønskes, at socialtilsynets kompetence kommer til at omfatte alle botilbud og botilbudslignende tilbud. Imidlertid fremgår det i teksten umiddelbart herefter, at botilbudslignende tilbud forstås som værende kommunale tilbud i form af hjælp og støtte efter §§ 83-87, 97, 98 og 102 i lov om social service, hvor den bolig, der er knyttet til tilbuddet, udlejes af kommunalbestyrelsen til beboerne i overensstemmelse med lov om leje.

Ved ovenstående definition på botilbudslignende tilbud vil private tilbud ikke falde ind under ændringen. Dette anser socialtilsynet for at være uhensigtsmæssigt, da de private tilbud som regel anser deres tilbud som et samlet, hvor borgere kan flyttes fra for eksempel § 107 over til en § 85-lejlighed indenfor samme tilbud, når de er klar til det. Det vil derfor i praksis være hensigtsmæssigt, at socialtilsynene fremadrettet skal føre tilsyn med alle dele af de private tilbud. Socialtilsyn Øst finder det derfor ønskværdigt, at definitionen af botilbudslignende tilbud som værende kommunale bliver fjernet fra lovforslagets tekst.

Endelig vil det blive svært for socialtilsynene at kunne finde de private tilbud på eget initiativ, idet disse ikke nødvendigvis fremgår af Tilbudsportalen, da det reelt set er § 85-støtte i eget hjem.

Socialtilsyn Øst ser gerne, at der indskrives, hvordan disse private botilbudslignende tilbud skal kunne findes, såfremt de ikke har en del med reelt botilbud ved siden af.

Endvidere fremgår det ikke tydeligt af lovforslaget, om det kun er de kommunale botilbudslignende tilbud, der ikke må oprettes efter den 1. januar 2017, eller om det også gælder for de private. Såfremt det også gælder for de private, vil ovenstående problemstilling være større, da det vil være svært for socialtilsynene at håndhæve, idet vi ikke har viden omkring alle botilbudslignende tilbud, der bliver oprettet, eftersom de ikke fremgår af noget register.

Servicearealer

Socialtilsyn Øst har endvidere en bekymring i forhold til kravet om servicearealer ved botilbudslignende tilbud. Vi er vidende om, at nogle kommuner har besluttet at nedlægge servicearealerne i bygningerne og samle deres personale et andet sted, for blot at fratage socialtilsynet vores tilsynskompetence på tilbuddet.

Vi ønsker derfor, at kravet om servicearealer omskrives eller fjernes helt, således at disse ændringer ikke vil kunne medføre, at man kan unddrage sig socialtilsynets tilsyn. Selve tilbuddet er stadig det samme og de får stadig samme støtte og samme muligheder – den eneste forskel er, at personalet har kontor et andet sted.

Godkendelse af tilbud

Socialtilsyn Øst finder, at den foreslåede ændring i lovforslagets § 1, nr. 4, 2. led, er tvetydig, idet godkendelse af tilbud ændres fra at ske ”på baggrund af en vurdering af, om” til at ske ”såfremt” tilbuddet samlet set opfylder betingelserne for godkendelse, jf. §§ 6 og 12-18.

Denne ændring kan enten forstås således, at socialtilsynene ikke kan godkende et tilbud, medmindre dette opfylder hver enkelt betingelse i §§ 6 og 12-18. Hvis det ikke opfylder hver betingelse fuldt ud, så kan tilbuddet ikke godkendes, men skal i stedet have et vilkår. Denne fortolkning understøttes af bemærkningerne til nr. 4 på side 30 i lovforslaget, hvorved der står: ”… *foreslås det at præcisere i socialtilsynslovens § 5, stk. 1, at socialtilsynene kun, såfremt tilbuddet samlet set opfylder betingelserne for godkendelse i socialtilsynslovens §§ 6 og 12-18, træffer afgørelse om godkendelse…*”.

Imidlertid gør frasen ”samlet set”, at ovenstående fortolkning bliver mere tvivlsom, da denne frase stadig peger i retning af en vurdering af, hvorvidt tilbuddet opfylder betingelserne alt i alt.

Såfremt ændringen i lovforslaget er tænkt som ovenstående fortolkning, hvorved et tilbud skal opfylde alle betingelserne i socialtilsynslovens §§ 6 og 12-18 for godkendelse som generelt egnet, bør frasen ”samlet set” ligeledes fjernes fra bestemmelsen, da dette ellers kan tolkes til stadig at handle om en vurdering.

En konsekvens af en sådan ændring, hvorved alle betingelser skal være fuldt ud opfyldt, vil imidlertid være, at et tilbud ikke kan godkendes, hvis der er den mindste detalje, som mangler eller det i forhold til §§ 17 og 18 ikke forventes, at tilbuddet vil kunne opfylde disse ved senere regnskabsaflæggelse. Samtidig kan det ende med at være flere tilbud, som vil skulle godkendes med vilkår, også ved mindre detaljer, idet godkendelsesprocessen ellers vil blive for lang.

Ophør af godkendelse

Ændringen i lovforslagets § 1, nr. 5, hvorved der gives en præcisering af, at et tilbud altid skal opfylde alle betingelserne i socialtilsynslovens §§ 6 og 12-18 for at opretholde deres godkendelse, finder Socialtilsyn Øst positiv.

Dette vil give socialtilsynene større muligheder, idet for eksempel manglende indsendelse af årsregnskab eller manglende opfyldelse af socialtilsynslovens § 13, stk. 2 omkring vedtægternes indhold i så fald kan føre til ophør af godkendelse, efter dialog og påbud er forsøgt anvendt.

Økonomi

Tema i kvalitetsmodellen

Socialtilsyn Øst er positiv over for, at temaet økonomi tages ud af kvalitetsmodellen. Socialtilsynet har oplevet udfordringer med vurderingen af de enkelte sociale tilbuds økonomi, da driftstilsynet ikke altid finder sted i forbindelse med, at der er indkommet nyt budget eller regnskab. Det kan således ikke nødvendigvis vides, om økonomien er blevet forbedret eller forringet siden sidste tilsyn.

Samtidig har indikatorerne ikke været brugbare i vurderingen af tilbuddene, hvorved nogle tilbud er blevet scoret lavt, på trods af økonomien var i orden og modsat.

Imidlertid kan forslaget læses på flere måder, hvilket har skabt tvivl om, hvorvidt fjernelsen af temaet økonomi fra kvalitetsmodellen både gælder ved sociale tilbud og plejefamilier, eller om plejefamilier også her er undtaget fra forslaget. Der ønskes derfor en præcisering af, hvornår der menes tilbud i overordnet forstand, som i både sociale tilbud og plejefamilier, og hvornår der menes sociale tilbud uden plejefamilier.

Flytning af frist for indsendelse af årsbudget

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets pkt. 2.6.2, at fristen for indsendelse af tilbuddenes årsbudgetter ændres fra den 1. oktober til den 1. november, på baggrund af kommunernes frister for behandling af budgetter.

Det er Socialtilsyn Øst' vurdering, at det vil være problematisk at flytte fristen for indsendelse af budget for alle tilbud, både private og kommunale, til den 1. november. Det vil rent administrativt være nær umuligt for socialtilsynene at nå at behandle alle budgetter inden budgetårets start. I Socialtilsyn Øst modtager vi for eksempel ca. 410 budgetter, der skal behandles i perioden fra indsendelse til årsskiftet.

Det er vores vurdering, at flytningen af fristen kun er en fordel for nogle af de kommunale tilbud og ikke for andre eller for de private. Nogle kommuner vil således være udfordret i forhold til at skulle nå en deadline den 1. november, da deres vedtagne budgetter først udmøntes på tilbudsniveau i november måned. De private vil ligeledes lide under ændringen, idet deres budgetter ikke kan nå at blive godkendt, inden budgettet skal træde i kraft, og de kan således blive udsat for, at de et stykke tid inde i året får at vide, at budgettet ikke kan godkendes.

Endvidere har socialtilsynet oplevet, at de visiterende kommuner beder private tilbud om at vise deres budgetgodkendelse i forbindelse med ændring i takster, hvilket gør, at manglende godkendelse af budgettet inden for rimelig tid betyder manglende mulighed for private tilbud for at ændre deres takst før året efter.

Socialtilsyn Øst foreslår i stedet en differentieret løsning, hvor de private tilbud skal indsende årsbudget til godkendelse senest den 1. oktober, mens de kommunale først skal indsende deres årsbudget den 1. december, dermed tages der højde for begge områders årshjul og behov. Tilbuddene vil få den løsning, der passer bedst til deres struktur, samtidig med socialtilsynene kan følge med i godkendelsen af budgetter.

Forenkling af budgetskema

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets pkt. 2.6.3, at budgetskemaet vil blive forenklet.

Dette har Socialtilsyn Øst svært ved at se kan lade sig gøre i praksis, således at skemaet både er enklere for tilbuddene at lave og gennemskueligt for socialtilsynene i vores arbejde.

Vi vurderer, at en forenkling til fordel for tilbuddene alt andet lige vil gøre tilbuddenes budgetter mindre gennemskuelige og vil kunne besværliggøre vurderingen af, at pris og kvalitet i tilbuddet er i overensstemmelse.

Samtidig vil en forenkling af budgetskemaet afvige fra intentionen om, at der skal være sammenhæng mellem regnskabs- og budgettal, og konsekvensen af en forenkling af budgetskemaet kan blive, at det ikke bliver muligt for socialtilsynet at se sammenhængen mellem det godkendte budget og det efterfølgende regnskab.

Regulering af økonomitemaet i Bekendtgørelse om socialtilsyn

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget pkt. 2.6.3, at det vil blive vurderet, hvilke indikatorer fra kvalitetsmodellen vedrørende tilbuddenes økonomi, der egner sig til at blive reguleret i bekendtgørelse om socialtilsyn.

Socialtilsyn Øst vil påpege, at det vil være hensigtsmæssigt, at indikator 11.a og 12.a fremadrettet vil blive reguleret i bekendtgørelsen, idet vi vurderer, at indholdet i indikator 12.a kan reguleres i bekendtgørelsens § 15, således der tages højde for denne i forbindelse med godkendelse af årsbudgetterne.

Det er endvidere Socialtilsyn Øst' vurdering, at de resterende indikatorer ikke direkte bør eller kan reguleres i bekendtgørelsen, da disse vil falde under lovforslagets ændring i lov om socialtilsyn § 6, stk. 3.

Socialtilsyn Øst er imidlertid også betænkelig ved, at det ikke i lovforslaget fremgår, hvordan socialtilsynene fremadrettet kan informere udefrakommende omkring et tilbuds økonomi, da dette ikke længere fremgår af kvalitetsmodellen. Det kan desuden ikke ud fra lovforslaget læses, hvad der påtænkes at indføre i bekendtgørelsen.

Sammenhæng mellem budget- og regnskabstal

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget pkt. 2.6.3, at sammenhængen mellem regnskabs- og budgettal vil blive tydeliggjort i bekendtgørelsen.

Det er Socialtilsyn Øst' vurdering, at der netop er brug for at sikre denne sammenhæng. I dag er det sådan, at socialtilsynene godkender tilbuddenes budgetter, men ikke deres regnskab, hvorved vi kan opleve, at et tilbud har afveget det godkendte budget betydeligt.

Dette har socialtilsynene ingen sanktionsmuligheder overfor på nuværende tidspunkt, men vil ønske dette overvejet i forbindelse med lovforslaget, da den manglende sanktionsmulighed gør, at tilsynet kun kan se til. Der mangler således en sammenhæng imellem godkendelsen af budgettet og gennemsynet af regnskabet.

Skærpet tilsyn

Socialtilsyn Øst vurderer, at der kan være nogle ulemper i forbindelse med den forslåede ændring i bemærkningerne til lovforslaget pkt. 2.8.3, idet der ikke vil være overensstemmelse imellem omkostningerne for socialtilsynet ved et skærpet tilsyn og taksten herfor. I praksis vil en stor del af omkostningerne ved det skærpede tilsyn være afholdt allerede inden, der træffes en egentlig afgørelse om skærpet tilsyn.

Således vil et skærpet tilsyn, der løber over en måned, ikke nødvendigvis kræve færre ressourcer eller have færre omkostninger for socialtilsynene end et skærpet tilsyn over 3 måneder.

Det er Socialtilsyn Øst' vurdering, at misforholdet mellem takstindtægterne for et skærpet tilsyn og omkostninger forbundet med gennemførelsen heraf vil blive skævvredet mere, end det er tilfældet nu.

Det må ydermere anføres, at det er administrativt væsentligt tungere at håndtere faktureringen af skærpet tilsyn baseret på 10 % af årstaksten pr. måned. I lovforslaget er det endda uklart, hvorledes månederne skal tælles: tælles det som hver påbegyndte måned, skal 14 dages skærpet tilsyn tælles som en måned eller blot 14 dage, og er måneder defineret som værende 30 dage eller efter kalenderen?

Det kan endvidere overvejes, om der bør gives hjemmel til at iværksætte skærpet tilsyn i mere end 3 måneder ad gangen.

Påbud

Præciseringen i lovforslagets § 1, nr. 14 finder vi problematisk, idet socialtilsynene i praksis kan føre tilsyn med et tilbud, som er godkendt til en bred målgruppe, men hvor deres kompetencer ikke er tilstrækkelige til at dække hele målgruppen. I en sådan situation vil vi give påbud om at medarbejdergruppen og/eller ledelsen fagligt kvalificeres, hvormed de kan håndtere de mere komplekse borgere i målgruppen, og ellers vil vi ændre godkendelsen til en lettere målgruppe, idet tilbuddet godt kan håndtere en del af målgruppen uden problemer. Vi vil ikke lukke tilbuddet helt, idet de ved en indskrænkning af målgruppen opfylder kvalitetsmodellen og alle betingelser i lovgivningen uden problemer.

Socialtilsynene kan altså i praksis godt komme ud for situationer, hvor et påbud er nødvendigt i forhold til en indskrænkning af et tilbuds godkendelse og ikke kun ved situationer, hvor godkendelsen skal trækkes helt.

Derudover er der brug for en nærmere præcisering af, hvilket påbud vi reelt set kan give til et tilbud, idet den nuværende fortolkning er, at der kan gives påbud, såfremt tilbuddet selv kan rette op på problemet indenfor en tidsramme, og dette er målbart. Imidlertid skaber lovforslaget tvivl om, hvor grænsen går, da der i lovforslaget omkring reaktionsmuligheder overfor de visiterende eller anbringende kommuner beskrives, at socialtilsynene skal kontakte kommunen, hvis en borger på

et tilbud er placeret forkert, for eksempel ved at borgeren ikke passer ind i den målgruppe, som tilbuddet er godkendt til, eller at plejefamilien har brug for efteruddannelse.

I praksis ville Socialtilsyn Øst ved et tilbud, hvor en borger falder udenfor målgruppen give påbud om, at tilbuddet skal sikre overensstemmelse mellem indskrevne borgere og den godkendte målgruppe, hvorved tilbuddet så kan opsige kontrakten med kommunen omkring den eller de borgere, som ikke passer ind i målgruppen. Denne handling er nødvendig, da Socialtilsyn Øst for eksempel for tiden har tilbud, som har domfældte borgere indskrevet på pladser, hvor de ikke lovligt må være ifølge anden lovgivning, og de anbringende eller visiterende kommuner ikke er enig med socialtilsynet i vores fortolkning af reglerne.

I forhold til plejefamilier er der også førhen givet påbud om, at plejefamilien skal sikre sig viden eller uddannelse, da de selv skal sørge for at få noget uddannelse omkring de problemstillinger, som deres plejebarn har.

Whistleblower-ordningen

Ændringen i whistleblower-ordningen, hvorved den fuldstændige anonymitet ændres, er hensigtsmæssig, idet socialtilsynet til tider oplever borgere, som ikke ønsker at være anonyme, men som bliver fanget i de betingelser, som loven har opstillet.

Der er dog visse overvejelser, som bør gøres ved en sådan ændring, hvilket vi ikke ud fra lovforslaget kan se, er blevet inddraget.

I forhold til samtykke vil vi i Socialtilsyn Øst påpege, at dette bør være skriftligt, idet der er tale om en indskrænkning i borgerens rettigheder. Dette kan imidlertid være besværligt, eftersom whistleblows kan indkomme enten mundtligt over telefonen eller skriftligt via en webblanket, samtidig med at borgeren ikke nødvendigvis giver sine kontaktoplysninger.

Derudover er der en problemstilling i det faktum, at samtykke altid kan trækkes tilbage, hvorved socialtilsynene kan stå i en situation, hvor der først er givet et samtykke, men dette så trækkes tilbage kort tid efter, eventuelt efter socialtilsynet har videregivet information om whistleblowet til tilbuddet eller plejefamilien. Dette bliver ikke berørt i lovforslaget, selv om det er en vigtig komponent i ændringen, da det kan være besværligt at administrere og sikre, at den ønskede anonymitet bliver opretholdt.

Whistleblows over for andre

Det fremgår endvidere ikke tydeligt af lovforslaget, hvordan socialtilsynene skal forholde sig omkring oplysninger om whistleblows overfor andre end tilbuddene eller plejefamilierne, såfremt der er givet samtykke til at fjerne anonymiteten. Herunder tænkes der specielt på, hvordan det forventes, at socialtilsynene fremadrettet behandler whistleblows i forbindelse med aktindsigter.

Såfremt det er meningen, at der skal kunne gives aktindsigt i de whistleblows, hvor anonymiteten er blevet løftet, så vil det skabe et større ressourceforbrug og administrationsbehov, idet socialtilsynet så ved de enkelte whistleblows skal påse, om der er givet samtykke til ophævelse af anonymiteten eller ej, for derfra at vurdere om det skal medtages i aktindsigten.

Derudover kan der efter lovforslaget forekomme tilfælde, hvor der er givet samtykke til kun delvist at ophæve anonymiteten, hvorved der så skal gives aktindsigt i kun en lille del af whistleblowet.

Som lovgivningen er nu, kan socialtilsynet end ikke oplyse noget om, hvor mange whistleblows, der er indkommet på et navngivent tilbud, men ændringen kan føre til, at der kan gives oplysninger om antallet i forhold til de, som har samtykket hertil.

Det vil være et større arbejde for socialtilsynene at skulle holde overblikket over, hvornår der er helt samtykke, delvis samtykke eller intet samtykke, samt hvornår samtykket er trukket tilbage, og om der så kan gives aktindsigt i de forskellige whistleblows.

Rollen som fondsmyndighed

Undtagelse fra fondsloven

Socialtilsynet finder, at en undtagelse fra fondsloven allerede ved socialtilsynets godkendelse er et godt tiltag, som vil lette både socialtilsynet og Civilstyrelsen for noget arbejde. Vi finder imidlertid, at det ikke kommer til at fremgå tydeligt nok af selve lovteksten, at fonde er undtaget fra fondsloven og erhvervsfondsloven ved godkendelse fra socialtilsynet, jf. socialtilsynslovens § 5, stk. 1.

Hvis lovforslagets ændringer i selve lovteksten læses for sig selv uden bemærkningerne, vil det altså ikke fremgå, at undtagelse fra fondsloven automatisk sker ved godkendelse fra socialtilsynet.

Vi anbefaler derfor, at lovteksten omskrives, så det tydeligt fremgår i socialtilsynsloven, samtidig med at det indskrives i fondsloven og erhvervsfondsloven, så der ikke er tvivl omkring undtagelsen fra fondsloven og erhvervsfondsloven.

Praksis fra Civilstyrelsen

Det bemærkes i lovforslaget på side 39, at socialtilsynene i deres rolle som fondsmyndighed skal følge den praksis, som Civilstyrelsen og Erhvervsstyrelsen har lagt, og hvis der er tvivlstilfælde kan socialtilsynene kontakte Civilstyrelsen eller Erhvervsstyrelsen for hjælp.

Denne praksis er ikke blevet overgivet til socialtilsynene, og socialtilsynene må derfor prøve sig frem i forhold til, hvordan arbejdet skal udføres, og hvor grænserne går.

Socialtilsyn Øst ønsker, at Civilstyrelsens og Erhvervsstyrelsens praksis nedskrives og overgives til socialtilsynene ved lovens ikrafttræden, da dette kan mindske behovet for at opsøge hjælpen fra de to styrelser og derved mindske antallet af ressourcer, der skal bruges.

Ekstraordinære dispositioner

På lovforslagets side 40 fremgår det, at tilsynet med fonde er et legalitetstilsyn, hvilket betyder, at socialtilsynet kun skal tage stilling til, om fonden drives i overensstemmelse med lovgivningen og vedtægten, og ikke til hvorvidt ledelsens forretningsmæssige dispositioner er hensigtsmæssige.

Dette beskrives yderligere i forhold til de ekstraordinære dispositioner på side 42, hvoraf det fremgår, at socialtilsynet kun skal tage stilling til om de ekstraordinære dispositioner er i overensstemmelse med lovgivning og fondens vedtægt, men ikke om dispositionen i sig selv er forsvarlig, lovlig eller ansvarspådragende for fonden.

Ovenstående medfører, at vi på den ene side skal påse, at dispositionen er i overensstemmelse med lovgivningen, men ikke at den er lovlig. Dette anser vi som værende en fejl i teksten.

Derudover ønsker Socialtilsyn Øst en beskrivelse af, hvad det almindelige økonomiske tilsyn indebærer, idet der ikke forefindes en tydelig beskrivelse af dette. En klar beskrivelse af det almindelige økonomiske tilsyn kan klarlægge, hvorvidt socialtilsynenes økonomiske tilsyn med tilbud generelt er betryggende nok.

Hvis det almindelige økonomiske tilsyn tillader, at socialtilsynet kan påpege uforsvarlig og uhensigtsmæssig brug af et tilbuds økonomi, vil legalitetstilsynet i forbindelse med fondsmyndighedsrollen ikke være et problem. Men hvis det almindelige økonomiske tilsyn med tilbud generelt ikke giver nogen muligheder for at kunne sikre økonomien og brugen af det offentliges midler, vil ovenstående legalitetstilsyn i forbindelse med tilsynet med fonde ikke være tilstrækkeligt.

Erhvervsdrivende fonde

På side 40 i lovforslaget fremgår det, at erhvervsdrivende fonde kan have en erhvervsdrift, hvor driften efter serviceloven er en så begrænset del af den samlede erhvervsdrift, at tilsynet med fonden vil være omfattet af erhvervsfondsloven og Erhvervsstyrelsen således vil være fondsmyndighed.

Dermed vil den erhvervsdrivende fond ikke længere være underlagt socialtilsynet som fondsmyndighed og den vil ikke være undtaget fra erhvervsfondsloven.

Der er behov for en nedskrevet fast grænse for, hvornår erhvervsdriftsdelen efter serviceloven er så begrænset, at fonden skal overgå til Erhvervsstyrelsen, idet socialtilsynene ellers ikke kan vurdere, om en fond hører under socialtilsynet eller Erhvervsstyrelsen.

Sanktionsmuligheder

Det fremgår ikke af lovforslaget, at socialtilsynene får nogen former for sanktionsmuligheder tilsvarende dem, Civilstyrelsen har.

Socialtilsyn Øst ønsker, at dette bliver indskrevet i loven, idet socialtilsynene hidtil blot har kunnet se til, når en bestyrelse for eksempel vælger ikke at rette sig efter tilsynets afgørelse omkring brugen af kapitalen ved nedlukning af fonden.

Socialtilsynene har ingen mulighed, som fondsmyndighed, for at sikre, at bestyrelsen retter sig efter afgørelser fra socialtilsynet eller at der ikke træffes beslutninger i modstrid med vedtægter eller lovgivning, idet der ikke er hjemmel i socialtilsynsloven til at gennemføre sanktioner overfor disse bestyrelser.

Socialtilsyn Øst ønsker således, at socialtilsynene får de sanktionsmuligheder, der fremgår af fondslovens §§ 36-44, idet vi uden sanktionsmulighederne ikke anser vores fondstilsyn som værende af så betryggende en karakter, at det kan erstatte de andre styrelsers tilsyn. Sanktionsmulighederne må forudsætte en klar lovhjemmel, og bør således indskrives i loven.

Selvejende institutioner

På side 40 i lovudkastet fremgår det, at selvejende institutioner, som ikke er i besiddelse af formue eller kapital, ikke er omfattet af socialtilsynets rolle som fondsmyndighed.

I den forbindelse vil Socialtilsyn Øst bemærke, at en selvejende institution uden formue er selvmodsigende. For at være en selvejende institution er institutionen nødt til at eje noget – dette ligger i ordet "selvejende". Derved kan vi ikke anerkende, at der skulle forefindes selvejende institutioner uden formue eller kapital af nogen art, idet de så ikke kan være selvejende, men i stedet må være en forening eller andet uden formue.

Der kan her henvises til artiklen U.1985B.132 "Om fondsbegrebet: Kan man tale om en >>intetejende<< selvejende institution?" af kontorchef, lektor Lennart Lynge Andersen, hvori Lennart Lynge Andersen stipulerer, at en selvejende institution uden formue er modsigende, og en organisation uden formue derfor ikke kan være selvejende.

Således vil en selvejende institution altid skulle have en formue, og de vil henhøre under fondsloven – og dermed socialtilsynet som fondsmyndighed.

Opsættende virkning

Socialtilsyn Øst finder, at fuldstændig opsættende virkning i forbindelse med klager over afgørelse om ophør af et tilbud er for vidtrækkende, men at det ville være positivt med delvis opsættende virkning.

Dette finder vi, idet fuldstændig opsættende virkning kan have konsekvenser for de borgere, som visiteres til tilbuddet, da et tilbud ved fuldstændig opsættende virkning må indskrive borgere helt indtil Ankestyrelsens afgørelse, hvorefter tilbuddet måske lukkes. Dette kan for en borger betyde, at denne kan blive indskrevet på et tilbud, som efter afgørelse fra Ankestyrelsen kort efter skal lukkes. Borgeren vil derved ikke kunne have stabilitet i sin anbringelse og kan risikere at skulle flytte igen kort tid efter, at han/hun er flyttet ind. Nogle af de borgere, som der arbejdes med på tilbuddene, kan ikke håndtere en sådan konstant flytning og har det svært med at komme nye steder hen, hvorved det vil kunne skade dem betydeligt, hvis de skal flyttes på ny efter en kort periode.

Derudover finder vi det problematisk for tilbuddene, hvis socialtilsynene kan træffe afgørelse om, at der ikke gives opsættende virkning i helt særlige tilfælde uden, at disse afgørelser kan ankes, eftersom det ikke er blevet udspecificeret, hvilke særlige tilfælde der kan ligge til grund for en sådan afgørelse. Så længe det ikke er bedre beskrevet, hvornår et tilbud er i en situation, hvor den opsættende virkning kan nægtes, vil tilbuddenes retssikkerhed ikke være tilstrækkelig.

Der kan således både være konsekvenser for borgere ved fuldstændig opsættende virkning og konsekvenser for tilbuddene ved, at afgørelse om ikke at give opsættende virkning ikke kan ankes. Socialtilsyn Øst mener således, at den bedste løsning vil være, at der ved klager over afgørelse om ophør af godkendelsen altid gives delvis opsættende virkning. Tilsynet skal i særlige tilfælde kunne nægte dette ud fra en præcis beskrivelse af, hvad der skal til for at nægte delvis opsættende virkning. Derudover skal tilbud kunne søge om fuldstændig opsættende virkning, og en afgørelse om dette kan ankes til Ankestyrelsen. På denne måde finder vi, at det vil foregå på betryggende vis for både borgere, socialtilsyn og tilbud.

Yderligere bemærkninger til lovforslaget:

Socialtilsyn Øst finder, at der er visse tiltag, som lovforslaget mangler at tage stilling til.

Socialtilsyn Øst ønsker en præcisering af, om lov om social service § 49b også omfatter socialtilsynene og disse derved kan handle på oplysninger omkring overgreb ved politianmeldelse, udveksling af oplysninger med politiet og underretning af anbringende kommune.

Derudover ønskes der en ændring i forhold til lov om social service § 44, jf. § 84 og § 84, idet socialtilsynene ikke ifølge nuværende lovgivning skal føre tilsyn med disse eller egentligt forholde sig til dem, selv om der i plejefamilier eller tilbud, som er underlagt socialtilsynets tilsyn, kan være en borger placeret i aflastning. En borger i aflastning har indflydelse på tilbuddet og plejefamilien, og som reglerne er nu, kan vi blot konstatere, at der er en aflastningsplads og vurderer, om dette påvirker den del, der føres tilsyn med. Vi skal således ikke sikre, at borgeren i aflastning har et godt tilbud. Vi ønsker en ændring heraf, således vores tilsyn også dækker over aflastningspladser efter lov om social service § 44, jf. § 84 og § 84.

Socialtilsynene har endvidere behov for en præcisering af reglerne omkring tilkøbsydelser (socialtilsynslovens § 3), idet der er tvivl om, hvorvidt et socialtilsyn må yde tilkøbsydelser indenfor egen kommune, for eksempel til plejecentre eller lignende, som ikke normalt vil ligge under socialtilsynets arbejdsområde. Det er nævnt i lovens § 3, stk. 1, nr. 2, at socialtilsynet kan udbyde tilsyn efter lov om social service § 148a. Socialtilsynet ønsker imidlertid præciseret, hvorvidt vi også kan tilbyde tilsyn efter lov om social service §§ 151, 151a og 151c – og om hvorvidt dette tilsyn kun kan udføres af det tilsyn, som har tilsynskompetencen i den pågældende kommune. Det skal bemærkes, at socialtilsynet har rejst dette spørgsmål over for Ankestyrelsen, som har oplyst, at spørgsmålet er videresendt til ministeriet.

Med venlig hilsen

Henriette Lindberg

Tilsynschef

Til: Mads Plovgaard Lehm (mple@sim.dk)
Cc: Kristian Dalsgaard (KRD@sim.dk), Helle Haxgart (helhax@statsforvaltningen.dk)
Fra: Direktion (direktion@statsforvaltningen.dk)
Titel: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen)
Sendt: 08-07-2016 16:27:39
Bilag: Høringsbrev - udkast til lovforslag om ændring af lov om socialtilsyn og....docx; Udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om s....docx; Bilag 2 - Høringsliste{F2#2326328#3#2326228#2}.docx; smime.p7s;

Til Social- og Indenrigsministeriet

Under henvisning til mail af 7. juli 2016 (Sagsnr. 2016-4499) om høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen), skal det meddeles, at Statsforvaltningen ikke har bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Rikke Hinrichsen
direktionsassistent

Statsforvaltningen
Storetorv 10
6200 Aabenraa
Telefon: 72 56 70 00
Direkte telefon: 72 56 79 77
Mail: direktion@statsforvaltningen.dk
Web: www.statsforvaltningen.dk
Send e-mails til Statsforvaltningen via din digitale postkasse på www.borger.dk

Denne mail og enhver vedhæftet fil er fortrolig. Hvis du ikke er den rette modtager, bedes du venligst omgående underrette os og derefter slette mailen og enhver vedhæftet fil uden at beholde en kopi og uden at videregive oplysninger om indholdet. På forhånd tak.

Fra: Lovekspeditionen [mailto:publikationer@sim.dk]
Sendt: 7. juli 2016 14:24
Til: Udsendelse fra SOCIAL- OG INDENRIGSMINISTERIET (dpudsend@sim.dk)
Cc: Mads Plovgaard Lehm; Lone Larsen; Elsebeth Jensen
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen)

Social-og-I-white

Holmens Kanal 22, 1060 København K
Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518, E-mail sim@sim.dk
J.nr. 2016 - 4499

Dato 07.07.2016

Til høringsparterne på vedlagte liste

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på socialtilsynsreformen)

Med venlig hilsen

Elsebeth Jensen

Ældre Sagen

mple@sim.dk
lla@sim.dk
jurint@sim.dk

Att.: Mads Plovgaard Lehm

15. august 2016 · mk

Høringssvar over forslag til lov om ændring af lov om socialtilsyn og lov om social service (Opfølgning på tilsynsreformen)

Ældre Sagen er opmærksom på, at lovforslaget kun vedrører ældre, hvis situation kan sidestilles med målgruppen for botilbud efter servicelovens § 107 og § 108 om botilbud til personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Der kan både være tale om midlertidige behov fx for særlig behandlingsmæssig støtte eller længerevarende behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje.

De ældre, som er omfattet af socialtilsynet, kan have ophold i plejehjem mv. efter servicelovens § 192, i plejeboliger omfattet af almenboligloven eller i boliger oprettet i medfør af lov om boliger til ældre og handicappede.

Omfanget af hjælp efter § 85 i serviceloven (socialpædagogisk støtte) kan desuden være med til at afgrænse de typer af tilbud, som er omfattet af socialtilsynet fra de tilbud – typisk på ældreområdet, som ikke er omfattet af socialtilsynet, men som til gengæld er omfattet af kommunalbestyrelsens tilsyn efter servicelovens § 151. Det er socialtilsynet, som afgør, om et botilbud er omfattet af socialtilsynet eller det kommunale tilsyn.

Ældre Sagen sætter pris på, at der med lovforslaget sker en præcisering af det dialogbaserede socialtilsyn, så det bliver et krav, at det indgår både i godkendelse og drift af tilbuddene.

Ældre Sagen finder det også positivt:

- at Socialstyrelsen skal deltage i tilsynsbesøg og gennemføre faglige undersøgelser
- at klage til Ankestyrelsen over ophør om godkendelse tillægges opsættende virkning, medmindre særlige forhold fx vold gør det påkrævet, at afgørelsen iværksættes straks
- at der bliver mulighed for at fastsætte en individuel og kortere frist for det skærpede tilsyn i stedet for, at det skærpede tilsyn altid skal fastsættes for tre måneder ad gangen
- at whistleblowere skal kunne få ophævet deres anonymitet, så de kan stå frem med deres bekymring eller kritik.

Med venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. direktør

Ældre Sagen
Nørregade 49
1165 København K

Tlf. 33 96 86 86
aeldresagen@aeldresagen.dk
www.aeldresagen.dk

Protektor:
Hendes Majestæt
Dronning Margrethe II

Gavebeløb til Ældre Sagen
kan fratrækkes efter gældende skatteregler · Giro 450-5050